

SEKTÖR RAPORLARI

Cumhuriyetimizin
100. Yılı Kutlu Olsun

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Küresel Rekabette İstanbul Sanayi Odası Meslek Komiteleri Sektör Stratejileri Projesi

SEKTÖR RAPORLARI

**ÖRME
KUMAŞ
SANAYİ**

**Küresel Rekabette İstanbul Sanayi Odası
Meslek Komiteleri Sektör Stratejileri Projesi**

ISBN: 978-625-6720-01-5 (Basılı)
ISBN: 978-625-6720-00-8 (Elektronik)
İSO Yayın No: 2023/3
Sertifika No: 52731
Baskı, 700 Adet

Aralık 2023
İstanbul

İstanbul Sanayi Odası
Ekonomik Araştırmalar ve Kurumsal Finans Şubesi
Meşrutiyet Caddesi No:63
34430 Beyoğlu İstanbul
Tel: (212) 252 29 00 (pbx)
www.iso.org.tr

Grafik Tasarım ve Uygulama:
EditMedya
www.editmedya.com

Basım Yeri:
Naturel Basım Yayın ve Reklam Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Maltepe Mah. Davutpaşa Cad. Emintaş Kazım Dinçol San. Sit.
Kat: 2 No: 226 Topkapı Zeytinburnu İstanbul
Tel: (212) 501 41 77
info@naturelmatbaacilik.com.tr

Tüm hakları İstanbul Sanayi Odası'na aittir.
Bu yayındaki bilgiler ancak kaynak gösterilmek suretiyle kullanılabilir.

RAPORUN HAZIRLANMASINDA KATKIDA BULUNAN MESLEK KOMİTESİ VE SEKTÖR TEMSİLCİLERİ

12. Grup Örme Kumaş Sanayii

İsmet AKKAYA

Meclis Üyesi / Meslek Komitesi Başkanı
Zeki Örme San. ve Tic. A.Ş.

İsmail GÜLLE

Meclis Üyesi
Gülle Entegre Tekstil İşletmeleri Emlak Danışmanlığı San. ve Tic. A.Ş.

Sezai ŞAHİN

Meslek Komitesi Başkan Yardımcısı
Bordo Tekstil Sanayi ve Dış Ticaret Ltd. Şti.

Vahit DİKİLİTAŞ

Meslek Komitesi Üyesi
Mer-Taş Tekstil Örme San. ve Tic. Ltd. Şti.

Ali Fuat YILMAZ

Meslek Komitesi Üyesi
Herboy Örme San. ve Tic. A.Ş.

Proje Koordinatörü

İstanbul Sanayi Odası Genel Sekreterliği

Proje Danışmanı

Dr. Can Fuat GÜRLESEL

İÇİNDEKİLER

TABLolar LİSTESİ	6
GRAFİKLER LİSTESİ	8
SUNUŞ	9
YÖNETİCİ ÖZETİ	10
EXECUTIVE SUMMARY	16
1. BÖLÜM: ÖRME KUMAŞ SANAYİNİN TANIMI VE KAPSAMI	20
1.1. Örme Kumaş Sanayi Tanımı	21
1.2. Örme Kumaş Sanayi Kapsamı (NACE.2 Sektör Sınıflandırması)	26
2. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE ÖRME KUMAŞ SANAYİNİN TEMEL GÖSTERGELERİ	28
2.1. Temel Göstergeler	29
2.1.1. Girişim Sayıları	29
2.1.2. Çalışan Sayısı	31
2.1.3. Üretim Değeri	32
2.1.4. Yarattılan Katma Değer	33
2.1.5. Ciro	35
2.2. Tekstil Sektörü İçinde Konumu ve Payı	36
2.3. Sanayi Üretimi	38
2.4. İstihdam	41
2.5. İşgücü Verimliliği	41
2.6. Örme Kumaş Sanayinde Üretim Kapasitesi, Üretim ve İç Pazar	43
2.6.1. Üretim Kapasitesi	43
2.6.2. Örme Kumaş Üretimi	45
2.6.3. Örme Kumaş Sanayinde İç Pazar ve Kullanıcı Sektörler	46
2.7. Örme Kumaş Sanayinde Yatırımlar	48
2.8. Örme Kumaş Sanayi Dış Ticareti	58
2.8.1. Örme Kumaş Sanayinde İhracat	58
2.8.1.1. Örme Kumaş İhracatı ve Toplam Tekstil İhracatı İçinde Payı	58
2.8.1.2. Örme Kumaş Ürün Grupları İhracatı	60
2.8.1.3. Örme Kumaş İhracat Pazarları	62
2.8.2. Örme Kumaş Sanayinde İthalat	68
2.8.2.1. Örme Kumaş İthalatı ve Toplam Tekstil İthalatı İçinde Payı	68
2.8.2.2. Örme Kumaş Ürün Grupları İthalatı	70
2.8.2.3. Örme Kumaş İthalatı Yapılan Ülkeler	72
2.9. Örme Kumaş Sanayi Rekabet Gücü Analizi	78

3. BÖLÜM: DÜNYA ÖRME KUMAŞ SANAYİ

82

3.1. Dünya Örmeye Kumaş Sanayi Üretim ve Ülkeler	83
3.2. Dünya Örmeye Kumaş Sanayinde Pazar Büyüklüğü ve Öngörüler	89
3.3. Dünya Örmeye Kumaş Sanayi Ticareti, İhracatçı ve İthalatçı Ülkeler	91
3.3.1. Dünya Örmeye Kumaş İhracatı ve Dünya Tekstil İhracatı İçinde Yeri	91
3.3.2. Dünya Örmeye Kumaş İhracatında Ürünler	94
3.3.3. Dünya Örmeye Kumaş İhracatında Ülkeler	97
3.3.4. Dünya Örmeye Kumaş İthalatında Ülkeler	103
3.4. Türkiye ve Rakiplerinin İhracat Pazarlarında Konumu	111
3.5. Dünya Örmeye Kumaş Sanayinde Eğilimler ve Beklentiler	114

4. BÖLÜM: TÜRKİYE ÖRME KUMAŞ SANAYİ İÇİN ÖNERİLER

118

EK 1: AB SÜRDÜRÜLEBİLİR TEKSTİL STRATEJİSİ

122

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Tekstil Sektörü Nace Sınıflaması	26
Tablo 2: Diğer Tekstil Ürünlerinin İmalatı Nace Sınıflaması	26
Tablo 3: Örme Kumaşların Ürün Grupları	27
Tablo 4: Örme Kumaş Sanayinin Fasıllara Göre Dış Ticaret Sınıflamasında Yeri	27
Tablo 5: Örme Kumaş Sanayinde Girişim Sayıları	30
Tablo 6: Örme Kumaş Sanayinde Çalışan Sayısı	31
Tablo 7: Örme Kumaş Sanayinde Üretim Değeri (Milyon TL)	32
Tablo 8: Örme Kumaş Sanayinde Katma Değer (Milyon TL)	33
Tablo 9: Örme Kumaş Sanayinde Katma Değer/Üretim Değeri Oranı	34
Tablo 10: Örme Kumaş Sanayi Satışlar (Ciro) Değeri	35
Tablo 11: Tekstil Sanayinde Temel Göstergeler	36
Tablo 12: Örme Kumaş Sanayinde Temel Göstergeler	37
Tablo 13: Örme Kumaş Sanayinin Tekstil Sanayi İçinde Payı (Yüzde)	37
Tablo 14: Örme Kumaş Sanayinde Üretim Gelişmeleri, Sanayi Üretim Endeksi (2015=100)	38
Tablo 15: Örme Kumaş Sanayinde Yıllık Üretim Gelişmeleri (Yüzde)	39
Tablo 16: Örme Kumaş Sanayinde İstihdam Gelişmeleri; İstihdam Endeksi (2015=100)	41
Tablo 17: Örme Kumaş Sanayinde Verimlilik Gelişmeleri, Kişi Başı Üretim Endeksi (2015=100)	42
Tablo 18: Örme Kumaş Üretim Kapasitesi (Ton)	43
Tablo 19: Üretim Kapasitesinin Dağılımı (2022)	44
Tablo 20: Örme Kumaş Üretimi (Ton)	45
Tablo 21: Örme Kumaş Üretiminin Satış Dağılımı (Ton)	46
Tablo 22: Örme Kumaş Sanayi Ciro Dağılımı (Milyon Dolar)	47
Tablo 23: Örme Kumaş İç Pazar Büyüklüğü (Ton)	47
Tablo 24: Örme Kumaş Sanayi Alınan Yatırım Teşvikleri	48
Tablo 25: Örme Kumaş Sanayi Alınan Yatırım Teşvikleri Belge Sayısı	49
Tablo 26: Örme Kumaş Sanayi Alınan Yatırım Teşvikleri Yatırım Tutarı (Milyon TL)	49
Tablo 27: Örme Kumaş Sanayi Alınan Yatırım Teşviklerinin (2015-2022 Arası Toplam) Bölgelere Dağılımı	50
Tablo 28: Örme Kumaş Sanayi Komple Yeni Yatırımların Bölgelere Dağılımı, Yatırım Tutarı İtibariyle (Milyon TL)	50
Tablo 29: Tekstil Makineleri Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonlarına Göre Sınıflama	51
Tablo 30: Türkiye Tekstil Makineleri İthalatı (Milyon Dolar)	52
Tablo 31: Türkiye Örme Makineleri İthalatı	53
Tablo 32: Türkiye Örme Makineleri İthalatı (Milyon Dolar)	54
Tablo 33: Türkiye Örme Makineleri İthalatı (Adet)	55
Tablo 34: Türkiye Örme Makineleri İthalatı, Sanayi Tipi Olanlar	56
Tablo 35: Türkiye Örme Makineleri Üretimi ve Satışların Dağılımı (Adet)	57
Tablo 36: Türkiye Örme Sanayi Alınan Yatırım Teşviklerinde İthal ve Yerli Makine Oranları (Yüzde)	57
Tablo 37: Türkiye Örme Kumaş İhracatı	58
Tablo 38: Türkiye Tekstil İhracatı (Milyon Dolar)	59
Tablo 39: Örme Kumaş İhracatının Toplam Tekstil İhracatı İçinde Payı	59
Tablo 40: Türkiye Örme Kumaş İhracatı Alt Ürünler (Milyon Dolar)	60
Tablo 41: Türkiye Örme Kumaş İhracatı Alt Ürünler (Ton)	61
Tablo 42: Türkiye Örme Kumaş İhracatı Alt Ürünler Birim Fiyat (Dolar/Kg)	61
Tablo 43: Örme Kumaş İhracatı Yapılan İlk 30 Ülke (Milyon Dolar)	62
Tablo 44: Diğer Örme Kumaş İhracatı Yapılan Ülkeler (Milyon Dolar)	63
Tablo 45: Diğer Örme Mensucat (En > = 30 Cm, Elastomerik Kauçuk İplik = > %5) Kumaş İhracatı Yapılan Ülkeler (Milyon Dolar)	64
Tablo 46: Çözümlü Örme Kumaş İhracatı Yapılan Ülkeler (Milyon Dolar)	65
Tablo 47: Tüylü Örme Kumaş İhracatı Yapılan Ülkeler (Milyon Dolar)	66

Tablo 48: Diğer Örme Mensucat (En <= 30 Cm, Elastomerik/Kauçuk İplik = > %5) Kumaş İhracatı Yapılan Ülkeler (Milyon Dolar)	67
Tablo 49: Türkiye Örme Kumaş İthalatı	68
Tablo 50: Türkiye Tekstil İthalatı (Milyon Dolar)	69
Tablo 51: Örme Kumaş İthalatının Toplam Tekstil İthalatı İçinde Payı	69
Tablo 52: Türkiye Örme Kumaş İthalatı Alt Ürünler (Milyon Dolar)	70
Tablo 53: Türkiye Örme Kumaş İthalatı Alt Ürünler (Ton)	71
Tablo 54: Türkiye Örme Kumaş İthalatı Alt Ürünler Birim Fiyat (Dolar/Kg)	71
Tablo 55: Örme Kumaş İthalatı Yapılan İlk 30 Ülke (Milyon Dolar)	72
Tablo 56: Tüylü Örme Kumaş İthalatı Yapılan Ülkeler (Milyon Dolar)	73
Tablo 57: Diğer Örme Kumaş İthalatı Yapılan Ülkeler (Milyon Dolar)	74
Tablo 58: Diğer Örme (En > = 30cm, Elastomerik Kauçuk İplik = > %5) Kumaş İthalatı Yapılan Ülkeler (Milyon Dolar)	75
Tablo 59: Diğer Örme (En < = 30cm, Elastomerik /Kauçuk İplik = > %5) Kumaş İthalatı Yapılan Ülkeler (Milyon Dolar)	76
Tablo 60: Eni 30 Cm'i Geçmeyen Örme Kumaş İthalatı Yapılan Ülkeler (Milyon Dolar)	76
Tablo 61: Çözümlü Örme Kumaş İthalatı Yapılan Ülkeler (Milyon Dolar)	77
Tablo 62: Türkiye Örme Kumaş Sanayi Swot Analizi	79
Tablo 63: Dünya Örme Kumaş Sanayinde Üretici Ülke Grupları	84
Tablo 64: Yuvarlak Örgü Makineleri (Silindir Çapı < 165 Cm) İthalatı (Milyon Dolar)	85
Tablo 65: Yuvarlak Örgü Makineleri (Silindir Çapı >165 Cm) İthalatı (Milyon Dolar)	86
Tablo 66: Düz Örgü Makineleri İthalatı (Milyon Dolar)	87
Tablo 67: Gipe Edilmiş İplik, Tül, Dantela, İşleme, Şeritçi Eşyası veya File İmaline Mahsus Makinelerin İthalatı (Milyon Dolar)	88
Tablo 68: Dünya Örme Kumaş Pazar Büyüklüğünde Gelişmeler	89
Tablo 69: Dünya Örme Kumaş Pazar Büyüklüğü Öngörülere	90
Tablo 70: Dünya Örme Kumaş Pazarının Coğrafi Dağılımı (Milyar Dolar)	90
Tablo 71: Dünya Örme Kumaş İhracatı	91
Tablo 72: Türkiye Örme Kumaş İhracatının Dünya Örme Kumaş İhracatı İçinde Payı	92
Tablo 73: Dünya Tekstil İhracatı (Milyar Dolar)	93
Tablo 74: Dünya Örme Kumaş İhracatının Dünya Tekstil İhracatı İçinde Payı (Milyar Dolar) (Yüzde)	93
Tablo 75: Dünya Örme Kumaş İhracatı Alt Ürünler (Milyon Dolar)	94
Tablo 76: Dünya Diğer Örme veya Kroşe Kumaşlar İhracatı Alt Ürün Grupları (Milyon Dolar)	95
Tablo 77: Diğer Örme (En > = 30 Cm, Elastomerik/Kauçuk İplik = > %5) Kumaşlar İhracatı Alt Ürün Grupları (Milyon Dolar)	96
Tablo 78: Dünya Tüylü Örme Kumaşlar İhracatı Alt Ürün Grupları (Milyon Dolar)	96
Tablo 79: Dünya Örme Kumaş İhracatçısı Ülkeler (Milyon Dolar)	97
Tablo 80: Diğer Örme Kumaş İhracatı Yapan Ülkeler (Milyon Dolar)	98
Tablo 81: Diğer Örme (En > = 30 Cm, Elastomerik/Kauçuk İplik = > %5) Kumaş İhracatı Yapan Ülkeler (Milyon Dolar)	99
Tablo 82: Tüylü Örme Kumaş İhracatı Yapan Ülkeler (Milyon Dolar)	100
Tablo 83: Çözümlü Örme Kumaş İhracatı Yapan Ülkeler (Milyon Dolar)	101
Tablo 84: Diğer Örme (En < = 30 Cm, Elastomerik/Kauçuk İplik = > %5) Kumaş İhracatı Yapan Ülkeler (Milyon Dolar)	102
Tablo 85: Eni 30 Cm'i Geçmeyen Örme Kumaş İhracatı Yapan Ülkeler (Milyon Dolar)	103
Tablo 86: Dünya Örme Kumaş İthalatçısı Ülkeler (Milyon Dolar)	104
Tablo 87: Diğer Örme Kumaş İthalatı Yapan Ülkeler (Milyon Dolar)	105
Tablo 88: Diğer Örme (En > = 30 Cm, Elastomerik Kauçuk İplik = > %5) Kumaş İthalatı Yapan Ülkeler (Milyon Dolar)	106
Tablo 89: Çözümlü Örme Kumaş İthalatı Yapan Ülkeler (Milyon Dolar)	107
Tablo 90: Tüylü Örme Kumaş İthalatı Yapan Ülkeler (Milyon Dolar)	108
Tablo 91: Diğer Örme (En < = 30 Cm, Elastomerik/Kauçuk İplik = > %5) Kumaş İthalatı Yapan Ülkeler (Milyon Dolar)	109
Tablo 92: Eni 30 Cm'i Geçmeyen Örme Kumaş İthalatı Yapan Ülkeler (Milyon Dolar)	110
Tablo 93: Türkiye Örme Kumaş Alt Ürün Grupları İhracatlarının Dünya İhracatı İçindeki Payları ve Gelişimi (Yüzde)	111
Tablo 94: Türkiye ve Seçilmiş Ülkelerin Örme Kumaş İhracatlarının Dünya Payları ve Gelişimi (Yüzde)	112
Tablo 95: Türkiye ve Seçilmiş Ülkelerin Örme Kumaş İhracatlarının Dünya Payları ve Gelişimi (Yüzde)	112
Tablo 96: Türkiye ve Seçilmiş Ülkelerin Örme Kumaş İhracatlarının Dünya Payları ve Gelişimi (Yüzde)	113
Tablo 97: Örme Kumaş İhracatında Birim Fiyatlar (Dolar/Kg)	113

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: Örne Kumaş Sanayinde Girişim Sayıları	30
Grafik 2: Örne Kumaş Sanayinde Toplam Çalışan Sayısı	31
Grafik 3: Örne Kumaş Sanayinde Üretim Değeri (Milyon TL)	32
Grafik 4: Örne Kumaş Sanayinde Yaratılan Katma Değer (Milyon TL)	33
Grafik 5: Örne Kumaş Sanayinde Yaratılan Katma Değerin Üretim Değeri İçinde Payı (Yüzde)	35
Grafik 6: Örne ve Dokuma Kumaş Sanayinde Üretim Gelişmeleri	39
Grafik 7: Örne Kumaş Sanayinde Yıllık Üretim Gelişimi (Yüzde)	40
Grafik 8: Dokuma Kumaş Sanayinde Yıllık Üretim Gelişimi (Yüzde)	40
Grafik 9: Örne Kumaş Sanayinde Verimlilik Gelişmeleri, Kişi Başı Üretim Endeksi (2015=100)	42
Grafik 10: Ülkelerde Bir Metre Örne Kumaş Üretim Maliyeti (Dolar)	80
Grafik 11: Ülkelerde Bir Metre Örne Kumaş Üretim Maliyetinin Dağılımı (Dolar)	81

SUNUŞ

Ekonomide katma değerli, sürdürülebilir ve dengeli büyümeyi gerçekleştirmenin temel koşullarından biri, makro ekonomik hedefler çerçevesinde sektörel öncelik ve stratejiler belirlemek, bu doğrultuda yol haritaları oluşturmak. Sanayi politikalarının gündemde giderek üst sıralara yükseldiği bir dönemde, alt sektörlerle yakından mercek tutan her türlü çalışma, kuşkusuz büyük değer taşıyor.

İstanbul Sanayi Odası olarak 2000'lerin başlarından bu yana kesintisiz bir şekilde hazırladığımız sektör raporları, rehberler ve diğer ürünlerimizle her yıl mevcut birikimin üzerine yenisini koymak için yoğun bir gayret içindeyiz. 2023 yılının da bu açıdan oldukça verimli geçtiğini görmek memnuniyet verici. 12. Grup Örne Kumaş Sanayii Meslek Komitemizin katkı ve katılımlarıyla hazırlanarak okuyucusuyla buluşan Örne Kumaş Sanayi raporumuz, Odamızın bu yılki üçüncü sektör raporu çalışması.

Örne kumaşlar, 2500 yıldan uzun bir süredir hayatımızda yer alıyor. Elbette üretim teknolojisinde ve mühendislikte yaşanan gelişmelerle birlikte artık son derece sofistike bir ürün segmenti haline gelmiş durumda. Bugün dünyada 43 milyar dolarlık bir pazarı bulunan örme kumaş ürünleri, dünya tekstil sanayi ihracatında yüzde 14 gibi azımsanmayacak bir paya sahip.

Sektörün önemli oyuncularını arasında yerini almış bulunan ülkemiz de 2022 itibarıyla dünyada dördüncü büyük ihracatçı olma özelliğini taşıyor. 150 ülkeye toplam 2,1 milyar dolar ihracat yapan örme kumaş sanayicilerimiz, nihai ürün anlamında dış ticaret dengesine yaklaşık 1,5 milyar dolar olumlu katkı sağlamanın yanı sıra sektörün küresel pazarından da yüzde 5'e yakın pay almış durumda.

Türkiye'nin 2022 yılında ilk kez bir milyon tonu aşan örme kumaş üretiminde yıldan yıla artan, güçlü bir kurulu kapasitesi var. Üstelik bu artışın son yıllarda ivme kazanmış olması, yeni yatırım iştahının güçlendiğini gösteriyor. Coğrafi konumunun da avantajıyla pandemi sonrası süreçte ortaya çıkan ilave tedarik talebinden önemli destek alan sektör için, küresel ekonomideki ayrışma ve Batı ekonomilerinin

Çin'e bağımlılığı azaltma çabaları ciddi bir olanağa işaret ediyor. Bu raporda da değinildiği üzere, teşvikli yatırımlarda ve makine ithalatında yaşanan yükseliş daha yeni teknolojilerin kullanımı için avantaj sağlarken sektörde son yıllarda bir verimlilik artışı olduğunu da rakamlardan görebiliyoruz.

Sektörün yakın geleceği açısından kritik hususlar arasında Ar-Ge ve inovasyon faaliyetlerini artırarak ürün çeşitliliğini geliştirmek ve standart ürünlerin biraz daha ötesine geçmek en başta geliyor. Başka birçok sektörde olduğu gibi burada da dünyadaki yeşil dönüşüm trendine uyumda alınacak mesafe, rekabetçilik açısından hayati önemde. Ayrıca yüksek maliyet, düşük kar marjı ve yüksek kayıt dışılık gibi sorunlar, sadece ihracat için değil, iç pazar rekabeti açısından da ivedi çözüm bekliyor.

Dünya örme kumaş sanayiine ilişkin temel eğilim ve beklentiler, elinizdeki raporun en önemli katkılarından birisi. Bu bölüm, üreticilerimizin yakın zamanda karşılaşacakları faaliyet iklimini özetleyen güçlü bir çerçeve sunuyor. Ayrıca, sektörün geleceğine yönelik olarak 20 başlık altında toplanan öneriler ve AB Sürdürülebilir Tekstil Stratejisi'ne ilişkin ek bölüm de hem şirketlerimiz hem de politika yapımcılar için ufuk açıcı olacaktır.

Örne kumaş sanayimizde kurulu kapasitenin üçte birinden fazlasına ev sahipliği yapan İstanbul'umuz için ayrı bir anlamı olan bu değerli çalışmanın sektörümüze kazandırılmasında emeği geçen değerli Meslek Komitesi üyelerimize, proje danışmanımız Dr. Can Fuat Gürlele'e ve Odamız Ekonomik Araştırmalar ve Kurumsal Finans Şubesi çalışanlarına teşekkürlerimi sunuyorum.

Erdal BAHÇIVAN
İstanbul Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

YÖNETİCİ ÖZETİ

ÖRME KUMAŞ SANAYİNİN TANIMI VE KAPSAMI

Örme dokusunun M.Ö. 5-6.yüzyıllarda keşfedildiği tahmin edilmektedir. Basit şiş, tığ, mil diye bilinen malzemeler ile üretilen örme dokusu daha sonra esnek iğnelerle üretilir hale gelmiştir. Üretim uzun dönem el örgülerinde devam etmiştir. Sanayi devrimi başında ilk dilli ve kancalı iğne, ilk örme makinesinin ortaya çıkmasını sağlamıştır. İkinci dünya savaşı sonrası örme makineleri konusunda yaşanan gelişmeler ile günümüzdeki mekanik tesislerin ilk temelleri atılmıştır. Örme makineleri, günümüzde oldukça kapsamlı bir mühendislik ürünü haline gelmiştir. Örme kumaşlar ipliklerin iğnelerle ilmek haline getirilmesi ve bu şekilde esnek ve elastik bir yüzeyin oluşması şeklinde üretilmektedir. Örme kumaşlar, üretim teknikleri ve bağlantı yapıları ile diğer üretilen tekstil ürünlerinden farklıdır. Örme kumaşlar üretim teknikleri bakımından iki temel sınıfa ayrılmaktadır. Bunlar; atkılı (tek iplikli) örme kumaşlar ve çözgümlü örme kumaşlardır.

Örme Kumaş sanayi, NACE sektör sınıflaması içinde Tekstil ana sektörü içinde yer almaktadır. Tekstil sektörü NACE sınıflamasında 13. Numaralı ana sanayi koludur. Örme kumaş sanayi 13.9 diğer tekstil ürünlerinin imalatı altında 13.91 NACE sınıfı ile yer almaktadır. 13.91 NACE sınıfı örgü (triko) veya tığ işi (kroşe) kumaşların imalatı olarak tanımlanmaktadır. Örme kumaş sanayi dış ticarete ise Fasıllar sınıflamasında 60. No.lu Örme Eşya fasılı içinde bulunmaktadır.

TÜRKİYE'DE ÖRME KUMAŞ SANAYİ TEMEL GÖSTERGELERİ

Örme kumaş sanayinde girişim sayısı 2010 yılında 776 iken 2015 yılında 958'e, 2020 yılında ise 1.133'e yükselmiştir. 2021 yılında örme kumaş sanayi girişim sayısında önemli bir artış yaşanmıştır. Girişim sayısı 1.201'e yükselmiş, 2022 yılında 1.212 olmuştur. Örme kumaş sanayinde toplam çalışan sayısı 2010 yılından sonra yükselme eğilimi içinde olmuştur. İstihdam 2021 yılındaki hızlı büyüme ve girişim sayısındaki önemli artışa bağlı olarak 62.405 olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılında ise 60.211'e düşmüştür.

2021 yılında üretim değeri 36,74 milyar TL'ye yükselmiştir. Reel olarak da üretim artışı gerçekleşmiştir. 2022 yılında üretim değeri yüzde 80 artarak 66,12 milyar TL olmuştur. 2021 yılında ciro 38,9 Milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Ciro büyüklüğü kur ve enflasyon artışları ile yüzde 2022 yılında 72,14 milyar TL olmuştur.

Örme kumaş sanayinin yarattığı katma değer 2020 yılında 3,95 milyar TL iken 2021 yılında 6,6 milyar TL'ye yükselmiş, 2022 yılında ise 12,1 milyar TL'ye ulaşmıştır. Örme kumaş sanayinde katma değer yaratma oranı 2021 yılında yüzde 18,0, 2022 yılında ise yüzde 18,3 olarak gerçekleşmiştir.

Örme kumaş sanayinin tekstil sektörü içindeki payı şöyledir; girişim sayısı payı 2020 yılında yüzde 4,7 ile en yüksek seviyeye çıkmıştır. İstihdamda payı 2022 yılında yüzde 11,2 olmuştur. Üretim değeri olarak payı 2021 yılında yüzde 8,9, 2022 yılında ise yüzde 8,2 olarak gerçekleşmiştir. Yaratılan katma değer içindeki payı 2022'de yüzde 5,9'dur.

2021 yılında örme kumaş sanayi üretimi hem yurtiçi talep hem de yurtdışı talepteki büyüme ile yüzde 23,4 artmıştır. 2022 yılında ise üretim bu kez talep tarafındaki yavaşlama etkisi ile yüzde 6,1 düşmüştür.

Örme kumaş sanayi üretimi dokuma kumaş üretim ile karşılaştırıldığında yıllar itibariyle farklı eğilimler ve büyüme verileri yaşanmış olmasına rağmen 2015-2022 arasında hemen aynı sanayi üretim artışı gerçekleşmiştir. Örme kumaş sanayinde 2015-2022 arasındaki işgücü verimlilik artışı ise toplam yüzde 13,9 olmuştur.

Toplam örme kumaş üretim kapasitesi 2022 yılında 1,33 milyon tona ulaşmıştır. Örme kumaşlar üretim kapasitesi 1,28 milyon ton, havlı kumaşlar ve ilmekli kumaşlar üretim kapasitesi ise 50 bin ton olarak gerçekleşmiştir.

Örme kumaş sanayi üretim kapasitesi 4 ilde yoğunlaşmıştır. Bu iller İstanbul, Tekirdağ, Kahramanmaraş ve Bursa'dır. İstanbul'da üretim kapasitesi 490 bin ton, Tekirdağ'da 235.500 ton,

Kahramanmaraş'ta 155 bin ton ve Bursa'da ise 120 bin tondur. Denizli, Gaziantep, Malatya, Kayseri, İzmir ve Uşak ilk 4 ilin ardından sıralanmaktadır.

İki alt ürün grubundaki bu üretim gelişmeleri sonucu örme kumaş üretimi 2021 yılında ilk kez 1 milyon tonu geçerek 1.022.042 ton olarak en yüksek seviyesinde gerçekleşmiştir. Üretim 2022 yılında ise 965.105 tona düşmüştür.

2021 yılında 1.022.042 ton üretimin yüzde 65,2'si yani 666.814 tonu iç tüketimde kullanılmıştır. 355.228 tonu ise ihraç edilmiştir. 2022 yılında iç tüketim artışına karşın ihracat gerilemiştir. 2022 yılında 965.105 ton üretimin 670.282'si veya yüzde 69,5'i iç pazara satılmıştır. İhracat ise 294.823 ton olarak gerçekleşmiştir.

2021 yılında dış talepte yaşanan sıçrama nedeniyle toplam satışların veya cironun iç ve dış pazarlar arasında dağılımı neredeyse eşitlenmiştir. 2,16 milyar dolar ihracat 2,2 milyar dolar iç satış yapılmıştır. 2022 yılında ise gerileme nedeniyle ihracat 2,05 milyar dolar olurken iç satışlar 2,3 milyar dolara yükselmiştir. İç pazarın büyüklüğü 2021 yılında 752.969 ton ve 2022 yılında ise 769.687 ton olmuştur. 2020-2022 arasında iç pazarın ihtiyacının yüzde 85-90'ı yurtiçi tedarik ile karşılanmıştır.

Örme kumaş sanayinde yatırımlar 2017-2019 arasında hareketlenmiş, 2020-2022 arasında ise önemli bir sıçrama yaşanmıştır. 2020 yılında 218 adet ve 5,19 milyar TL tutarında yatırım, 2021 yılında 260 adet ve 6,38 milyar TL tutarında yatırım, 2022 yılında ise 268 adet ve 8,04 milyar TL tutarında yatırım için teşvik belgesi alınmıştır.

2020-2022 döneminde yeni yatırımların öne çıktığı görülmektedir. 2020 yılında 101, 2021 yılında 130 ve 2022 yılında yine 130 adet yeni yatırım için teşvik belgesi alınmıştır. 2015-2022 arasında alınan yatırım teşvik belgelerinin 701 adeti 1.bölgede, 147 adeti ise 2.bölgede alınmıştır. Yatırımlar bu dönemde de 1. ve 2. Bölgede yoğunlaşmıştır. Ancak 5. bölgede de 157 adet yatırım yapılmıştır.

%69,5

2022 yılında 965.105 ton üretimin 670.282'si veya yüzde 69,5'i iç pazara satılmıştır. İhracat ise 294.823 ton olarak gerçekleşmiştir.

2021 ve 2022 yıllarında sanayi tipi örme makine ithalatının önemli ölçüde arttığı görülmektedir. 2021 yılında toplam 9.628 adet makine ve 2022 yılında ise 10.137 adet makine ithalatı yapılmıştır. Sektör temsilcileri yurtiçinden sanayi tipi örme makineleri tedarikinin ise yıllık 80-90 arasında olduğunu belirtmişlerdir. Örme kumaş sanayinde alınan yatırım teşvik belgeleri kapsamındaki makine tedarikinde ithal makinelerin payı 2022 yılında yüzde 82,6 olmuştur.

2021 yılında ihracat önemli ölçüde artmıştır. Salgın sonrası 2021 yılında yaşanan hızlı geri dönüş ve yakından tedarik eğilimine bağlı olarak Türkiye'ye önemli bir ilave tedarik talebi gelmiştir. Örme kumaş ihracatı 2021 yılında 355.228 tona ve 2,16 milyar dolara yükselmiştir. İhracat birim fiyatı da 6,07 dolar/kg olmuştur. 2022 yılında küresel pazarlarda özellikle savaşın etkisi ile yavaşlama ortaya çıkmıştır. İhracat 2022 yılında 2,05 milyar dolara inmiştir. İhracat birim fiyatı ise 6,96 dolar/kg olmuştur. Örme kumaş ihracatı toplam tekstil ihracatı içinde 2022 yılında yüzde 15,8 pay almıştır.

Türkiye çok farklı coğrafyalara ve çok sayıda ülkeye örme kumaş ihracatı yapmaktadır. İtalya, Rusya ve Bulgaristan Türkiye'nin yüksek ihracat yaptığı geleneksel örme kumaş pazarlarıdır. Belarus'a ihracat son iki yılda önemli ölçüde yükselmiştir ve bu ülke 2022 yılında en çok örme kumaş ihracatı yapılan ülke olarak ilk sıraya çıkmıştır. Türkiye yakın bölgesindeki hemen tüm örme giyim üreticilerine ve Avrupa'nın gelişmiş ülkelerinden Polonya, Almanya, Hollanda, Birleşik Krallık, Fransa ve İspanya'ya ihracat yapmaktadır. Uzak Pazar olarak ise ABD yer almaktadır.

Türkiye'nin örme kumaş ithalatı yıllar itibariyle hem dalgalanma göstermekte hem de artış eğilimi içinde bulunmaktadır. 2021 ve özellikle 2022 yıllarında ithalatta önemli artışlar gerçekleşmiştir. 2021 yılında ithalat 86.155 tona ve 428,7 milyon dolara, 2022 yılında ise 99.405 tona ve 521,6 milyon dolara yükselmiştir. İthalat birim fiyatı da 2022 yılında 5,25 dolar/kg olmuştur. Örme kumaş ithalatı toplam tekstil ithalatı içinde son yıllarda yüzde 4,2-5,3 arasında bir pay almış, 2022 yılında pay yüzde 4,2'ye düşmüştür.

21 milyon ton

Dünya örme kumaş sanayinde 2022 yılı itibariyle örme kumaş üretiminin 21 milyon ton olarak gerçekleştiği tahmin edilmektedir.

Türkiye çok sayıda ülkeden örme kumaş ithalatı yapmaktadır. Ancak ilk beş ülke ithalatın büyük bölümünü karşılamaktadır. En yüksek örme kumaş ithalatı Çin'den yapılmaktadır. 2022 yılında 215,1 milyon dolar ithalat gerçekleşmiştir. İkinci sırada Güney Kore yer almaktadır ve 2022 yılında 93,8 milyon dolar ithalat yapılmıştır. İtalya, Mısır, Bulgaristan ilk iki ülkeyi izlemektedirler.

Örme kumaş sanayinin güçlü yönleri; yüksek üretim kapasitesi güçlü yönlerin başında gelmektedir. Örme kumaş sanayinde üretimde esneklik, hızlı üretim ve teslimat önemli bir güçtür. Örme kumaş sanayi yüksek bir tekstil entegrasyonu içinde yer almaktadır. Örme kumaş sanayinde her ölçekte üretici firma yer almaktadır. Örme kumaş sanayinde modern üretim teknolojisi kullanılmaktadır. Üretim ve ürünler AB standartları ve kalitesine sahiptir.

Örme kumaş sanayinin zayıf yönleri; sınırlı ARGE ve inovasyon faaliyetleri zayıf unsurların başında gelmektedir. Üretim ve ihracat standart ürünler ağırlıklıdır. Artan işgücü açığı ve eleman sıkıntısı zayıf yönlerden birini oluşturmaktadır. Yüksek maliyetler ve düşük kâr marjı ile kayıt dışı üretim ile iç pazardaki fiyat rekabeti diğer zayıf yönlerdir.

Örme kumaş sanayinin fırsatları; küresel tedarik zincirlerinde yeniden yapılanma Türkiye örme kumaş sanayi için en önemli fırsatı sunmaktadır. Batı ile Çin ayrışması ve Batı'nın Çin'den ithalatı azaltarak müttefikler arası tedariki geliştirme eğilimi de önemli fırsatlar taşımaktadır. Sürdürülebilirlik eğilimi kapsamında öne çıkan yakından tedarik eğilimi de Türkiye'ye fırsatlar sunmaktadır. Yeşil dönüşüm hem fırsatlar hem de riskler içermektedir. Örme kumaş sanayinin yeşil dönüşüme tam uyumu rakipleri karşısında avantaj sağlayacaktır.

Örme kumaş sanayinin riskleri; AB yeşil mutabakatı-düzenlemeleri ve AB sınırda karbon vergisi düzenlemesi orta vadede örme kumaş sanayi için en önemli risk olarak görülmektedir. Yeşil ve dijital dönüşüm için yüksek yatırım ve finansman ihtiyacı vardır. Rakip ülkeler ile AB ve diğer pazarlar arası Serbest Ticaret Anlaşmaları bir diğer önemli risktir. Türkiye'nin hedef ve potansiyel pazarlar ile STA yapamaması da risk oluşturmaya devam etmektedir. Türkiye'nin alıcılar için pahalı hale gelmesi ve değerli Türk lirası ekonomi kaynaklı risklerdir. Deprem riski, hazır giyim sektöründe slow-fashion eğilimi ile haksız rekabet yaratan örme kumaş ithalatları diğer risklerdir.

DÜNYA ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Dünya örme kumaş sanayinde 2022 yılı itibariyle örme kumaş üretiminin 21 milyon ton olarak gerçekleştiği tahmin edilmektedir. Örme kumaş kapasitesi de 30 milyon ton olarak öngörülmektedir.

Dünya örme kumaş sanayinde çok sayıda üretici ülke yer almaktadır. Üretici ülkeler genel olarak 4 ana gruba ayrılmaktadır. İlk grupta Çin, Türkiye, Vietnam ve Hindistan yer almaktadır. Bu 4 ülke toplam üretimin yüzde 62'sini gerçekleştirmektedir. İkinci grupta geleneksel üretici ve ihracatçı gelişmiş ülkeler yer almaktadır ve üretimdeki payları yüzde 16 olarak tahmin edilmektedir. Gelişen üretici ve ihracatçı ülkeler ise hem yurtiçi pazarları hem de ihracat amacı ile üretim kapasitesi oluşturmada ve üretim yapmaktadırlar. Bu grubun toplam üretim içindeki payı yüzde 8 olarak tahmin edilmektedir. Son grubu ise daha çok kendine yeterlilik amacıyla üretim kapasitesi oluşturan ve üretim yapan ülkeler oluşturmaktadır. Bu ülke grubunun toplam dünya üretimindeki payları yüzde 12 olarak tahmin edilmektedir.

Örme kumaş sanayinde üretici ülkelerin gelişimi ile kapasite ve modernizasyon alanındaki gelişmelerin değerlendirilmesinde ülkelerin yaptıkları örme makineleri ithalatı önemli bir göstergedir. Yuvarlak örgü makineleri içinde silindir çapı 165 cm'den küçük olanların, yuvarlak örgü makineleri içinde silindir çapı 165 cm'den büyük olanların ve düz örgü makinelerinin ithalatçı ülkeleri içinde Türkiye ilk sırada yer almaktadır.

2019 ve 2020 yıllarında dünya örme kumaş pazarı küçülmüştür. 2019 yılında küresel ticaret savaşlarının yol açtığı durgunluk, 2020 yılında ise yaşanan salgının

YÖNETİCİ ÖZETİ

etkileri ile pazarda daralma gerçekleşmiştir. 2020 yılında örme kumaş pazarının büyüklüğü 90,6 milyar dolara inmiştir. 2021 yılında salgın sonrası hızlı toparlanma ve öne çekilen siparişler ile pazarda yüksek büyüme yaşanmıştır. Örme kumaş pazarı büyüklüğü 2021 yılında 112 milyar dolara çıkmıştır. 2022 yılında ise küresel yavaşlama etkisi ile Pazar sınırlı ölçüde daralmış ve 110 milyar dolar olmuştur.

Küresel ekonomide uygulanan sıkı para politikaları, yüksek enflasyon ve faizler ile hane halkı tüketiminin daralması sonucu örme giyim ve örme eşya talebi de 2023 yılında durağanlaşmıştır. Bu nedenle örme kumaş pazarının 2023 yılında 107 milyar dolar olacağı tahmin edilmektedir. 2024 yılında pazarda yüzde 3 ile sınırlı bir büyüme beklenmektedir. 2024 yılında ilk yarının durağan geçmesi, ikinci yarıda ise talebin hareketlenmesi beklenmektedir. 2024 yılında pazarın büyüklüğü yeniden 110,0 milyar dolara çıkacaktır. 2025 ve 2026 yıllarında pazarın büyümesi yüzde 3,5 ve yüzde 4 olarak öngörülmektedir. Buna bağlı olarak örme kumaş pazarının büyüklüğü 2026 yılında 119 milyar dolara yükselecektir. 2027 ve 2028 yıllarında ise büyümenin ivme kazanması ve yüzde 4,5 olması beklenmektedir. Buna bağlı olarak 2028 yılında örme kumaş pazarının büyüklüğü 131 milyar dolara ulaşmış olacaktır.

Örme kumaş tüketiminde Asya bölgesinin payı artmaya devam etmektedir. 2015 yılında yüzde 40 olan payı 2022 yılında yüzde 54,5'e yükselmiştir. 2023 yılında pay yüzde 57 olarak tahmin edilmektedir. 2028 yılında Asya'nın örme kumaş tüketimindeki payının yüzde 60'a çıkacağı ve pazarın 78 milyar dolar büyüklüğüne ulaşacağı öngörülmektedir. Avrupa ve Kuzey Amerika'nın payları kademeli olarak azalmaya devam etmektedir. Orta Asya, orta Doğu, Afrika ve güney Amerika'yı kapsayan diğer grubunun ise payı ve pazar büyüklüğü artacaktır.

Dünya örme kumaş ihracatı ilk kez 2011 yılında 30 milyar dolar seviyesini aşmış ve 2011 yılından sonraki süreçte kademeli artışını sürdürmüştür. Dünya örme kumaş ihracatı 2018 yılında 37 milyar dolara kadar yükselmiştir. 2019 yılında küresel ticarete ortaya çıkan korumacılık eğilimleri ve 2020 yılında yaşanan salgının etkileri ile dünya örme kumaş ihracatı gerilemiştir. 2021 yılında salgın sonrası yaşanan hızlı toparlanma, gelişen tedarik güvenliği eğilimi ile öne çekilen siparişler ve tüketicilerdeki geri dönüş ile dünya örme kumaş ihracatı yüzde 35,1 artarak 42,84 milyar

%13,6

Örme kumaş sanayi ihracatının dünya tekstil ihracatı içindeki payı 2022 yılında yüzde 13,6 olmuştur.

dolara yükselmiştir. 2022 yılında ise dünya örme kumaş ihracatı durağanlaşmıştır. 2022 yılında savaşın etkileri, yüksek enflasyon, hane halkları için yaşam maliyet krizi ile uygulamaya başlanan sıkı para politikaları örme kumaş ihracatının durağanlaşmasına neden olmuştur.

Türkiye örme kumaş ihracatında dünya genelinde önemli bir ülke konumundadır. Dünya örme kumaş ihracatı içinde önemli bir pay almakta ve payını da kademeli olarak artırmaktadır. Türkiye örme kumaş ihracatının dünya ihracatı içindeki payı 2015 yılında yüzde 4,32 ve 2016 yılında 4,59 olduktan sonra 2021 yılında yüzde 5,04 ile en yüksek seviyesine çıkmıştır. 2022 yılında ise bu kez savaşın yarattığı koşullar içinde dünya ihracatı ile Türkiye'nin örme kumaş ihracatı birlikte düşmüştür. Türkiye'nin payı da 2022 yılında yüzde 4,81 olmuştur.

Örme kumaş sanayi ihracatının dünya tekstil ihracatı içindeki payı son altı yılda yüzde 12,7 ile yüzde 13,9 arasında gerçekleşmiştir. 2017-2019 döneminde yüzde 13,0'e yakın olan pay 2020 yılında yüzde 13,1'e ve 2021 yılında ise yüzde 13,9'a yükseldikten sonra 2022 yılında yüzde 13,6 olmuştur.

Dünya örme kumaş üretiminde ve ihracatında çok sayıda ülke yer almaktadır. Çin üretimde olduğu gibi ihracatta da ilk sırada yer almaktadır. Çin 2022 yılında 23,9 milyar dolar ihracat ile dünya ihracatı içinde yüzde 56,0 pay almıştır. Çin 2021 ve 2022 yıllarında salgına karşı uyguladığı katı kapatma kurallarına rağmen ihracatını arttırmıştır. Tayvan ve Güney Kore ikinci ve üçüncü sırada Çin'i izlemektedirler. Bu ülkeler daha çok teknik tekstil alanında kullanılan ürünleri ihraç etmektedir. Türkiye ilk 3 ülkenin ardından dördüncü, İtalya ise beşinci sıradadır. Vietnam hızlı artan ihracatı ile altıncı sıraya yükselmiştir. Ardından diğer geleneksel üretici ve ihracatçı ülkelerden Almanya, Hindistan, Hong Kong ve Japonya gelmektedir.

Dünya örme kumaş ithalatındaki önemli ülkeler örme giyim ürünleri başta olmak üzere örme eşya üretiminde yüksek kapasiteye, üretime ve ihracata sahip olan ülkelerdir. Vietnam ithalatta ilk sırada yer almaktadır. Vietnam 2022 yılında 8 milyar dolar ithalat ile dünya ithalatı içinde yüzde 18,7 pay almıştır. Vietnam hızlı büyüyen örme eşya üretim kapasitesi ve ihracatına bağlı olarak örme kumaş ithalatında hızlı artırmaktadır. Asya bölgesinde yer alan diğer önemli örme giyim ve eşya üreticisi Kamboçya, Bangladeş ve Endonezya ithalatta ikinci, üçüncü ve dördüncü sıralarda yer almaktadırlar. Bu ülkeleri ABD, Hindistan, Çin, Sri Lanka ve İtalya ile Meksika izlemektedir. Ardında çok sayıda ülke sıralanmaktadır.

Dünya örme kumaş sanayinde teknolojik gelişmelere, tüketicilerin taleplerine, sürdürülebilirlik ve dijitalleşme ihtiyaçlarına, salgın ve savaş sonrası ortaya çıkan eğilimlere ve küresel ayrışma sürecinin etkilerine bağlı olarak gelişen ve öne çıkan eğilimler ve beklentiler bulunmaktadır. Pazarın büyümesini destekleyen unsurlar, örme/örgü teknolojilerinde gelişmeler, akıllı tekstillerin gelişimi, sürdürülebilirlik eğilimi, örme kumaş ürünlerinde eğilimler, kullanıcı sektörlerde yenilikler ve çeşitlenme, bölgesel olarak Asya'nın artan payı, gelişen rekabet ortamı ve Avrupa pazarında geri dönüşüm odaklı genel eğilimler bunları oluşturmaktadır.

TÜRKİYE ÖRME KUMAŞ SANAYİ İÇİN ÖNERİLER

Çalışmanın son bölümünde Türkiye örme sanayine ilişkin öneriler ve sektörün taleplerine yer verilmektedir. Öneri ve talepler 20 başlık altında toplanmış olup aşağıda sunulmaktadır;

- Üretim Kapasitesi Planlaması Yapılması, Yatırım Teşviklerinin Bölgesel Değil, Sektörel Olarak Verilmesi, Üretimde Ürün Çeşitliliğinin Arttırılması, Girdi Üretiminde Ürün Çeşitliliğinin Arttırılması, İplik İthalatında Kısıtlamaların Azaltılması, İplik İhracatında Gözetim Uygulanması, Yurtiçinden Temin Edilen İpliklerde Plastik Bobin Kullanımı Maliyetleri Sorununun Çözülmesi, Yurtiçi Pazarda Yeniden Güven Tesis Edilmesi, Özel İhtisas Sanayi Bölgeleri Kurulması, Arazi ve Bina Tahsisi, Üretim Anadoluya Taşınması İçin Destekler Sağlanması, Deprem Riskine Bağlı Taşınma İhtiyacının Karşlanması, Kayıt Dışı Üretim Denetimi ve Kontrolü, Yüksek Üretim Maliyetlerinin Düşürülmesi, İş ve Çalışma Barışının Korunması, Hazır Giyim Sektörü İle Dengeli İş Birlikleri Yürütülmesi, Üretimde Kalitenin Korunması, Onaylı ve Sertifikalı Atölyeler Sistemi Kurulması, Yabancıların Çalıştırılmasına İlişkin Geçici Yasal Düzenlemeler Yapılması, Firmalarda Tam Otomasyon, Dijitalleşme ve Yalın Üretime Geçişin Hızlandırılması.

EXECUTIVE SUMMARY

DEFINITION AND SCOPE OF THE KNITTED FABRIC INDUSTRY

It is estimated that knitted texture was discovered around the 5th or 6th centuries B.C. Knitted texture, which was produced with materials known as simple needles, crochet hooks and spindles, later became produced with flexible needles. Its production continued as hand knitting for a long time. At the beginning of the industrial revolution, the first latch and hook needle led to the emergence of the first knitting machine. With the developments in knitting machines after the Second World War, the first foundations of today's mechanical facilities were laid. Knitting machines have become a very comprehensive engineered product today. Knit fabrics are produced as a result of the process of inter-looping of yarns or inter-meshing of loops with needles, thus creating a flexible and elastic surface. Knit fabrics differ from other manufactured textile products with their production techniques and looping structures. Knit fabric falls into two categories in terms of production techniques: Weft (single thread) knitting and warp knitting.

The Knitted Fabric industry is included under the Textile main sector within the NACE sector classification. Textile industry is the 13th main industry under the NACE classification. And the knitted fabric industry is classified under the NACE class 13.9 Manufacturing of other textile products, the NACE Class 13.91 Manufacturing of knitted (knitwear) or crocheted (crochet) fabrics. The knitted fabric industry is also included in the Knitted or crocheted fabrics chapter No.60 in the classification of Chapters in foreign trade.

HIGHLIGHTS OF TURKISH KNIT FABRIC INDUSTRY

The number of enterprises in the knitted fabric industry was 776 in 2010 and increased to 1,133 in 2020 from 958 in 2015. There was a significant increase in the number of knitted fabric industry enterprises in 2021. It increased to 1,201 in 2021 and will reach 1,212 in 2022. The staffing levels in the knitted fabric industry is showing an upward trend after 2010. The total number

of employees is 62,405 in 2021 due to rapid growth and a significant increase in the number of enterprises. However, it decreased to 60,211 in 2022.

The production rose to 36.74 billion TL in 2021. The production also rose in reel terms. And in 2022, the production value rose by 80 percent to 66.12 billion TL. The turnover in 2021 was 38.9 billion TL and 72.14 billion TL in 2022 with the increases in exchange and inflation rates.

The added value created by the knit fabric industry in years 2020, 2021 and 2022 were 3.95 billion TL, 6.6 billion TL and 12.1 billion TL, respectively. The rate of added value creation in the knit fabric industry was 18.0 percent in 2021 and 18.3 percent in 2022.

The share of the knit fabric industry in the textile industry is as follows: The share of the number of enterprises reached its highest level in 2020 with 4.7 percent. Its share in employment was 11.2 percent in 2022. Its share in terms of production value was 8.9 percent in 2021 and 8.2 percent in 2022. Its share in the added value created is 5.9 percent in 2022.

In 2021, the knit fabric industry output increased by 23.4 percent with the growth in both domestic and foreign demand. In 2022, output dropped by 6.1 percent, this time due to the slowdown effect on the demand side.

When we compare knit fabric industrial production with woven fabric production, we see that almost the same industrial production increase between 2015 and 2022, though with different trends and growth data over the years. The total labor productivity increase in the knit fabric industry between 2015 and 2022 was 13.9 percent.

Total knit fabric production capacity reached 1.33 million tons in 2022. Knit fabric production capacity was 1.28 million tons, pile knit fabrics and looped fabrics production capacity was 50,000 tons.

The knit fabric industry production capacity is concentrated in 4 cities, which are Istanbul, Tekirdağ, Kahramanmaraş and Bursa. The production capacity in Istanbul is 490,000 tons, in Tekirdağ 235,500 tons, in Kahramanmaraş 155,000 tons and in Bursa 120,000 tons. These cities are followed by Denizli, Gaziantep, Malatya, Kayseri, Izmir and Uşak cities.

As a result of these production developments in two sub-product groups, knitted fabric output exceeded 1 million tons for the first time in 2021 and reached its highest level of 1,022,042 tons. Output decreased to 965,105 tons in 2022.

In 2021, 65.2 percent of the 1,022,042 tons of production (666,814 tons) was used for domestic consumption. And 355,228 tons were exported. In 2022, exports dropped with the increased domestic consumption. Out of 965,105 tons of output, 670,282 tons or 69.5 percent of the output was sold to the domestic market. And export was realized as 294,823 tons.

In 2021, the distribution of total sales or turnover between domestic and foreign markets was almost equal with the boost in foreign market. The exports and the domestic sales were 2.16 billion dollars and 2.2 billion dollars, respectively. And in 2022, the exports was 2.05 billion dollars due to the slowdown, and domestic sales increased to 2.3 billion dollars.

The size of the domestic market was 752,969 tons in 2021 and 769,687 tons in 2022. Between 2020 and 2022, 85 to 90 percent of the domestic market's needs were met by domestic supply.

Investments in the knit fabric industry increased between 2017 and 2019 and boosted significantly between 2020 and 2022. Investment incentive certificates were received for 218 investments worth 5.19 billion TL in 2020, and for 260 investments worth 6.38 billion TL in 2021, and 268 investments worth 8.04 billion TL in 2022.

We see new investments come to the fore in the 2020-2022 period. Incentive certificates were received for 101 new investments in 2020, 130 in 2021 and 130 in 2022. Of the investment incentive certificates received between 2015 and 2022, 701 were received in the 1st region and 147 in the 2nd region. Investments were concentrated in the 1st and 2nd Regions during this period. However, 157 investments were made in the 5th region.

It is seen that imports of industrial knitting machines increased significantly in 2021 and 2022. A total of 9,628 machines were imported in 2021 and 10,137 machines imported in 2022. Industry representatives stated that

the domestic supply of industrial knitting machines is 80 to 90 units per year. The share of imported machinery in the machinery supply within the scope of investment incentive certificates received in the knit fabric industry was 82.6 percent in 2022.

Exports increased significantly in 2021. Due to the rapid recovery and the nearshoring trend experienced in 2021 after the epidemic, Türkiye received a significant additional supply demand. Knit fabric exports increased to 355,228 tons and 2.16 billion dollars in 2021. The export unit price was 6.07 dollars/kg. In 2022, there was a slowdown in global markets, especially due to the impact of the war. Exports decreased to 2.05 billion dollars in 2022. The export unit price was 6.96 dollars/kg. The share of knit fabric exports in total textile exports was 15.8 percent in 2022.

Türkiye exports knit fabrics to many countries in various geographies. Italy, Russia and Bulgaria are traditional knit fabric markets to which Türkiye has high exports. Exports to Belarus have increased significantly in the last two years, and this country has ranked first as the country with the most knitted fabric exports in 2022. Türkiye exports to almost all knitted clothing manufacturers in its close neighbors and to the developed countries of Europe such as Poland, Germany, the Netherlands, the United Kingdom, France and Spain. Its distant market is the USA.

Türkiye's knit fabric imports fluctuate over the years but show an increasing trend. There were significant increases in imports in 2021 and especially in 2022. In 2021, imports increased to 428.7 million dollars with 86,155 tons, and in 2022 to 521.6 million dollars with 99,405 tons. The import unit price was 5.25 dollars/kg in 2022. Knit fabric imports had a share of 4.2-5.3 percent in total textile imports in recent years, and the share dropped to 4.2 percent in 2022.

Türkiye imports knit fabrics from many countries. However, the top five countries account for the majority of imports. The highest knit fabric import is from China. The value of import is 215.1 million dollars in 2022. South Korea ranks second with 93.8 million dollars of imports in 2022. These were followed by Italy, Egypt and Bulgaria.

Strengths of the knitted fabric industry: High production capacity is one of the main strengths. Flexibility in production, fast production and delivery are other important strengths in the knitted fabric industry. The industry has a high textile integration. There are manufacturers of all sizes in the knitted fabric industry. And they use modern production technology. Production and output meet the EU standards and quality.

EXECUTIVE SUMMARY

Weaknesses of the knitted fabric industry: Limited R&D and innovation activities are among the top weaknesses. Output and export focus on standard products. Increasing labor shortage and personnel shortage constitute one of the weaknesses. High costs and low profit margins as well as unregistered production and price competition in the domestic market are other weaknesses.

Opportunities of the knitted fabric industry: Restructuring in global supply chains offers the most important opportunity for the Turkish knitted fabric industry. The divergence between the West and China and the West's tendency to improve inter-allied supply by reducing imports from China also present important opportunities. The nearshoring trend, which stands out within the scope of the sustainability trend, also offers opportunities to Türkiye. Green transformation involves both opportunities and risks. Full compliance of the knitted fabric industry with the green transformation will provide an advantage over its competitors.

Risks of the knitted fabric industry: The EU green deal-regulations and the EU border carbon tax regulation are seen as the most important risks for the knitted fabric industry in the mid-term. There is a high investment and financing need for green and digital transformation. Free Trade Agreements between rival countries and the EU and other markets are another important risk. Türkiye's failure to establish FTAs with target and potential markets continues to pose a risk. Türkiye becoming expensive for buyers and the valuable Turkish lira are economic risks. Earthquake risk, slow-fashion trend in the ready-made clothing industry and knit fabric imports creating unfair competition are among the other risks.

GLOBAL KNITTED FABRIC INDUSTRY

It is estimated that knit fabric output in the global knitted fabric industry will be 21 million tons by 2022. The knit fabric capacity is estimated to be 30 million tons.

There are many producing countries in the global knitted fabric market. Producer countries are generally divided into 4 main groups. The first group includes China, Türkiye, Vietnam and India. These 4 account for 62 percent of the total production. The second group consists of developed traditional producing

and exporting countries, with a share estimated at 16 percent. Developing producing and exporting countries, on the other hand, create a production capacity and produce for both domestic markets and export purposes. The share of this group in total production is estimated at 8 percent. The last group consists of countries that create output capacity and produce for the purpose of self-sufficiency. The share of this group in total global output is estimated at 12 percent.

Imports of knitting machines by countries are an important indicator in evaluating the development of producing countries in the knit fabric market and the developments in the field of capacity and modernization. Türkiye ranks first among the importing countries of circular knitting machines with a cylinder diameter of less than 165 cm, and flat knitting machines.

The global knit fabric market shrank in 2019 and 2020. This was caused by a recession due to global trade wars in 2019 and a contraction in the market due to the effects of the pandemic in 2020. In 2020, the size of the knit fabric market decreased to 90.6 billion dollars. In 2021, the market experienced high growth with the rapid post-pandemic recovery and the orders brought forward. The market size rose to 112.0 billion dollars in 2021. And in 2022, with the global slowdown effect, the market narrowed to a limited extent and reached 110.0 billion dollars.

As a result of the tight monetary policies implemented in the global economy, high inflation and interest rates, and the contraction in household consumption, the demand for knitted clothing and knitted goods has stagnated in 2023. Therefore, the knit fabric market is estimated to be 107.0 billion dollars in 2023. A limited growth of 3.0 percent is expected in the market in 2024. In 2024, stagnancy is expected in the first half and accelerated demand in the second half. In 2024, the size of the market will increase again to 110.0 billion dollars. The growth of the market is predicted to be 3.5 percent and 4.0 percent in 2025 and 2026, respectively. Accordingly, the size of the knit fabric market will increase to 119.0 billion dollars in 2026. In 2027 and 2028, growth is expected to accelerate and reach 4.5 percent. Accordingly, the size of the knit fabric market will reach 131.0 billion dollars in 2028.

The share of the Asian region in knit fabric consumption continues to increase. It rose to 54.5 percent in 2022 from 40 percent in 2015. It is estimated to be 57 percent

in 2023. It is also predicted that Asia's share in knit fabric consumption will rise to 60 percent in 2028 and the market size to 78.0 billion dollars. The shares of Europe and North America continue to gradually decrease. The share and market size of the other group containing Central Asia, the Middle East, Africa and South America will also increase.

The global knit fabric exports exceeded the level of 30 billion dollars for the first time in 2011 and continued to increase gradually after 2011. The global knit fabric exports increased to 37.0 billion dollars in 2018. The global exports declined in 2019 and 2020 due to the protectionist tendencies emerged in global trade and the effects of the pandemic, respectively. With the rapid post-pandemic recovery in 2021, the orders brought forward with the improving supply security trend, and the return of consumers, the global knit fabric exports increased by 35.1 percent, reaching 42.84 billion dollars. In 2022, the global knit fabric exports stagnated. Tight monetary policies implemented in 2022 due to the effects of the war, high inflation, and the cost of living crisis for households caused knit fabric exports to stagnate.

Türkiye is an important country in the world in knit fabric exports. It has a significant share in global knit fabric exports and is gradually increasing its share. Its share in knit fabric exports in the world reached its highest level with 5.04 percent in 2021 from 4.32 percent in 2015 and 4.59 in 2016. In 2022 however, both global and Turkish knit fabric exports decreased this time under the conditions created by the war. Türkiye's share was 4.81 percent in 2022.

The share of the knit fabric industry in global textile exports was between 12.7 percent and 13.9 percent in the last six years. It was close to 13.0 percent in the 2017-2019 period, increased to 13.1 percent in 2020 and 13.9 percent in 2021, and then reached 13.6 percent in 2022.

Many countries are involved in global knitted fabric production and export. China ranks first in exports as well as in output. China had a 56.0 percent share in global export with 23.9 billion dollars of exports in 2022. It increased its exports despite the strict lockdown rules it implemented against the pandemic in 2021 and 2022. Taiwan and South Korea follow China in second and third place. These countries mostly export products used in the field of technical textiles. Türkiye ranks fourth after the first 3 countries, and Italy ranks fifth. Vietnam rose to the sixth place with its rapidly increasing exports. They are followed by Germany, India, Hong Kong and Japan, other traditional producing and exporting countries.

The important countries in global knit fabric imports are the ones with high capacity, output and exports in the production of knitted goods, especially knitted clothing products. Vietnam ranks first in imports. It had an 18.7 percent share in global imports with an import of 8.0 billion dollars in 2022. Vietnam is rapidly increasing its knit fabric imports due to its fast-growing knitted goods production capacity and exports. Cambodia, Bangladesh and Indonesia, other important knitted clothing and goods producers in the Asian region, rank second, third and fourth in imports. These countries are followed by the USA, India, China, Sri Lanka, Italy and Mexico. Many countries are listed next.

There are emerging prominent trends and expectations in the global knit fabric industry, depending on technological developments, consumer demands, sustainability and digitalization needs, post-pandemic and post-war trends, and the effects of the global exclusion process. These include the factors that support the growth of the market, developments in knitting technologies, the development of smart textiles, the sustainability trend, trends in knit fabric products, innovations and diversification in user sectors, the increasing share of Asia regionally, the developing competitive environment and general trends focused on recycling in the European market.

SUGGESTIONS FOR TURKISH KNIT FABRIC INDUSTRY

The last part of the study focuses on suggestions regarding the Turkish knitting industry and the demands of the industry. Suggestions and requests are grouped under 20 headings as presented below; Making Production Capacity Planning, Giving Investment Incentives Sectorally, Not Regionally, Increasing Product Diversity in Production, Increasing Product Diversity in Input Production, Reducing Restrictions in Yarn Imports, Implementing Surveillance in Yarn Exports, Solving the Problem of Plastic Bobbin Usage Costs in Domestically Supplied Yarns, Renewing Confidence in the Domestic Market, Establishment of Specialized Industrial Zones, Allocation of Land and Buildings, Providing Support for the Transport of Production to Anatolia, Meeting the Relocation Need Due to Earthquake Risk, Inspection and Control of Unregistered Production, Reducing High Production Costs, Preserving Labor and Labor Peace, Conducting Balanced Collaborations with the Ready-made Clothing Sector, Maintaining Quality in Production, Establishing a System of Approved and Certified Workshops, Making Temporary Legal Regulations on the Employment of Foreigners, Accelerating the Transition to Full Automation, Digitalization and Lean Production in Companies.

BÖLÜM:
ÖRME KUMAŞ
SANAYİNİN
TANIMI VE
KAPSAMI

1.1. Örme Kumaş Sanayi Tanımı

M.Ö. 5-6. yüzyıllarda Orta Asya Türkleri ve Mısırlıların keşfettiği düşünülen örme dokusu, hızla yayılmıştır. O zamanlar basit şiş, tığ, mil diye bilinen malzemeler daha sonra yerini esnek iğnelere bırakmıştır. Üretim uzun dönem el örgülerinde ve kısıtlı olarak devam etmiştir.

Sanayi devrimi başında ilk dilli ve kancalı iğne, ilk örme makinesinin ortaya çıkmasını sağlamıştır. 1867'de ilk örme makinesi geliştirilmiş ve bunu 1878 yılındaki ilk yuvarlak örme makinesi takip etmiştir. İkinci dünya savaşı sonrası örme makineleri konusunda yaşanan gelişmeler ile günümüzdeki mekanik tesislerin ilk temelleri atılmıştır.

Örme makineleri, günümüzde oldukça kapsamlı bir mühendislik ürünü haline gelmiştir. Örme kumaşlar ipliklerin iğnelere ilmek haline getirilmesi ve bu şekilde esnek ve elastik bir yüzeyin oluşması şeklinde üretilmektedir.

Örme kumaşlar, üretim teknikleri ve bağlantı yapıları ile diğer üretilen tekstil ürünlerinden farklıdır. Örme kumaşlar üretim teknikleri bakımından iki temel sınıfa ayrılmaktadır. Bunlar; atkılı (tek iplikli) örme kumaşlar ve çözümlü örme kumaşlardır.

Atkılı Örme Kumaşlar; ipliğin yatay olarak kumaşın bir kenarından, diğer kenarına doğru kumaş eni boyunca yönlendiği ve örücü elemanlar tarafından atılan ipliğin ilmek formuna getirildiği, sökülebilir yapıya atkılı (tek iplikli) örme denir. Bu şekilde elde edilen kumaşlara da atkılı örme kumaşlar denir. Atkılı örme kumaşlar; düz ve yuvarlak örme makinelerinde üretilmektedir.

Çözümlü Örme Kumaşlar; raşel, trikot, kroşet ve diğer çözümlü örme makinelerinde üretilen çözümlü örme sistemli kumaşlara çözümlü örme kumaşlar denilmektedir. Her iğnenin ayrı ayrı iplik beslemesi ve iğnelerin topluca hareketi nedeniyle kumaş oluşumu en hızlı olan örme sistemidir. Makine özelliği çok geniş enli kumaşların örülmesine olanak sağlamaktadır. Çözümlü örme yöntemi ile elde edilen ürünlerden bazıları; tül perde, dantel, mayo ve döşemelik kumaşlar, havlu ve halılar, bandaj ve suni damar gibi tıbbi malzemeler, ayakkabı yüzü, filtre, çuval ve sera örtüsü gibi teknik kumaşlardır.

ATKILI ÖRME KUMAŞLAR

Atkılı örme kumaşlar kendi içinde düz örme kumaşlar ve yuvarlak atkılı örme kumaşlar olarak ikiye ayrılmaktadır.

Düz Örme Kumaşlar

Düz örme makinelerinde üretilen, atkılı örme kumaşlara düz örme kumaşlar denir. Tek veya iki iğne yatağı kullanılarak üretim yapılır. Düz örme makinelerinde tek iğne yatağı kullanılarak yapılan örgüler tek plakada üretilen kumaşlar; çift iğne yatağı kullanılarak yapılan örgülere çift plakada üretilen kumaşlardır. Tek plaka kumaşlar, iki yöne aynı esneme oranına sahipken çift plaka kumaşlarda genelde tek yönedir.

Düz örme kumaşlar genelde açık en ve parça olarak üretim yapılmaktadır. Düz örme kumaşlar E3 ile E18 incelikleri arasındaki düz örme makinelerinde üretilmektedir. Düz örme kumaşların durgun havada yalıtımları iyi, rüzgârlı havada yalıtımları kötüdür. Düz örme kumaşlar buruşmaya karşı dirençli oldukları için ütülenmeye ihtiyaç duymaz. Renkli ve fantezi desenli kumaşlar rahatça yapılabilir. Düz örme kumaşlar çekme eğilimi gösterebilmektedir. Düz örme kumaşlar hafif, yumuşak, hacimli yapıya sahip olduklarından tutumları iyi ve dökümlüdür.

Düz örme makineleri, büyük oranda kışlık ve mevsimlik kazak ve hırka gibi dış giyim ürünlerinin örülmesinde kullanıldığı gibi yazlık ve mevsimlik dış giyimde kullanımı da gün geçtikçe artmaktadır. Ayrıca diğer örme ürünlerine aksesuar olarak yaka, kol bandı, etek bandı vb. ürünlerin örülmesinde de düz örme makineleri kullanılmaktadır. Özel olarak tasarlanmış düz örme makinelerinde ise tam biçimlendirilmiş, kullanıma hazır durumda eldiven, kaşkol vb. aksesuar giysileri üretilmektedir.

Yuvarlak Atkılı Örme Kumaşlar

Yuvarlak örme kumaşlar değişik çaplara sahip yuvarlak örme makinelerinde üretilmektedir. Yuvarlak örme kumaşlar, örücü elemanların dairesel olarak dizayn edilmiş yuvarlak örme makinelerinde helezonik bir şekilde ilmek sıralarının tüp şeklinde oluşturulduğu kumaşlardır. Yuvarlak örme kumaşlarda kumaşın doğru sökülebilmesi için öncelikle örme yönü tespit edilmelidir. Örme kumaşın üst kısmından sökülmeye başlanıldığında sökülen ilk sıra son örülen ilmek

sırasındır. Yuvarlak örme kumaşlar düz kumaşlara göre daha ince bir yapıdadır. Çözümlü örme ve dokuma kumaşlara göre de daha esnek yapıdadır. Kullanılan iplikler düz örmeye göre daha ince yapıdadır. Genellikle tüp şeklinde üretilir.

Yuvarlak atkılı örme kumaşlar, örgü yapısını oluşturan ilmeklerin özel şekil bağlantıları nedeni ile esnek kumaşlardır. Bu nedenle dokuma kumaşlara göre vücuda uyum sağlamaları daha iyidir. Kendi ilmek yapıları nedeni ile doğal bir elastikiyete ve esnedikten sonra eski konumuna kolayca dönebilme özelliğine sahiptir. Kendilerine özgü bir yapı biçimi ve buna uygun katlanabilme özelliği vardır. Vücut hareketlerine kolayca uyum sağlamaktadır. Dokuma kumaşlarda pek bulunmayan, genişleyip daralan yapıda, vücudu sarma özellikleri vardır. Durgun havada mükemmel yalıtım özelliğine sahiptir. Fakat örgü ilmek yapısı nedeniyle hava akımına karşı yalıtımı daha az sayılabilir. Bakımı kolaydır ve hafif bir ütöleme gerektirir ya da hiç gerektirmez.

Yuvarlak örme makinelerinde üretilen kumaşların kullanım alanlarının daha çok iç giyim ve yazlık spor giyim çeşitlerine yayılmış olması nedeniyle pamuk ve pamuk karışımı iplikler bu makinelerde en yüksek oranda kullanılan ipliklerdir. Özellikle iç giyim için üretilen kumaşlarda tamamen örme pamuk ipliği kullanılmaktadır. Yazlık dış giyim, t-shirt, elbise, lacost vb. giysilerin kumaşlarında da yüzde 100 pamuk ipliği kullanılmaktadır.

Son yıllarda iç giyim dışındaki amaçlarla üretilen yuvarlak örme kumaşlarda hem bir moda unsuru hem de kumaşların kullanım performanslarını artırmak için pamuk ipliği ile polyester, viskon, elastik lifler çeşitli şekillerde kullanılmaktadır.

Diğer örme kumaşlarda; mayo ve fantezi bayan iç giyim eşyalarının kumaşlarında ve çoraplarda naylon, polyester iplikler ya tek başlarına ya da yüzde 5 – yüzde 10 oranında elastik elyafla (likra vb.) birlikte kullanılmaktadır.

ÇÖZGÜLÜ ÖRME KUMAŞLAR

Çözgümlü Örme Kumaşların Tanımı

Raşel, trikot, kroşet ve diğer çözgümlü örme makinelerinde üretilen çözgümlü örme sistemli kumaşlara çözgümlü örme kumaşlar denilmektedir. Her iğnenin ayrı ayrı iplik beslemesi ve iğnelerin topluca hareketi nedeniyle kumaş oluşumu en hızlı olan örme sistemidir. Makine özelliği çok geniş enli kumaşların örülmesine olanak sağlamaktadır. Çözgümlü örme yöntemi ile elde edilen ürünlerden bazıları; tül perde, dantel, mayo ve döşemelik kumaşlar, havlu ve halılar, bandaj ve suni damar gibi tıbbi malzemeler, ayakkabı yüzü, filtre, çuval ve sera örtüsü gibi teknik kumaşlardır.

Çözgümlü Örme Kumaşlarda Kullanılan İplikler

Çözgümlü örme makinelerinde daha çok filament hâldeki sentetik iplikler kullanılmaktadır. Bu ipliklerin yaygın bir şekilde kullanılmasının temel sebebi, sentetik ipliklerin yüksek kopma dayanımları nedeni ile yüksek devirlerde çalışan çözgümlü örme makinelerine uyum sağlayarak iplik kopuş sayısını azaltmaları ve dolayısıyla makine veriminin de artmasıdır. Çözgümlü örme makinelerinde en çok kullanılan iplikler, kullanım alanlarına göre aşağıdadır;

Sentetik elyaf grubuna giren polyester elyafı, çözgümlü örme makinelerinde üretilen tüller, perdelik kumaşlar ve dantel kumaşlarda genellikle filament iplik veya kesikli elyaftan eğrilmiş iplik olarak kullanılmaktadır.

Naylon (polyamid) yüksek kopma dayanımı özellikleri nedeniyle çözgümlü örme makinesinin yüksek devrine uyum sağlayabilen naylon iplikleri, özel giysilerin kumaşlarında, çorap üretiminde, elastik ağ üretiminde, mayo ve bayan fantezi iç giyim kumaşlarında, sık yapılı teknik kumaşlarda, tül, perdelik örülmesinde kullanılmaktadır.

Polietilen: Filament hâldeki polietilen iplikler, çözgümlü örme ve çift raylı makinelerde çuval yapımında yaygın bir şekilde kullanılmaktadır.

Pamuk ipliğinin, çözgümlü örme makinelerinin yüksek devrine karşı dayanıklılığının düşük olması nedeniyle pamuk çok fazla kullanım alanı bulamamıştır.

Özellikle son dönemlerde pamuk ipliği, çözgümlü örme makinelerinde genellikle kısmi atkı, tam atkı ve peluş ipliği olarak kullanılmakta, bunun yanında file ve tül yapımında da tercih edilmektedir.

Çözgümlü örme kumaşlar, atkılı (tek iplikli) örme kumaşlara göre çok farklı özelliklere sahiptir. Özellikle boyutsal stabilite ve esneklik açısından dokuma kumaşlara daha çok benzer. Örme ve desenlendirme teknikleri tek iplikli örme tekniklerinden çok farklı olduğu için özellikleri de değişiktir.

Çözgümlü Örme Kumaşların Genel Özellikleri

Tüylü, havlu yüzeylerin üretilmesi mümkündür. Fakat çok pürüzsüz yüzeyler de üretilebilir. Hafif ve ağır gramajlar arasında üretim yapılabilir. Çözgümlü örme kumaşlarda iplikler kumaşın boyuna yönde ilerler. İnce ile kalın arasında değişen kumaş özelliklerine sahiptir.

Çözgümlü örme kumaşlar, tek iplikli örme kumaşlara göre daha stabil ve ilmeklerin görünüşleri ise daha az belirgindir. Kumaş enleri dar ya da geniş (530 cm'ye kadar) olabilir.

İlmeğe kaçmalarına karşı dirençli ve dayanıklıdır. Dengeli bir kumaş yapısı vardır. Kumaş kenarlarında kıvrılma olmaz. Çözgümlü örme kumaşlar daha çok dekorasyon ve teknik tekstillerde kullanım alanı bulmaktadır. Çift yüzlülük ve ters çevrilebilme özelliklerine sahiptir. Üç boyutlu yükseltilmiş desen ya da kabartma efektleri vardır. Desen özelliği bir ya da daha çok renkle yaratılabilir.

Çözümlü Örne Kumaşların Kullanım Alanları

Çözümlü örne kumaşlar genel olarak giyim, ev tekstili ve endüstriyel alanda geniş kullanımı olan kumaşlardır;

Çözümlü örne kumaşlar giysilik olarak bayan iç giyim, mayoluk kumaşlar, spor giysiler, takım elbiselikler, boyun atkısı, astarlık kumaşlar, havlu ve pelüş kumaşlar olarak kullanılır. Ev tekstilinde çok yoğun olarak tül perdelikler, masa örtüleri, döşemelik kumaşlar, pelüş, dantel havlu kumaşlar, toz bezleri, yatak çarşafı, kilim ve şemsiyelik kumaşlar olarak kullanılır. Endüstriyel alanda ise tıbbi malzemelerde, uçak yalıtımında; balık ağı, ayakkabı ve çantalarda kullanılır.

Çözümlü örne kumaşlar üç farklı yöntemle üretildikleri için kullanım alanları bakımından da farklılık göstermektedir. Bu nedenle aşağıda üretim yöntemlerine göre ayrı ayrı kullanım alanları belirtilmiştir.

Raşel çözümlü örne kumaşlar: Bayan iç çamaşırlarında, ağ örgülü korse ve mayo yapımında; balık ağı, kaba tül, teknik doku, mobilya döşemeliğinde, tıbbi amaçlı dokularda, perdeliklerde; pelüş, taklit kürk doku, astarlık teknik tekstiller ve çorap yapımında kullanılmaktadır.

Trikot çözümlü örne kumaşlar: Trikot çözümlü örne kumaşlar, geniş bir kumaş ağırlığında ve basit desen tipleri yelpazesinde üretilir ve ürünler de aynı genişlikte bir kullanım alanına sahiptir. Bu kumaşların kullanım alanları; iç çamaşırları, rahat giysiler, hemşire ve garson kıyafetleri, otomobil döşeme kumaşlarıdır.

Kroşet çözümlü örne kumaşlar: Kroşet çözümlü örne kumaşlarla; düz elastiki bantlar, desenli ve delikli elastiki veya stabil dar danteller, daha geniş enli düz veya desenli fantezi kumaşlar, ev dekorasyonunda ve mobilyacılıkta kullanılan çeşitli püsküllü, süslü şeritler üretilir. Ayrıca hortum şeklinde çeşitli bandajlar ve file yapılı ambalaj malzemeleri yapılabilmektedir.

Çözümlü Örne Kumaşların Tanınması

Çözümlü örne kumaşlar, bir çözgü levendinden sağılan ipliklerin delikli iğnelerden geçirilmesi ve ilmek oluşturmak üzere örne iğnelerinin üzerine verilmesi ile üretilen, boyutsal stabilite açısından dokuma kumaşlara yakın özellikler gösteren kumaşlardır.

Çözümlü örne kumaşlar, atkılı örne kumaşlara göre daha stabil ve ilmeklerin görünüşleri daha az belirgindir. Çözümlü örne kumaşların elastikiyetleri oldukça düşüktür. Çözümlü örne kumaşlar, atkılı örne kumaşlardan yüzünün ve tersinin dikkatlice incelenmesi yolu ile ayırt edilebilir.

Kumaş yüzü; oldukça açık, belirgin düz ilmeklerden oluşmakta, ilmekler dikey olarak ve bir kenarından diğer kenara hafif bir açıyla sürmektedir.

Kumaşın tersi; hafif eğik yatay çizgilere sahiptir. Bu çizgiler üstten dolanan ve alttan dolanan iplikler olarak adlandırılır ve kumaşı oluşturan çözgü ipliklerinin yanlamasına hareketiyle oluşur.

Bu ipliklerin ayırmsanması, çözümlü örmeleri ayırt etmede en önemli özelliktir. En önemli ayırt edici özellik ise çözümlü örne kumaşların sökülememesidir.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

1.2. Örme Kumaş Sanayi Kapsamı (NACE.2 Sektör Sınıflandırması)

Örme Kumaş sanayi, NACE sektör sınıflaması içinde Tekstil ana sektörü içinde yer almaktadır. Tekstil sektörü NACE sınıflamasında 13 Numaralı ana sanayi koludur. Tekstil sektörünün altında tekstil elyafının hazırlanması ve bükülmesi, dokuma, tekstil ürünlerinin bitirilmesi ve diğer tekstil ürünlerinin imalatı yer almaktadır. Örme kumaş sanayi 13.9 diğer tekstil ürünlerinin imalatı altında bulunmaktadır.

Tablo 1: Tekstil Sektörü Nace Sınıflaması

13	Tekstil Ürünlerinin İmalatı
13.1	Tekstil Elyafının Hazırlanması ve Bükülmesi
13.2	Dokuma
13.3	Tekstil Ürünlerinin Bitirilmesi
13.9	Diğer Tekstil Ürünlerinin İmalatı

Diğer tekstil ürünlerinin imalatı alt grubunun NACE sınıflaması aşağıda sunulmaktadır. Buna göre örme kumaş sanayi 13.91 NACE sınıfı ile bu grup altında yer almaktadır. 13.91 NACE sınıfı örgü (triko) veya tığ işi (kroşe) kumaşların imalatı olarak tanımlanmaktadır.

Tablo 2: Diğer Tekstil Ürünlerinin İmalatı Nace Sınıflaması

13.9	Diğer tekstil ürünlerinin imalatı
13.91	Örgü (triko) veya tığ işi (kroşe) kumaşların imalatı
13.92	Giyim eşyası dışındaki tamamlanmış tekstil ürünlerinin imalatı
13.93	Halı ve kilim imalatı
13.94	Halat, urgan, kınnap ve ağ imalatı
13.95	Dokusuz kumaşların ve dokusuz kumaştan yapılan ürünlerin imalatı, giyim eşyası hariç
13.96	Diğer teknik ve endüstriyel tekstillerin imalatı
13.99	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer tekstillerin imalatı

13.91 örme kumaşların ana ürün grupları da aşağıda sunulmaktadır. Buna göre 13.91.11 ürün grubu; “Havlı kumaşlar (tüylendirilmiş kumaşlar gibi), ilmekli kumaşlar (örgü (triko) veya tığ işi (kroşe) olanlar)” ile 13.91.19 ürün grubu “Diğer örgü (triko) veya tığ işi (kroşe) kumaşlar (örgü imitasyon (taklit) kürkler dahil)” iki ana ürün grubunu oluşturmaktadır.

Tablo 3: Örme Kumaşların Ürün Grupları

13.91.11	CPA	Havlı kumaşlar (tüylendirilmiş kumaşlar gibi), ilmekli kumaşlar (örgü (triko) veya tığ işi (kroşe) olanlar)
13.91.11.00	PRODCOM	Havlı kumaşlar (tüylendirilmiş kumaşlar gibi), ilmekli kumaşlar (örgü (triko) veya tığ işi (kroşe) olanlar)
13.91.11.00.00	PRODTR	Havlı kumaşlar (tüylendirilmiş kumaşlar gibi), ilmekli kumaşlar (örgü (triko) veya tığ işi (kroşe) olanlar)
13.91.19	CPA	Diğer örgü (triko) veya tığ işi (kroşe) kumaşlar (örgü imitasyon (taklit) kürkler dahil)
13.91.19.10	PRODCOM	Örgü (triko) veya tığ işi (kroşe) kumaşlar (havlı kumaşlar hariç)
13.91.19.10.00	PRODTR	Örgü (triko) veya tığ işi (kroşe) kumaşlar (havlı kumaşlar hariç)
13.91.19.20	PRODCOM	Suni kürk ve bundan yapılmış eşyalar
13.91.19.20.00	PRODTR	Suni kürk ve bundan yapılmış eşyalar

Örme kumaş sanayi dış ticarete ise Fasıllar sınıflamasında 60 No.lu Örme Eşya fasılı içinde bulunmaktadır.

Tablo 4: Örme Kumaş Sanayinin Fasıllara Göre Dış Ticaret Sınıflamasında Yeri

Fasıl	Ana Ürün Grubu
50	İpek
51	Yapağı ve yün, ince veya kaba hayvan kılı, at kılından iplik ve dokunmuş mensucat
52	Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat
53	Dokumaya elverişli diğer bitkisel lifler, kağıt ipliği ve kağıt ipliğinden
54	Sentetik ve suni filamentler, şeritler ve benzeri sentetik ve suni dokumaya elverişli maddeler
55	Sentetik ve suni devamsız lifler
56	Vatka, keçe ve dokunmamış mensucat, özel iplikler, sicim, kordon, ip, halat ve bunlardan mamul eşya
57	Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları
58	Özel dokunmuş mensucat, tuftedilmiş dokunabilir mensucat, dantela, duvar halıları, şeritci ve kaytancı eşyası, işlemler
59	Emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş dokunabilir mensucat, dokunabilir maddelerden teknik eşya
60	Örme eşya

BÖLÜM:
TÜRKİYE'DE
ÖRME KUMAŞ
SANAYİNİN
TEMEL
GÖSTERGELERİ

Örme kumaş imalatı sanayinin girişim sayısı, üretim, katma değer ve istihdam göstergeleri için Türkiye İstatistik Kurumu'nun Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri kullanılmaktadır. Bu göstergeler için NACE.2 sınıflandırmasında güncel veriler 2009 ile 2022 yıllarına ait bulunmaktadır.

Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri, 2002 yılından itibaren Avrupa Birliği'nin 20 Aralık 1996 tarihli 58/97 sayılı ile 11 Mart 2008 tarihli 295/2008 sayılı Konsey yönetmeliklerine dayanılarak üretilmektedir. TÜİK Sanayi ve Hizmet İstatistikleri 2009 yılından itibaren NACE Rev.2'ye göre sınıflandırmaktadır.

Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri hesaplama yöntemlerinde tamsayım sınırları olarak 20'den fazla çalışanı olan tüm girişimler ile sektörler düzeyinde NACE. Revize 2 sınıflarına göre 4'lü sınıf faaliyetleri belirlenmiş olup kullanılmaktadır.

Bu çerçevede öncelikle örme kumaş sanayinin girişim sayısı, istihdam, üretim değeri ve katma değer göstergelerine ilişkin değerlendirmeler yapılmaktadır. Değerlendirmelerde Türkiye İstatistik Kurumu'nun Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri verileri kullanılmaktadır. Bu istatistiklerde kullanılan tanım ve kavramlar şöyledir;

Girişim Sayısı; sektörlerde faaliyet gösteren ve referans dönemde aktif olan tüm birimlerin sayısıdır.

Toplam Çalışan Sayısı; ücretli çalışanlar ile geçici çalışanları, ücretsiz çalışanları, staj ve benzeri statüde çalışanlar gibi tüm çalışanları kapsamaktadır.

Üretim Değeri; satışa dayalı, stok değişmelerini ve mal ile hizmetlerin yeniden satışını içeren birim tarafından fiilen üretilen miktarın parasal değeridir.

Faktör Maliyetiyle Katma Değer; işletme sübvansiyonları ve dolaylı vergilerdeki düzeltmelerden sonra, işletme faaliyetlerinden elde edilen gayri safi gelirdir.

2.1. Temel Göstergeler

2.1.1. Girişim Sayıları

Örme kumaş sanayinde girişim sayıları aşağıda sunulmaktadır. 2010 yılından sonra girişim sayılarında kademeli bir artış eğilimi yaşanmıştır. Örme kumaş sanayinde 2010 yılında girişim sayısı 776 iken 2015 yılında 958'e yükselmiştir. Örme kumaş sanayinde girişim sayısı izleyen 5 yıllık dönemde de kademeli artışı sürdürmüştür. 2017 yılında girişim sayısı ilk kez bini aşmıştır. 2018 yılında 1.070'e ulaşan girişim sayısı 2020 yılında 1.133 adet olmuştur.

2021 yılında örme kumaş sanayi girişim sayısında önemli bir artış yaşanmıştır. Girişim sayısı 1.201'e yükselmiştir. Salgın sonrası oluşan koşullar içinde özellikle dış talepte yaşanan artış, sanayide girişim sayısını arttırmıştır. 2022 yılında ise girişim sayısındaki artış yavaşlamıştır. Girişim sayısı 1.212 olmuştur. 2022 yılı koşullarında talepteki yavaşlama öne çıkmıştır. Bu nedenle girişim sayısı artışı sınırlı kalmıştır.

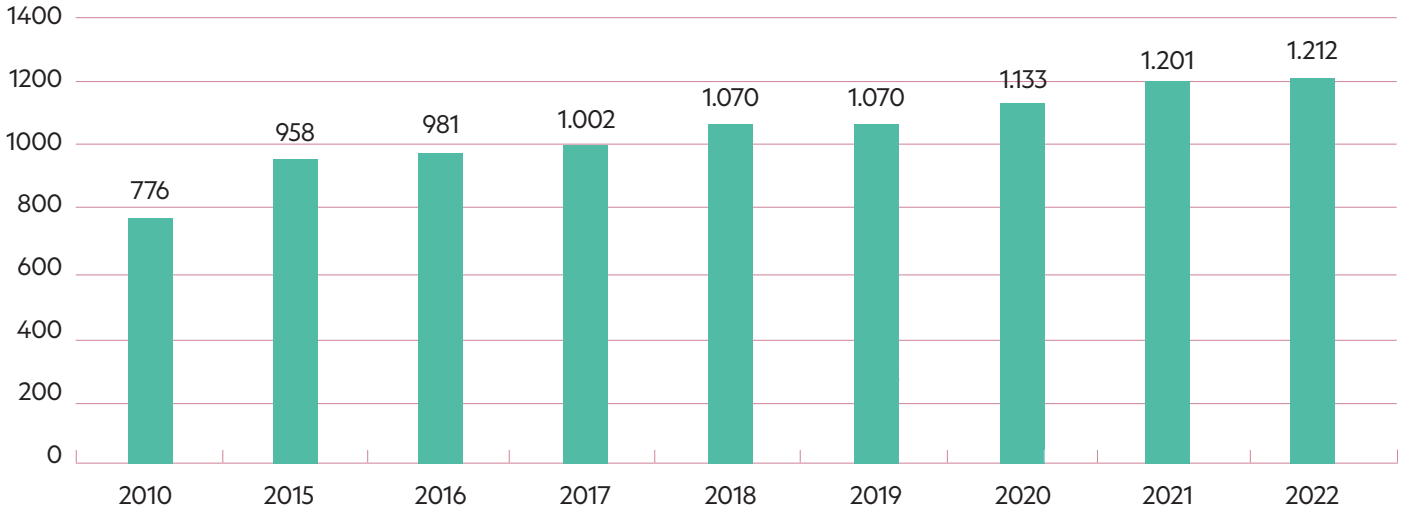
ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Tablo 5: Örme Kumaş Sanayinde Girişim Sayıları

Yıllar	Girişim Sayıları
2010	776
2015	958
2016	981
2017	1.002
2018	1.070
2019	1.070
2020	1.133
2021	1.201
2022	1.212

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri.

Grafik 1: Örme Kumaş Sanayinde Girişim Sayıları

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri.

2.1.2. Çalışan Sayısı

Örme kumaş sanayinde toplam çalışan sayısı girişim sayısındaki artışa paralel olarak 2010 yılından sonra yükselme eğilimi içinde olmuştur. Ekonomide yaşanan dalgalanmalara bağlı olarak istihdamda iniş çıkışlar yaşanmıştır. İstihdam 2010 yılında 35.338 iken, 2015 yılında 60.280'e yükselmiş, 2020 yılında ise 56.861

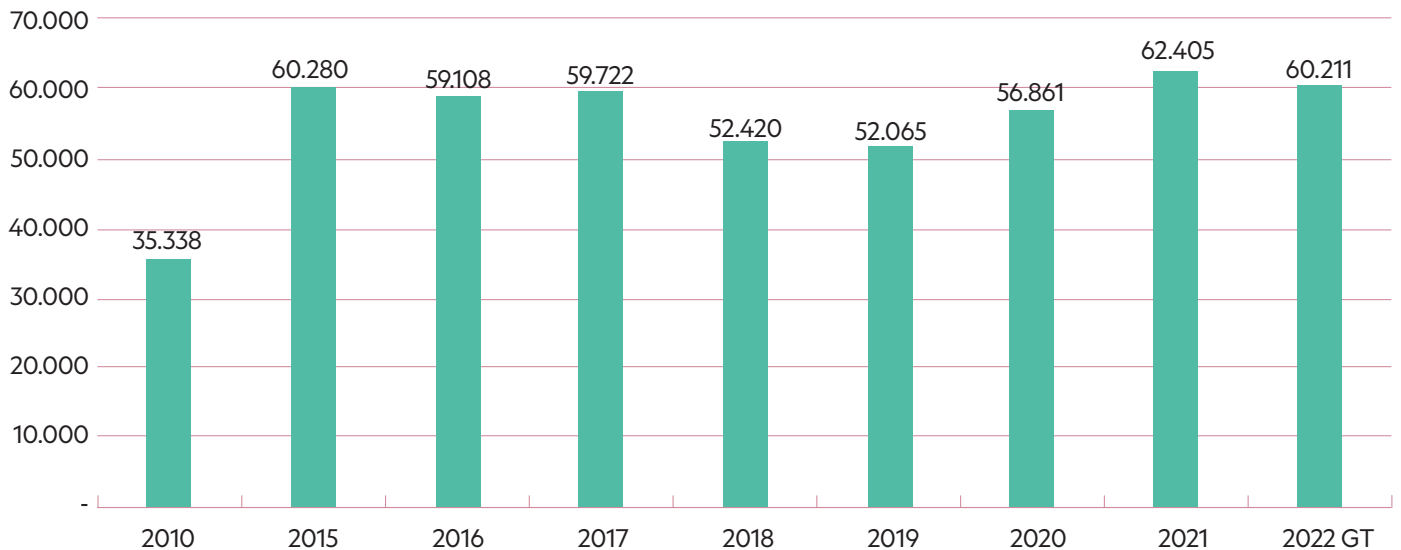
kişi olmuştur. İstihdam 2021 yılındaki hızlı büyüme ve girişim sayısındaki önemli artışa bağlı olarak 62.405 olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılında ise iç ve dış talepteki yavaşlama ve işgücü maliyetlerindeki (ücretler) önemli artışlar sonucu sanayide istihdam 60.211'e düştüğü tahmin edilmektedir.

Tablo 6: Örme Kumaş Sanayinde Çalışan Sayısı

Yıllar	Çalışan Sayısı
2010	35.338
2015	60.280
2016	59.108
2017	59.722
2018	52.420
2019	52.065
2020	56.861
2021	62.405
2022 GT	60.211

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri.

Grafik 2: Örme Kumaş Sanayinde Toplam Çalışan Sayısı

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

2.1.3. Üretim Değeri

Örme kumaş sanayinde bir diğer önemli gösterge üretim değeridir. Örme kumaş sanayinin üretim değeri aşağıda sunulmaktadır. Örme değeri cari fiyatlar ve üretici fiyatları ile sunulmaktadır. Bu nedenle üretim değerini, miktar ve fiyatlar birlikte belirlemektedir.

Örme sanayinde 2010 yılında 4,4 milyar TL olan üretim değeri 2015 yılında 8 milyar TL'ye yükselmiştir. Üretim değeri 2020 yılında ise 20,5 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2010-2020 döneminde üretici fiyat artışları sınırlı kalmıştır. Bu nedenle üretim değeri daha çok miktar olarak değişimlerden etkilenmiştir.

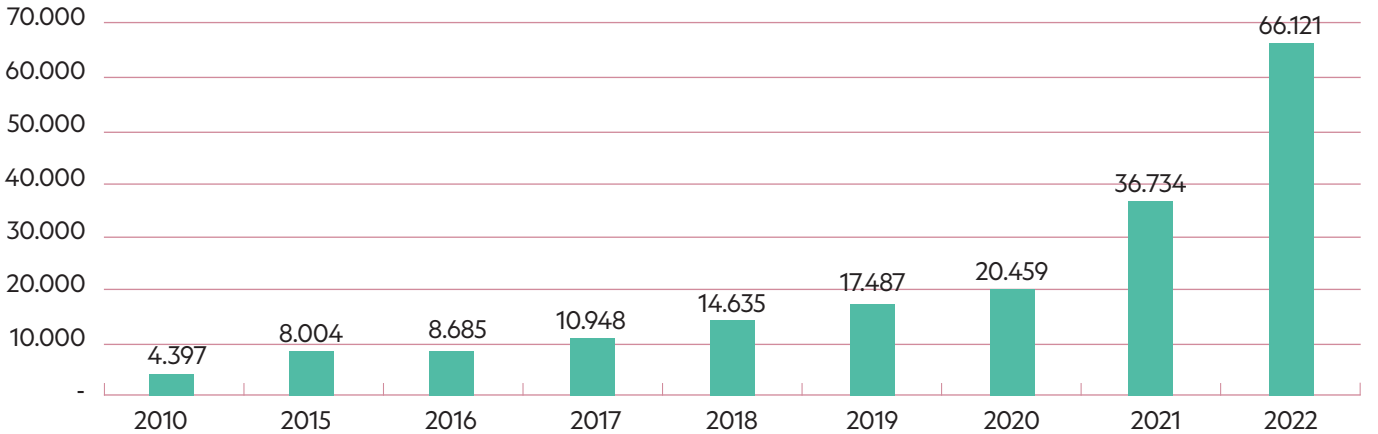
2021 ve 2022 yıllarında ise enflasyondaki artış ile üretim değerinin nominal büyüklükleri önemli ölçüde artmıştır. Nominal artışlar yanında enflasyondan arındırılmış reel üretim değeri büyümeleri önem kazanmıştır. 2021 yılında üretim değeri 36,7 milyar TL'ye yükselmiştir. Reel olarak da üretim artışı gerçekleşmiştir. 2022 yılında üretim değeri yüzde 80 artarak 66,1 milyar TL olmuştur. Ancak üretim reel olarak azalmıştır. Üretim değerindeki 2022 yılı artışı tamamen fiyat artışlarından kaynaklanmıştır.

Tablo 7: Örme Kumaş Sanayinde Üretim Değeri (Milyon TL)

Yıllar	Üretim Değeri (Milyon TL)
2010	4.397
2015	8.004
2016	8.685
2017	10.948
2018	14.635
2019	17.487
2020	20.459
2021	36.734
2022	66.121

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri.

Grafik 3: Örme Kumaş Sanayinde Üretim Değeri (Milyon TL)

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri.

2.1.4. Yaratılan Katma Değer

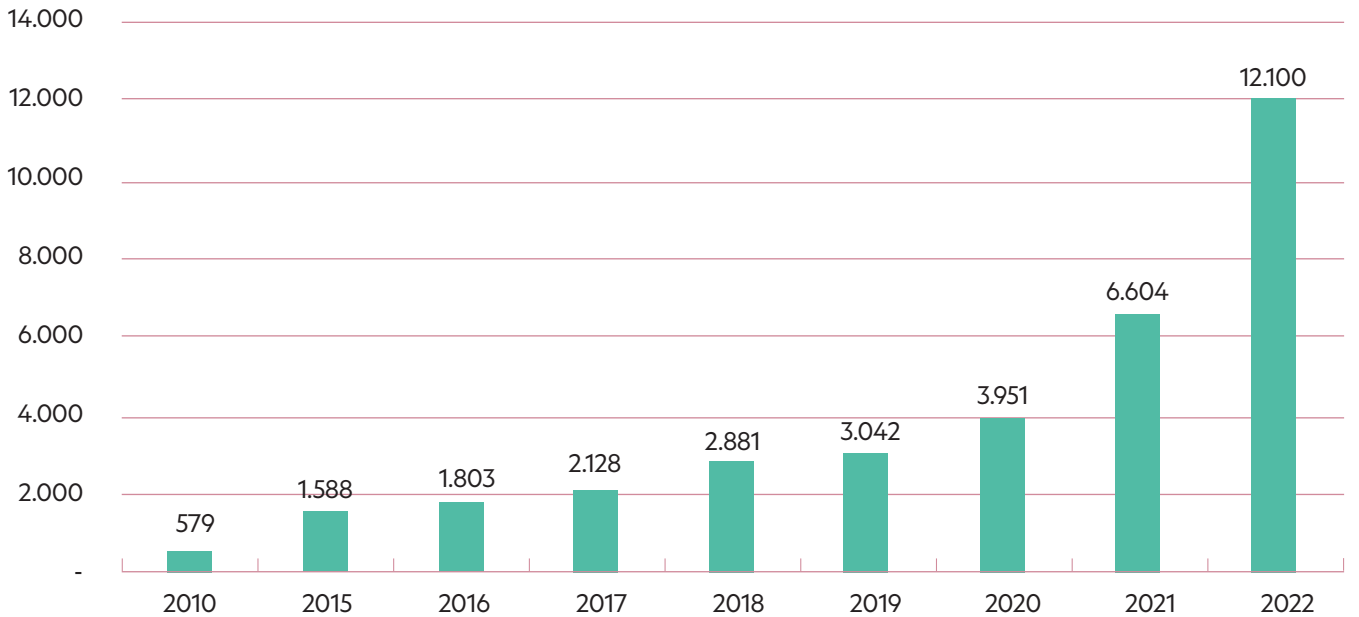
Örme kumaş sanayinde bir diğer önemli gösterge yaratılan katma değerdir. Örme kumaş sanayinde yaratılan katma değer üretim ve üretim değerindeki gelişmelere paralel olarak şekillenmektedir. Ayrıca mutlak üretim büyüklüklerinin yanı sıra teknoloji, verimlilik ve yenilikçilik gibi unsurlar da katma değer gelişmesinde etkili olmaktadır. Katma değer verileri de nominal veriler ile sunulmaktadır ve 2021-2022 yıllarında enflasyon etkisi görülmektedir. Örme kumaş sanayinin yarattığı katma değer 2020 yılında 3,95 milyar TL iken 2021 yılında 6,6 milyar TL'ye yükselmiş, 2022 yılında ise yüzde 83 artarak 12,1 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Tablo 8: Örme Kumaş Sanayinde Katma Değer (Milyon TL)

Yıllar	Katma Değer
2010	579
2015	1.588
2016	1.803
2017	2.128
2018	2.881
2019	3.042
2020	3.951
2021	6.604
2022	12.100

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri.

Grafik 4: Örme Kumaş Sanayinde Yaratılan Katma Değer (Milyon TL)

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

İmalat sanayinde, üretim yapan sektörlerde yaratılan katma değer ile üretim değeri arasındaki ilişki, üretimdeki katma değer seviyesini ve yaratılan katma değerdeki gelişmeyi göstermektedir. Yaratılan katma değer, üretim değeri içindeki payının artması daha yüksek katma değerli üretim yapıldığını göstermektedir.

Örme kumaş sanayinde yaratılan katma değerdeki artışın niteliksel olarak değerlendirilmesi için yaratılan katma değer, üretime oranındaki gelişmeler incelenmektedir.

Bu çerçevede örme kumaş sanayinde yaratılan toplam katma değer, toplam üretim değerine oranı 2010 yılında yüzde 13,2 iken 2015 yılında yüzde 19,8'e kadar yükselmiş, 2020 yılında ise yüzde 19,3 olarak gerçekleşmiştir. Orandaki yükselme daha katma değerli üretime geçişi göstermekle birlikte, katma değerli üretime geçiş yavaş gerçekleşmektedir.

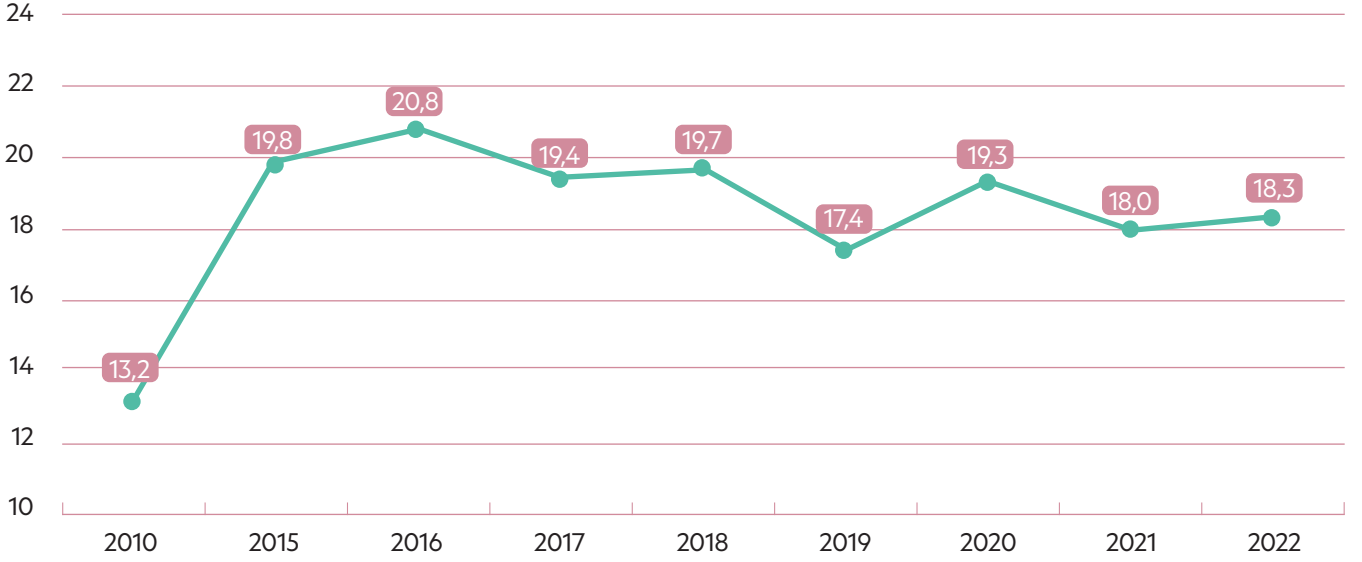
2021 ve 2022 yıllarında örme kumaş sanayinde katma değer yaratma oranında sınırlı düşüşler görülmektedir. Katma değer oranı 2021 yılında yüzde 18, 2022 yılında ise yüzde 18,3 olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılında yüksek bir üretim artışı yaşanmıştır. 2022 yılında ise üretimde artış gerçekleşmiştir. 2021 ve 2022 yıllarındaki özel koşullar üretimde dalgalanmaya yol açmıştır. Katma değer oranı da sınırlı ölçüde düşmüştür.

Tablo 9: Örme Kumaş Sanayinde Katma Değer/Üretim Değeri Oranı

Yıllar	Katma Değer (Milyon TL)	Üretim Değeri (Milyon TL)	Katma Değer/ Üretim Değeri (%)
2010	579	4.397	13,2
2015	1.588	8.004	19,8
2016	1.803	8.685	20,8
2017	2.128	10.948	19,4
2018	2.881	14.635	19,7
2019	3.042	17.487	17,4
2020	3.951	20.459	19,3
2021	6.604	36.734	18,0
2022	12.100	66.121	18,3

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri.

Grafik 5: Örme Kumaş Sanayinde Yaratılan Katma Değerin Üretim Değeri İçinde Payı (%)

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistiklerinden hesaplanmıştır.

2.1.5. Ciro

Örme kumaş sanayinde ciro büyüklüğü satışlardaki gelişmeleri yansıtmaktadır. Satışlar hem iç pazara hem de dış pazara gerçekleşmektedir. Ciro verileri cari fiyatlarla sunulmaktadır. Bu nedenle yurtiçi ve yurtdışı satış fiyatlarındaki değişiklikler ile döviz kurları toplam ciro büyüklüğünü etkilemektedir.

Örme kumaş sanayinde 2010-2020 arasında ciro değerleri üzerinde sınırlı kalan fiyat ve kur artışlarının etkileri daha az olmuştur. Örme kumaş sanayinde ciro büyüklüğü 2020 yılında 22,2 milyar TL'dir. 2021 ve 2022 yıllarında ise hem enflasyon/fiyat artışları hem de TL'deki yüksek değer kayıpları cirolar üzerinde etkili olmuştur. 2021 yılında ciro 38,9 Milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Ciro artışında satışlardaki reel büyüme de etkilidir. 2022 yılında ise satışlar reel olarak gerilemiştir. Ancak ciro büyüklüğü kur ve enflasyon artışları ile yüzde 80 genişleme göstermiş ve 72,14 milyar TL olmuştur.

Tablo 10: Örme Kumaş Sanayi Satışlar (Ciro) Değeri

Yıllar	Ciro (Milyon TL)
2010	4.819
2015	8.797
2016	9.517
2017	11.784
2018	15.701
2019	18.777
2020	22.234
2021	38.902
2022	72.138

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri, Sanayi Ciro İstatistikleri.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

2.2. Tekstil Sektörü İçinde Konumu ve Payı

Örme kumaş sanayinin temel göstergeler itibariyle tekstil sanayinin genelinden aldığı paylar ve bu paylardaki gelişmeler aşağıda sunulmaktadır. Örme kumaş sanayinin tekstil sanayi temel büyüklükleri içinden aldığı paylar 2010-2022 yılları arasında göstergeler itibariyle farklı eğilimler göstermekle birlikte paylar genel olarak korunmaktadır.

Girişim sayısı payı 2010 yılında yüzde 3,7 iken, 2015 yılında yüzde 4,3 olmuş, 2020 yılında ise yüzde 4,7 ile en yüksek seviyeye çıkmıştır. 2021 ve 2022 yıllarında ise payda gerileme yaşanmıştır. İstihdam içindeki pay 2010 yılında yüzde 10,5 iken izleyen yıllarda sınırlı ve kademeli olarak artmış 2015 yılında yüzde 13,6 olmuştur. Pay 2020 yılında yüzde 11,9 ve 2022 yılında ise yüzde 11,2 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 11: Tekstil Sanayinde Temel Göstergeler

Yıllar	Girişimci Sayısı	İstihdam	Üretim Değeri (Milyon TL)	Katma Değer (Milyon TL)
2010	21.080	335.848	46.141	9.056
2015	22.268	442.390	93.446	23.033
2016	22.151	439.232	103.130	26.347
2017	22.854	447.354	131.218	32.860
2018	23.421	460.668	175.017	44.725
2019	23.713	456.034	200.625	47.226
2020	24.099	478.348	234.092	63.619
2021	26.046	518.893	414.903	110.557
2022	27.238	538.247	803.037	205.346

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri.

Üretim değeri olarak payı 2010 yılında yüzde 9,5 iken izleyen yıllarda kademeli olarak gerilemiştir. Pay 2015 yılında yüzde 8,6, 2020 yılında ise yüzde 8,7 olmuştur. 2021 yılında yüzde 8,9 olan pay 2022 yılında ise yüzde 8,2'ye inmiştir. Yaratılan katma değer içindeki payı 2010 yılında yüzde 6,4 iken 2015 yılında

yüzde 6,9'a yükselmiştir. 2020 yılında pay yüzde 6,2 ve 2022 yılında ise yüzde 5,9'a inmiştir. Örme kumaş sanayinde 2021-2022 döneminde üretim ve katma değer göstergelerindeki büyüme tekstil sanayindeki genel büyümelerin altında kalmıştır.

Tablo 12: Örne Kumaş Sanayinde Temel Göstergeler

Yıllar	Girişim Sayısı	İstihdam	Üretim Değeri (Milyon TL)	Katma Değer (Milyon TL)
2010	776	35.338	4.397	579
2015	958	60.280	8.004	1.588
2016	981	59.108	8.685	1.803
2017	1.002	59.722	10.948	2.128
2018	1.070	52.420	14.635	2.881
2019	1.070	52.065	17.487	3.042
2020	1.133	56.861	20.459	3.951
2021	1.201	62.405	36.734	6.604
2022	1.212	60.211	66.121	12.100

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri.

Tablo 13: Örne Kumaş Sanayinin Tekstil Sanayi İçinde Payı (Yüzde)

Yıllar	Girişim Sayısı	İstihdam	Üretim Değeri	Katma Değer
2010	3,7	10,5	9,5	6,4
2015	4,3	13,6	8,6	6,9
2016	4,4	13,5	8,4	6,8
2017	4,4	13,4	8,3	6,5
2018	4,6	11,4	8,4	6,4
2019	4,5	11,4	8,7	6,4
2020	4,7	11,9	8,7	6,2
2021	4,6	12,0	8,9	6,0
2022	4,4	11,2	8,2	5,9

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistiklerinden hesaplanmıştır.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

2.3. Sanayi Üretimi

Sanayi üretim gelişmeleri miktar olarak hesaplanan ve açıklanan sanayi üretimi verileri ile değerlendirilmektedir. Sanayi üretimleri Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık ve yıllık olarak hesaplanmakta ve açıklanmaktadır. Örme kumaş sanayinde üretim gelişmeleri 2015 yılından itibaren dokuma kumaş üretimi ile karşılaştırmalı sunulmaktadır.

Örme kumaş sanayi üretimi 2015-2019 arasında zayıf bir gelişme göstermiştir. Üretim 2016 ve 2018 yıllarında gerilemiştir. 2019 yılında durağan bir üretim gelişmesi yaşanmıştır.

2020 yılında ise yaşanan pandemi salgını ile sanayi üretimi yıl içinde farklı şekillerde etkilenmiştir. Özellikle yılın ikinci çeyreğinde sanayi üretimlerinde sert düşüşler gerçekleşmiştir. Üçüncü ve dördüncü çeyrek dönemlerde ise sanayi üretimleri yeniden büyümüştür. Yıl genelinde ise örme kumaş üretimi yüzde 8,5 artmıştır.

2021 yılında salgın sonrası oluşan yeni normal koşulları içinde sanayi üretimi hem yurtiçi talep hem de yurtdışı talepteki büyüme ile önemli ölçüde artış sağlamıştır. Salgın sonrası ortaya çıkan yakından tedarik eğilimi ve navlunlarda yaşanan yüksek artışlar ile Türkiye'ye yönelik genel bir ilave tedarik talebi olmuştur. Dışarıdan gelen ilave tedarik talebi üretimde önemli bir artışa yol açmıştır. Yurtiçinde de talepte özellikle hazır giyim tarafında yüksek büyüme gerçekleşmiştir. Tüm bu gelişmeler ile örme kumaş sanayi üretimi 2021 yılında yüzde 23,4 artmıştır. 2022 yılında ise üretim bu kez talep tarafındaki yavaşlama etkisi ile yüzde 6,1 düşmüştür.

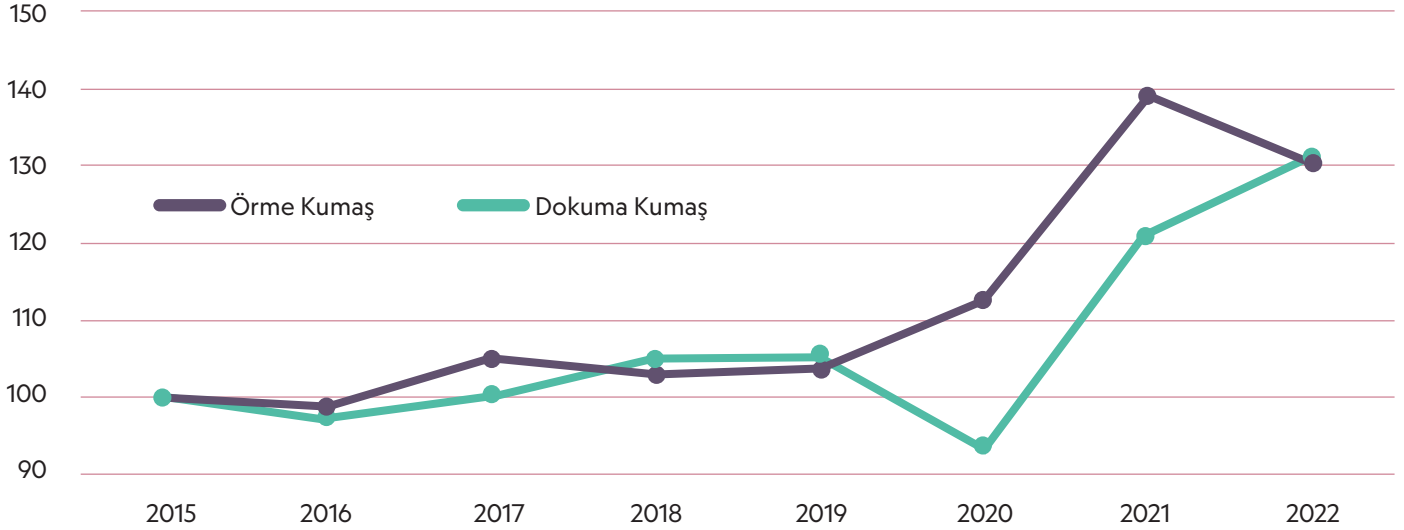
İç ve dış talepteki gelişmelerin belirleyici olduğu örme kumaş sanayi üretimi dokuma kumaş üretim ile karşılaştırıldığında yıllar itibariyle farklı eğilimler ve büyüme verileri yaşanmış olmasına rağmen 2015-2022 arasında hemen hemen aynı sanayi üretim artışı gerçekleşmiştir.

Tablo 14: Örme Kumaş Sanayinde Üretim Gelişmeleri, Sanayi Üretim Endeksi (2015=100)

Yıllar	Örme Kumaş Sanayi	Dokuma Kumaş Sanayi
2015	100	100
2016	98,5	97,4
2017	105	100,6
2018	103,1	104,9
2019	103,7	105,6
2020	112,5	93,6
2021	138,8	120,8
2022	130,3	131

Kaynak: TÜİK, Sanayi Üretim Endeksi.

Grafik 6: Örme ve Dokuma Kumaş Sanayinde Üretim Gelişmeleri

Kaynak: TÜİK, Sanayi Üretim Endeksi.

Tablo 15: Örme Kumaş Sanayinde Yıllık Üretim Gelişmeleri (Yüzde)

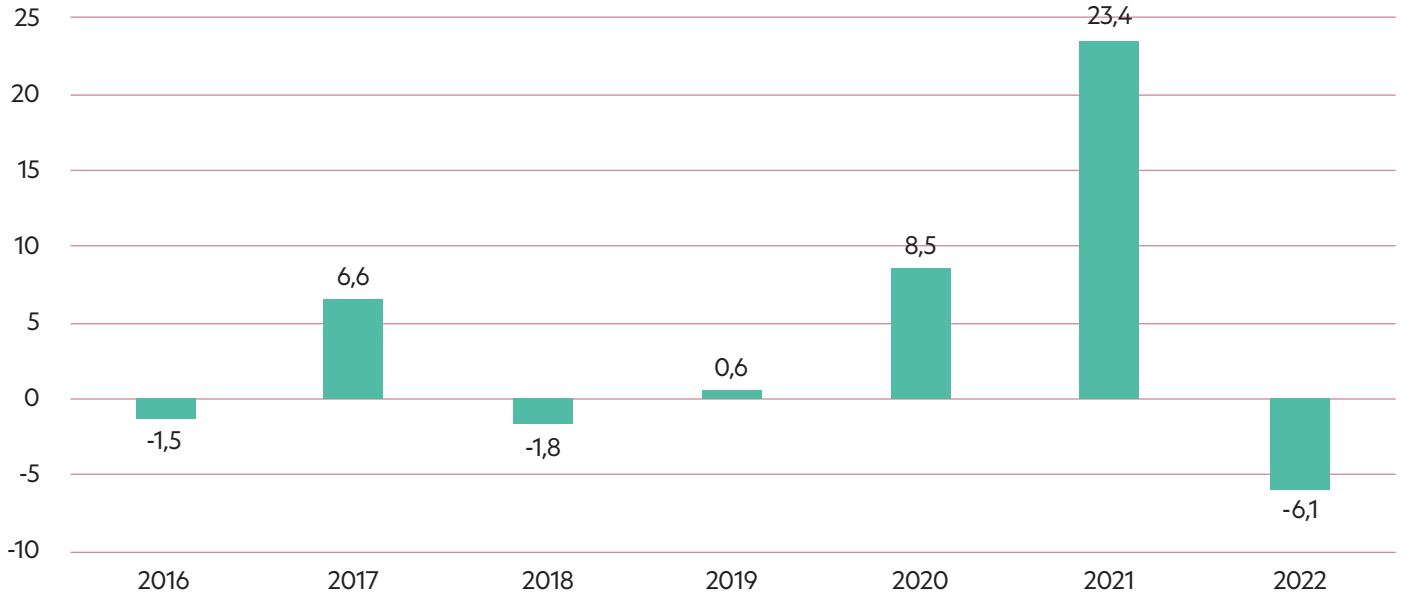
Yıllar	Örme Kumaş Sanayi	Dokuma Kumaş Sanayi
2016	-1,5	-2,6
2017	6,6	3,3
2018	-1,8	4,3
2019	0,6	0,7
2020	8,5	-11,4
2021	23,4	29,1
2022	-6,1	8,4

Kaynak: TÜİK, Sanayi Üretimi.

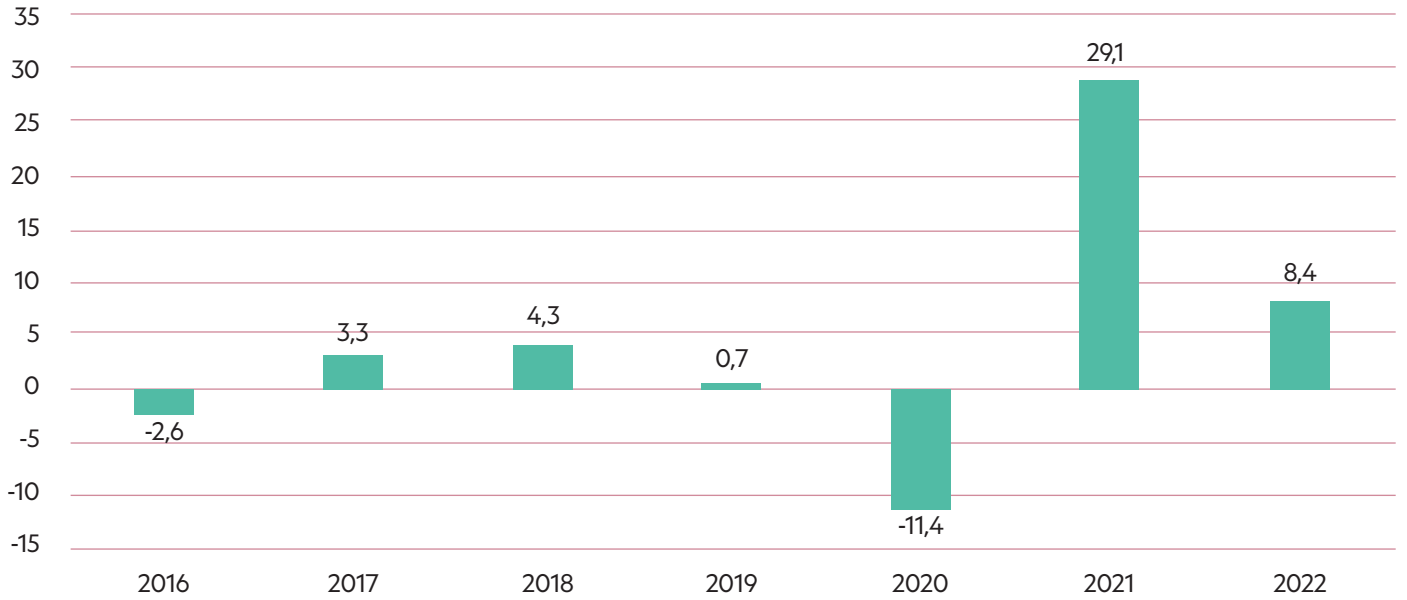
ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Grafik 7: Örme Kumaş Sanayinde Yıllık Üretim Gelişimi (Yüzde)

Kaynak: TÜİK, Sanayi Üretim Endeksi.

Grafik 8: Dokuma Kumaş Sanayinde Yıllık Üretim Gelişimi (Yüzde)

Kaynak: TÜİK, Sanayi Üretim Endeksi.

2.4. İstihdam

Örme kumaş sanayinde istihdam gelişmeleri yine Türkiye İstatistik Kurumu'nun Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri verileri ile değerlendirilmektedir.

2015=100 temelli istihdam endeksi verilerine göre örme kumaş sanayinde istihdam son yıllarda dalgalanma göstermektedir. Ekonomik koşullara ve talepteki gelişmelere bağlı olarak istihdamda inişler ve çıkışlar yaşanmaktadır.

Örme kumaş sanayinde istihdam 2016 ve 2017 yıllarındaki gerilemenin ardından 2018 yılında sınırlı ölçüde yükselmiş, 2019 yılında ise sınırlı ölçüde gerilemiştir. 2020 ve 2021 yıllarında istihdam girişim sayısındaki ve üretimdeki artışlara bağlı olarak hissedilir bir artış göstermiştir. 2022 yılında ise istihdam bu kez üretimdeki düşüşe ve işgücü maliyetlerindeki artışa bağlı olarak azalmıştır. Orta vadeli istihdam gelişmeleri değerlendirildiğinde örme kumaş sanayinde istihdam artışı 2015-2022 arasında yüzde 14,4 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 16: Örme Kumaş Sanayinde İstihdam Gelişmeleri; İstihdam Endeksi (2015=100)

Yıllar	İstihdam Endeksi
2015	100
2016	98,3
2017	99,2
2018	103
2019	102,5
2020	109,4
2021	117,3
2022	114,4

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri verilerinden hesaplanmıştır.

2.5. İşgücü Verimliliği

Örme kumaş sanayinde iş gücü verimliliği çalışan kişi başına gerçekleştirilen üretim miktarı ile ölçülmekte ve değerlendirilmektedir. Üretim ve istihdam endeksi verilerinden yararlanarak hesaplanan kişi başı üretim endeksi 2015=100 temelli oluşturulmuştur.

Kişi başı üretim ile ölçülen iş gücü verimliliği 2015-2020 döneminde durağan kalmıştır. Bu dönemde işgücü verimliliği sadece yüzde 2,8 artmıştır. 2021 yılında üretimdeki yüksek artış ile işgücü verimliliği yüzde 15,1 artmıştır. 2022 yılında ise bu kez işgücü verimliliği üretim düşüşüne bağlı olarak azalmıştır. Örme kumaş sanayinde 2015-2022 arasındaki işgücü verimlilik artışı ise toplam yüzde 13,9 olmuştur.

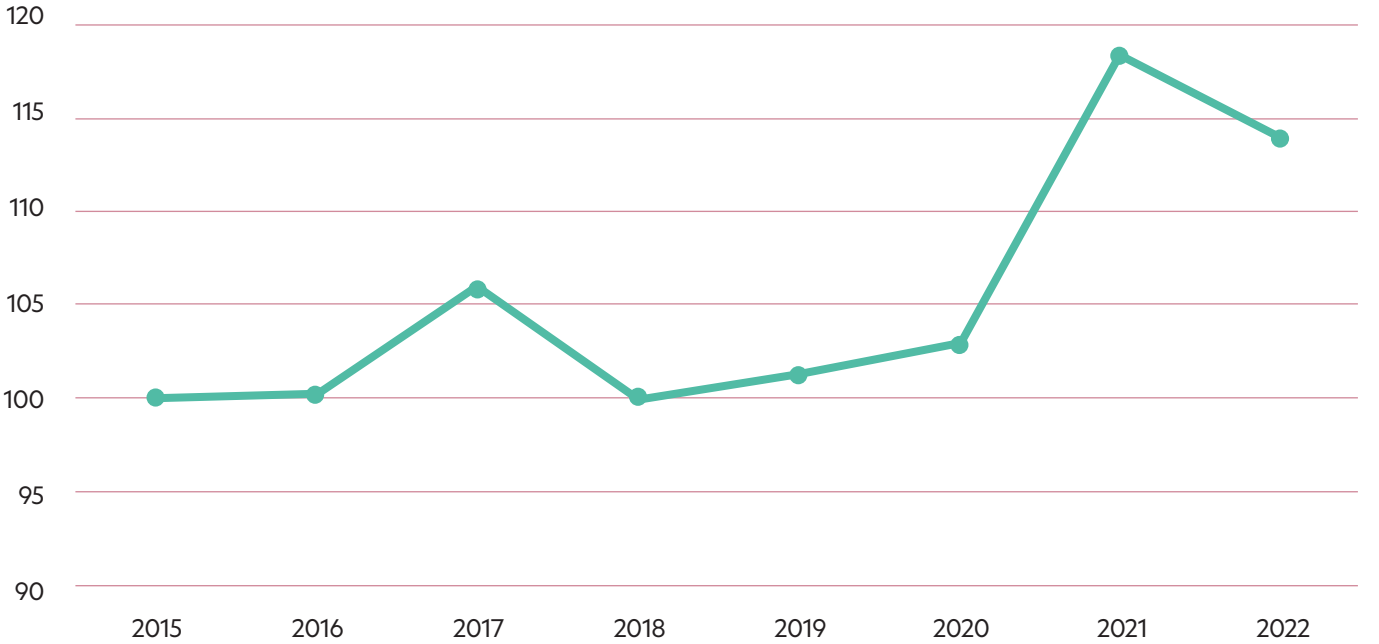
ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Tablo 17: Örme Kumaş Sanayinde Verimlilik Gelişmeleri; Kişi Başı Üretim Endeksi (2015=100)

Yıllar	Üretim Endeksi	İstihdam Endeksi	İşgücü Verimlilik Endeksi
2015	100	100	100
2016	98,5	98,3	100,2
2017	105	99,2	105,8
2018	103,1	103	100,1
2019	103,7	102,5	101,2
2020	112,5	109,4	102,8
2021	138,8	117,3	118,3
2022	130,3	114,4	113,9

Kaynak: TÜİK, Sanayi Üretimi ve İstihdam Endeksleri verilerinden hesaplanmıştır.

Grafik 9: Örme Kumaş Sanayinde Verimlilik Gelişmeleri; Kişi Başı Üretim Endeksi (2015=100)

Kaynak: TÜİK, Sanayi Üretimi ve İstihdam Endeksleri verilerinden hesaplanmıştır.

2.6. Örme Kumaş Sanayinde Üretim Kapasitesi, Üretim ve İç Pazar

2.6.1. Üretim Kapasitesi

Örme kumaş sanayi, tekstil sanayi içinde önemli bir üretim kapasitesine ve üretim büyüklüğüne sahiptir. Geleneksel olarak örme kumaş ve dokuma kumaş sanayileri birlikte gelişme göstermektedir. Türkiye’de tekstil sanayi, yatay ve dikey entegrasyonun yanı sıra geniş bir ürün yelpazesine de sahip bulunmaktadır. Örme kumaş sanayi de benzer bir yapı içindedir.

Örme kumaş sanayinde üretim kapasitesi ve üretim büyüklükleri öncelikle iki ana ürün grubu itibariyle sunulmaktadır. Diğer örgü kumaş ve tığ işi kumaşlar ana ürün grubunu oluşturmaktadır ve üretim kapasitesi içinde yüzde 96 pay almaktadır. İkinci ürün grubu ise havlı kumaşlar ve ilmekli kumaşlar grubudur. Tabloda yer alan kapasite büyüklükleri 8 saat/gün çalışma üzerinden hesaplanan kapasitelerdir.

Örme kumaş sanayinde üretim kapasitesi 2010-2022 yılları için aşağıda sunulmaktadır. Buna göre 2010 yılından sonra örme kumaş sanayi üretim kapasitesinde 2 katından fazla bir artış gerçekleşmiştir. Kapasite artışı

diğer örgü kumaşlar ve tığ işi kumaşlar ürün grubunda sağlanmıştır. Havlı kumaşlar ve ilmekli kumaşlar üretim kapasitesi bu dönem içinde azalmıştır.

Diğer örgü kumaşlar ve tığ işi kumaşlar üretim kapasitesi 2010 yılında 550 bin ton iken kademeli bir artış ile 2015 yılında 750 bin tona ulaşmıştır. İzleyen yıllarda üretim kapasitesinde artış sürmüştür. 2019 yılında üretim kapasitesi 960 bine yükselmiştir. Son üç yılda ise üretim kapasitesinde önemli bir genişleme olmuştur.

Salgın sonrası oluşan yeni normal koşulları içinde artan iç ve özellikle dış talep nedeniyle yeni kapasite yatırımları yapılmıştır. Böylece üretim kapasitesi 2022 yılında 1,28 milyon tona yükselmiştir.

Havlı kumaşlar ve ilmekli kumaşlar üretim kapasitesi ise 2010 yılında 85 bin ton iken 2014 yılında 102 bin tona kadar yükselmiştir. Ancak izleyen yıllarda kapasite gerilemiş ve son üç yıl değişmeyerek 2022 yılında 50 bin ton olarak gerçekleşmiştir.

İki alt ürün grubundaki kapasite gelişmeleri sonucu toplam örme kumaş üretim kapasitesi 2022 yılında 1,33 milyon ton olmuştur.

Tablo 18: Örme Kumaş Üretim Kapasitesi (Ton)

Yıllar	13.91.11 Havlı Kumaşlar, İlmecli Kumaşlar	13.91.19 Diğer Örgü veya Tığ İşİ Kumaşlar	Toplam
2010	85.000	550.000	635.000
2011	85.000	600.000	685.000
2012	100.000	610.000	710.000
2013	100.000	670.000	770.000
2014	102.000	700.000	802.000
2015	90.000	750.000	840.000
2016	75.000	780.000	855.000
2017	75.000	820.000	895.000
2018	55.000	890.000	945.000
2019	55.000	960.000	1.015.000
2020	50.000	1.025.000	1.075.000
2021	50.000	1.245.000	1.295.000
2022	50.000	1.280.000	1.330.000

Kaynak: TOBB Sanayi Veri Tabanı ve Çalışma Ekibi.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Örme kumaş sanayinde üretim kapasitesinin dağılımı aşağıda sunulmaktadır. Örme kumaş sanayi üretim kapasitesi 4 ilde yoğunlaşmıştır. Bu iller İstanbul, Tekirdağ, Kahramanmaraş ve Bursa'dır. İstanbul'da üretim kapasitesi 490 bin tondur ve toplam kapasite içinde yüzde 36,8 paya sahiptir. Tekirdağ'da üretim kapasitesi 235.500 ton, Kahramanmaraş'ta 155 bin ton ve Bursa'da ise 120 bin tondur.

Denizli, Gaziantep, Malatya, Kayseri, İzmir ve Uşak ilk 4 ilin ardından sıralanmaktadır. Bu illerde de kapasiteler gelişmektedir. Konya, Adıyaman, Kırklareli, Sakarya ve Diyarbakır diğer iller grubunu oluşturmaktadır. Şanlıurfa ve Adana dışındaki diğer illerde ise toplam üretim kapasitesi 52.140 tondur.

Örme kumaş sanayi üretim kapasitesi 4 ilde yoğunlaşmış olmakla birlikte coğrafi olarak önemli bir yaygınlığa da sahip bulunmaktadır.

Tablo 19: Üretim Kapasitesinin Dağılımı (2022)

İller	Girişim Sayısı	İstihdam	Üretim Kapasitesi (Ton)
İstanbul	964	20.106	490.000
Tekirdağ	90	11.853	235.500
Kahramanmaraş	95	6.049	155.000
Bursa	130	6.364	120.000
Denizli	74	10.975	58.600
Gaziantep	74	3.444	33.350
Malatya	20	4.001	34.500
Kayseri	8	2.818	30.450
İzmir	19	1.748	26.450
Uşak	13	2.204	24.550
Konya	3	1.216	14.500
Adıyaman	8	845	12.400
Kırklareli	6	778	11.710
Sakarya	9	2.294	10.650
Diyarbakır	4	615	10.200
Şanlıurfa	7	415	5.400
Adana	4	475	4.600
Diğer İller	27	4.011	52.140

Kaynak: TOBB Sanayi Veri Tabanı ve Çalışma Ekibi.

2.6.2. Örme Kumaş Üretimi

Örme kumaş sanayinde üretim büyüklükleri ve gelişmeleri miktar olarak aşağıda sunulmaktadır. Üretim büyüklükleri için TÜİK yıllık ürün istatistikleri verileri kullanılmaktadır. Üretim verileri iki ana ürün grubu için ve toplam olarak 2010-2022 dönemi için verilmektedir.

Örme kumaş sanayinde üretim kapasitesinde olduğu gibi üretimde de diğer örgü ve tiğ işi kumaşlar yüzde 96,8 gibi yüksek bir pay almaktadır. Diğer örgü ve tiğ işi kumaşlar üretimi 2010 yılından sonra kademeli bir artış göstermiştir. Üretim kademeli bir artış göstermiş olmakla birlikte bu dönem içinde ekonomik gelişmelere, pazarlardaki koşullara ve talep eğilimlerine bağlı olarak yıllar itibariyle dalgalanmalar da göstermiştir.

2010 yılında 327.351 ton olan üretim istikrarlı artış ile 2014 yılında 526.841 tona yükselmiştir. Üretim 2015 ve 2016 yıllarında gerilemiş, ardından tekrar yükselmiştir. 2020 salgın yılında da üretim artışı sürmüştü ve üretim 683.934 tona ulaşmıştır. 2021 yılında ise salgın sonrası yaşanan talep sıçraması içinde üretimde de yüksek bir artış gerçekleşmiştir. Üretim 2021 yılında 986.240 ton olmuştur. 2022 yılında ise yavaşlayan talep koşullarına bağlı olarak bu kez üretim gerilemiş ve 934.623 ton olarak gerçekleşmiştir.

Havlı kumaşlar ve ilmekli kumaşlar üretimi ise 2012 yılında 93.826 ton ile en yüksek seviyesine ulaştıktan sonra gerilemiştir. Üretim 2022 yılında 30.482 tona kadar düşmüştür.

İki alt ürün grubundaki bu üretim gelişmeleri sonucu örme kumaş üretimi 2021 yılında ilk kez 1 milyon tonu geçerek 1.022.042 ton olarak en yüksek seviyesinde gerçekleşmiştir. Üretim 2022 yılında ise 965.105 tona düşmüştür.

Tablo 20: Örme Kumaş Üretimi (Ton)

Yıllar	13.9111 Havlı Kumaşlar, İlmecli Kumaşlar	13.9119 Diğer Örgü veya Tiğ İşİ Kumaşlar	Toplam
2010	71.254	327.351	398.605
2011	58.745	345.150	403.895
2012	93.826	401.626	495.452
2013	86.105	465.295	551.400
2014	52.639	526.841	579.480
2015	59.045	494.766	553.811
2016	45.890	493.380	539.270
2017	46.880	503.608	550.488
2018	25.539	626.594	652.133
2019	26.047	630.354	656.401
2020	31.161	683.934	715.095
2021	35.802	986.240	1.022.042
2022	30.482	934.623	965.105

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi Ürün İstatistikleri.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

2.6.3. Örme Kumaş Sanayinde İç Pazar ve Kullanıcı Sektörler

Türkiye önemli bir örme kumaş üreticisi ülkedir. Örme kumaş üretimi yıllar itibariyle konjonktürel gelişmelerin yarattığı dalgalanmalar içinde artış eğilimindedir. Örme kumaş üretimi hem iç talep hem de dış talebe yönelik olarak gerçekleşmektedir. Üretim daha büyük bölümü yurtiçi talep veya tüketim için kullanılırken önemli bir ihracat da gerçekleştirilmektedir.

2021 yılında en yüksek üretim gerçekleşmiştir. 1.022.042 ton üretimin yüzde 65,2'si yani 666.814 tonu iç tüketimde kullanılmıştır. 355.228 tonu ise ihracat edilmiştir. 2022 yılında iç tüketim artışına karşın ihracat gerilemiştir. 2022 yılında 965.105 ton üretimin 670.282'si veya yüzde 69,5'i iç pazara satılmıştır. İhracat ise 294.823 ton olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 21: Örme Kumaş Üretiminin Satış Dağılımı (Ton)

Yıllar	Toplam	İhracat	İç Satış
2015	553.811	234.190	319.621
2016	539.270	254.746	284.524
2017	550.488	262.027	288.461
2018	652.133	260.299	391.834
2019	656.401	274.165	382.236
2020	715.095	276.318	438.777
2021	1.022.042	355.228	666.814
2022	965.105	294.823	670.282

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi Ürün ve Dış Ticaret İstatistikleri, Çalışma Ekibi.

Örme kumaş üretiminden satışların yani cironun dağılımı da değer olarak aşağıda sunulmaktadır. Buna göre iç satışların miktarda olduğu gibi değer olarak da doğal olarak daha yüksek pay aldığı görülmektedir. Ancak değer olarak dağılımda paylar daha yakındır. Bu yurtdışına satışların daha yüksek fiyatlar ile yapıldığını göstermektedir.

2021 yılında dış talepte yaşanan sıçrama nedeniyle toplam satışların veya cironun iç ve dış pazarlar arasında dağılımı neredeyse eşitlenmiştir. 2,16 milyar dolar ihracat 2,2 milyar dolar iç satış yapılmıştır. 2022 yılında ise gerileme nedeniyle ihracat 2,05 milyar dolar olurken iç satışlar 2,3 milyar dolara yükselmiştir.

Tablo 22: Örmeye Kumaş Sanayi Ciro Dağılımı (Milyon Dolar)

Yıllar	Toplam	İhracat	İç Satış
2015	3.234	1.441	1.795
2016	3.150	1.499	1.651
2017	3.230	1.553	1.667
2018	3.326	1.535	1.790
2019	3.310	1.546	1.764
2020	3.160	1.510	1.650
2021	4.350	2.157	2.195
2022	4.355	2.052	2.303

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi Ürün ve Dış Ticaret İstatistikleri, Çalışma Ekibi.

Yurtiçi örmeye kumaş pazarındaki talep/tüketim, iç üretimin yanı sıra ithalat ile de karşılanmaktadır. Yurtiçi örmeye kumaş pazarı, yurtiçi üretimden tedarik ile ithalat toplamından oluşmaktadır. Buna göre aşağıda örmeye kumaş yurtiçi pazarının büyüklüğü ve gelişmeleri miktar olarak ve 2015-2022 dönemi için sunulmaktadır.

Yurtiçi kumaş pazarının büyüklüğü 2015-2017 arasında durağan kalırken, 2018 yılında büyüme göstermiş, 2019 yılında yeniden durağanlaşmıştır. 2020-2022 döneminde ise salgın sonrası oluşan yeni normal

koşulları ve talepteki artışa bağlı olarak hızlı bir genişleme göstermiştir. İç pazarın büyüklüğü 2020 yılında 511.536 ton, 2021 yılında 752.969 ton ve 2022 yılında ise 769.687 ton olmuştur.

2020-2022 arasındaki büyümenin büyük bölümü yurtiçi tedarik ile karşılanmıştır. İthalatta artış gerçekleşmiştir. Ancak iç pazarın ihtiyacının yüzde 85-90'ı yurtiçi tedarik ile karşılanmaya devam etmiştir.

Tablo 23: Örmeye Kumaş İç Pazar Büyüklüğü (Ton)

Yıllar	İç Satış	İthalat	Toplam
2015	319.621	65.652	385.273
2016	284.524	68.167	352.691
2017	288.461	87.595	376.056
2018	391.834	79.539	471.373
2019	382.236	81.224	463.460
2020	438.777	72.759	511.536
2021	666.814	86.155	752.969
2022	670.282	99.405	769.687

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi Ürün ve Dış Ticaret İstatistikleri, Çalışma Ekibi.

2.7. Örme Kumaş Sanayinde Yatırımlar

Örme kumaş sanayi üretim kapasitesi ve üretim kalitesi yapılan yeni yatırımlar ile tevsii ve modernizasyon yatırımları ile gerçekleşmektedir. Bu çerçevede örme sanayi yatırımlarındaki gelişmeler önem kazanmaktadır. Bu bölümde örme kumaş sanayindeki yatırımlar, alınan yatırım teşvikleri verileri ile sunulmakta ve değerlendirilmektedir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın yatırım teşvikleri istatistikleri kullanılmaktadır.

Örme kumaş sanayinde alınan yatırım teşvik belgelerinin sayısı, yatırım tutarları ve yatırımlar ile yaratılan istihdam verileri aşağıda sunulmaktadır. Örme kumaş sanayinde yatırımlar 2017-2019 arasında

hareketlenmiş, 2020-2022 arasında ise önemli bir sıçrama yaşanmıştır. 2020 yılında 218 adet ve 5,19 milyar TL tutarında yatırım, 2021 yılında 260 adet ve 6,38 milyar TL tutarında yatırım, 2022 yılında ise 268 adet ve 8,04 milyar TL tutarında yatırım için teşvik belgesi alınmıştır.

2020 yılında yaşanan salgın sonrası küresel tedarik zincirlerinde yeniden yapılanma başlamış, tedarik güvenliği ve yakından tedarik eğilimleri öne çıkmıştır. Bu yeni koşullar ve eğilimler Türkiye'de diğer birçok sektöre olduğu gibi örme kumaş sanayine yönelik olarak da ilave bir tedarik talebi yaratmıştır. Buna bağlı olarak 2020 yılının ikinci yarısından 2022 sonuna kadar örme kumaş sanayinde önemli bir yatırım gerçekleştirmiştir. Üretim kapasitesi genişlemiş ve yenilenmiştir.

Tablo 24: Örme Kumaş Sanayi Alınan Yatırım Teşvikleri

Yıllar	Yatırım Belge Sayısı	Yatırım Tutarı (Milyon TL)	İstihdam
2015	59	340	1.897
2016	48	530	1.205
2017	98	1.480	3.849
2018	112	1.660	4.201
2019	102	3.970	3.359
2020	218	5.190	5.196
2021	260	6.380	4.809
2022	268	8.040	5.560

Kaynak: T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Yatırım Teşvik İstatistikleri.

Örme kumaş sanayinde yatırımlar komple yeni yatırımlar, tevsii-yani mevcut kapasitelerin büyütülmesi ile diğer başlığı altında modernizasyon ve ürün çeşitlendirme yatırımları şeklinde yapılmaktadır. 2015-2022 yılları arasındaki yatırımlar bu dağılım itibarıyla aşağıda sunulmakta ve değerlendirilmektedir.

2015-2019 döneminde örme kumaş sanayinde yatırımlar içinde mevcut kapasitelerin büyütülmesine yönelik tevsii yatırımları daha yüksek paylar almıştır. 2020-2022 döneminde ise yeni yatırımların öne çıktığı görülmektedir. 2020 yılında 101, 2022 yılında 130 ve 2022 yılında yine 130 adet yeni yatırım için teşvik belgesi alınmıştır.

Tablo 25: Örme Kumaş Sanayi Alınan Yatırım Teşvikleri Belge Sayısı

Yıllar	Komple Yeni	Tevsii	Diğer	Toplam
2015	26	32	1	59
2016	27	21	-	48
2017	45	53	-	98
2018	47	64	1	112
2019	33	69	-	102
2020	101	116	1	218
2021	130	129	1	260
2022	130	136	2	268

Kaynak: T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Yatırım Teşvik İstatistikleri.

Yatırım tutarlarının dağılımında da benzer bir dağılım ve gelişme yaşanmıştır. 2019 yılına kadar tevsii yatırımları, 2020-2022 döneminde ise yeni yatırımlar öne çıkmıştır. 2020 yılında 2,46 milyar TL, 2021 yılında 3,6 milyar TL ve 2022 yılında ise 4,98 milyar TL tutarında yeni yatırım için teşvik belgesi alınmıştır.

Tablo 26: Örme Kumaş Sanayi Alınan Yatırım Teşvikleri Yatırım Tutarı (Milyon TL)

Yıllar	Komple Yeni	Tevsii	Diğer	Toplam
2015	140	190	10	340
2016	390	150	-	530
2017	410	1.070	-	1.480
2018	550	1.100	10	1.660
2019	820	3.150	-	3.970
2020	2.460	2.720	10	5.190
2021	3.600	2.770	10	6.380
2022	4.980	3.050	10	8.040

Kaynak: T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Yatırım Teşvik İstatistikleri.

Örme kumaş sanayinde yatırımların bölgesel dağılımı da aşağıda sunulmakta ve değerlendirilmektedir. Örme kumaş sanayi Türkiye’de uygulanmakta olan yatırım teşvikleri içinde genel teşviklerden ve bölgesel teşviklerden yararlanmaktadır. Bölgesel teşvikler birinci bölgeden altıncı bölgeye geçildikçe artan destek unsurları içermektedir. Böylece az gelişmiş bölgelerde yatırımlar daha çok desteklenmektedir.

Örme kumaş sanayi büyük ölçüde 1. ve 2. bölge illerinde yoğunlaşmıştır. 2. ve özellikle 4. bölge illerinde de önemli kapasiteler oluşmuştur. Bu çerçevede 2015-2022 arasında alınan yatırım teşvik belgelerinin 701 adeti 1. bölgede, 147 adeti ise 2. bölgede alınmıştır. Yatırımlar bu dönemde de 1. ve 2. bölgede yoğunlaşmıştır. Ancak 5. bölgede de 157 adet yatırım yapıldığı görülmektedir ve bu sayı 2. bölgenin de üzerindedir.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Tablo 27: Örme Kumaş Sanayi Alınan Yatırım Teşviklerinin (2015-2022 Arası Toplam) Bölgelere Dağılımı

Bölgeler	Belge Açık	Belge Kapandı	Toplam
1.Bölge	578	123	701
2.Bölge	115	32	147
3.Bölge	69	13	82
4.Bölge	47	27	74
5.Bölge	118	39	157
6.Bölge	38	29	67

Kaynak: T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Yatırım Teşvik İstatistikleri.

Örme kumaş sanayindeki komple yeni yatırımların, yatırım tutarları itibariyle dağılımı da 2015-2022 döneminde yıllar itibariyle aşağıda sunulmakta ve değerlendirilmektedir. Yeni yatırımlar için tercih edilen bölgeler teşvik sisteminin etkilerini de ortaya koymaktadır. 2020-2022 döneminde önemli ölçüde artan komple yeni yatırımların öncelikle 1. bölgede

yoğunlaştığı görülmektedir. 2. bölgede de yeni komple yeni yatırımlar yapılmaktadır. Komple yeni yatırımların 2020 ve 2022 yıllarında 5. bölgede, 2021 yılında ise 6. bölgede arttığı görülmektedir.

Tablo 28: Örme Kumaş Sanayi Komple Yeni Yatırımların Bölgelere Dağılımı, Yatırım Tutarı İtibariyle (Milyon TL)

Yıllar	1.Bölge	2.Bölge	3.Bölge	4.Bölge	5.Bölge	6.Bölge
2015	60	20	-	10	30	20
2016	180	120	40	10	40	-
2017	130	50	150	20	30	40
2018	220	70	40	90	120	20
2019	370	190	20	130	60	40
2020	900	490	20	220	510	230
2021	1.760	790	-	280	130	620
2022	2.420	490	610	440	660	360

Kaynak: T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Yatırım Teşvik İstatistikleri.

Örme kumaş sanayinin üretim kapasitesinin oluşumunda yatırımlar en önemli rolü oynamaktadır ve bu konuda değerlendirmeler yukarıda yapılmıştır. Kapasitelerin oluşumunda önemli göstergelerden biri de örme kumaş sanayinin makine tedarikidir. Örme kumaş sanayi makine tedarikini daha çok ithal makineler ile sağlamaktadır. Yurtiçi makine tedariki başlangıç-gelişme aşamasındadır.

Örme kumaş sanayinde olduğu gibi tekstil sektörünün genelinde ithal makine ile tedarikin öne çıktığı görülmektedir. Tekstil sektöründeki yatırımların büyüklüğü içinde tekstil makineleri ithalatı önemli bir göstergedir. Bu çerçevede aşağıda öncelikle tekstil makineleri ithalatına yer verilmektedir. Tekstil makinelerinin gümrük tarife istatistik pozisyonları itibariyle dağılımı ve tanımları da aşağıdadır. Örme makineleri 8447 GTİP pozisyonu altında yer almaktadır.

Tablo 29: Tekstil Makineleri Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonlarına Göre Sınıflama

8444	Dokumaya elverişli sentetik veya suni maddelerin ekstrüzyonu (basınçlı fişkirtma usulüyle lif imali), çekilmesi, tekstüre edilmesi veya kesilmesine mahsus makina ve cihazlar
8445	Dokumaya elverişli elyafın hazırlanmasına mahsus makinalar; eğirme, katlama veya bükme makinaları veya dokumaya elverişli ipliklerin üretimine mahsus diğer makina ve cihazlar
8446	Dokuma makinaları (tezgahlar)
8447	Örgü makinaları, dikiş-trikotaj makinaları ve gipe edilmiş iplik, tül, dantela, işleme, şeritci ve kaytancı eşyası veya file imaline mahsus, makina ve cihazlar ve püskül, ponpon makina ve cihazları
8448	84.44, 84.45, 84.46 ve 84.47 Pozisyonlarındaki makinalar için yardımcı makina ve cihazlar (ratiyerler, jakardlar, atkı ipliği kesicileri, çözgü, ipliği kesicileri, mekik değiştirme mekanizmaları gibi); sadece veya , esas itibarıyla bu pozisyonda veya 84.44, 84.45, 84.46 ve 84.47, pozisyonlarındaki makinalarda kullanılmaya uygun aksam, parça ve aksesuar (iğler, kelebekler, kard garnitürleri, taraklar, iğneli taraklar, üretme memeleri, mekikler, gücü teli ve gücü çerçeveleri, çorapçı, eşyasına mahsus iğneler, platinler, tığlar gibi)
8449	Keçe veya dokunmamış mensucat imalatına veya finisajına mahsus makina ve cihazlar; şapka kalıpları; bunların aksam ve parçaları
8451	Dokumaya elverişli ipliklerin, mensucatin veya dokumaya elverişli, madde mamullerinin yıkanması, temizlenmesi, sıkılması, kurutulması, ütülenmesi, preslenmesi suretiyle ütülenmesi (ısı ile yapıştıran, presler dahil), ağartılması, boyanması, aprelenmesi, finisajı, emdirilmesine mahsus makina ve cihazlar (84.50 pozisyonundakiler hariç), ve zemin kaplamalarının imalatında kullanılan (linoleum gibi) mensucat veya diğer mesnetlere pasta kaplama makinaları; mensucatu, top halinde sarmaya, açmaya, katlamaya, kesmeye veya şekilli kesmeye mahsus makinalar
8452	Dikiş makinaları (84.40 pozisyonundaki kitap dikme makinaları hariç); özellikle dikiş makinaları için imal edilmiş mobilya, tabla ve mahfazalar; dikiş makinalarının iğneleri

Türkiye'nin toplam tekstil makineleri ithalatı yatırımların büyüdüğü dönemlerde daha yüksek gerçekleşmektedir. 2010-2022 dönemindeki tekstil makineleri ithalatı incelendiğinde 2011-2014 döneminde ithalatın arttığı görülmektedir. 2013 yılında 2,2 milyar dolar tutarında makine ithal edilmiştir. 2015-2017 döneminde makine ithalatı yavaşlamıştır. 2018 yılındaki 1,9 milyar dolar tutarındaki ithalat sonrası 2019 yılında 1,15 milyar dolar ile son 8 yılın en düşük ithalatı yapılmıştır.

2020 yılında hareketlenen, 2021-2022 döneminde ise önemli büyüme gösteren yatırımlar nedeniyle makine ithalatında da hızlı büyüme yaşanmıştır. İthalat 2021 yılında 2,38 milyar dolar ve 2022 yılında ise 2,42 milyar dolar olmuştur.

2,42 milyar dolar

2022 yılı makine ithalatı.

2020 yılında hareketlenen 2021-2022 döneminde ise önemli büyüme gösteren yatırımlar nedeniyle makine ithalatında da hızlı büyüme yaşanmıştır.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Tablo 30: Türkiye Tekstil Makineleri İthalatı (Milyon Dolar)

GTİP	8444	8445	8446	8447	8448	8449	8451	8452	Toplam
2010	48	221	148	218	156	61	174	105	1.131
2011	59	535	278	337	187	76	211	131	1.814
2012	110	378	413	328	182	39	263	153	1.866
2013	134	582	448	390	206	49	259	135	2.203
2014	68	653	323	369	217	26	253	120	2.029
2015	98	290	150	236	165	126	196	97	1.358
2016	91	276	206	257	171	32	197	108	1.338
2017	90	333	244	274	160	28	202	116	1.447
2018	135	523	317	316	161	46	274	132	1.904
2019	166	170	124	166	154	132	139	97	1.148
2020	114	388	311	275	165	115	241	134	1.743
2021	187	528	421	354	204	211	300	178	2.383
2022	213	685	299	373	198	116	315	224	2.423

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

16.617

2022 yılında ithal edilen örme makine adedi.

Örme kumaş makineleri ithalatı değer, adet ve birim fiyat olarak aşağıda sunulmaktadır.

Örme kumaş makineleri ithalatı 2011-2014 döneminde yüksek gerçekleşmiştir. 2013 yılında 390 milyon dolar ithalat yapılmıştır. 2015-2019 dönemi 2018 yılı hariç durağan geçmiştir. 2020 yılında yeniden hareketlenen örme makineleri ithalatında 2021 ve 2022 yıllarında ise önemli artışlar gerçekleşmiştir. 2021 yılında 354 milyon dolar ve 2022 yılında ise 373 milyon dolar ithalat yapılmıştır.

Örme makineleri ithalatı adet olarak da yıllar itibariyle aynı eğilimleri göstermiştir. Yatırımların ve ithalatın hareketli olduğu 2013 yılında 9.624 ve 2018 yılında ise 11.505 adet makine ithal edilmiştir. Yatırımların ve ithalatın önemli ölçüde arttığı 2021 yılında 15.596 adet ve 2022 yılında ise 16.617 adet makine ithal edilmiştir.

Tablo 31: Türkiye Örme Makineleri İthalatı

Yıllar	Milyon Dolar	Adet	Birim Fiyat (Dolar)
2010	218	5.478	39.785
2011	337	8.831	38.195
2012	328	7.840	41.852
2013	390	9.624	40.497
2014	369	9.215	38.930
2015	236	6.651	35.540
2016	257	6.770	38.584
2017	274	7.570	36.204
2018	316	11.505	27.473
2019	166	6.973	23.746
2020	275	11.947	23.016
2021	354	15.596	22.719
2022	373	16.617	22.450

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

Örme kumaş sanayi özelinde makine ithalatı bu bölümde daha ayrıntılı olarak sunulmakta ve değerlendirilmektedir. Örme makineleri 4 ana grupta toplanmaktadır. Dairesel örme makineleri silindir çaplarına göre iki ayrı grubu oluşturmaktadır. Düz örgü makineleri bir diğer gruptur. Diğer örme kumaş makineleri ise dördüncü grup altında yer almaktadır.

Örme kumaş makineleri içinde silindir çapı 165 milimetreden büyük olan dairesel örgü makineleri grubu en çok ithalatı yapılan makinelerdir. Düz örgü makineleri ikinci sırada yer almaktadır. Silindir çapı 165 milimetreden küçük olan dairesel örgü makineleri ithalatı da görece yüksek gerçekleşmektedir.

2022 yılında silindir çapı 165 milimetreden büyük olan dairesel örgü makineleri grubu ithalatı 149,5 milyon dolar olmuştur. Düz örgü makineleri ithalatı 105,67 milyon dolardır. Silindir çapı 165 milimetreden küçük olan dairesel örgü makineleri ithalatı 83,87 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Diğer örme makineleri ithalatı ise 34 milyon dolardır.

34

milyon dolar

2022 yılı diğer örme makineleri ithalat tutarı.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Tablo 32: Türkiye Örme Makineleri İthalatı (Milyon Dolar)

Yıllar	GTİP:844711 Dairesel Örgü Makineleri; Silindir Çapı≤165 mm	GTİP:844712 Dairesel Örgü Makineleri; Silindir Çapı>165 mm	GTİP:844720 Düz Örgü Yapan Makineler; Dikiş -Trikotaj Makineleri	GTİP:844790 Gipe Edilmiş İplik, Tül, Dantela, İşleme, Şeritci ve Kaytancı Eşyası veya File İmaline Mahsus Makineler	Toplam
2010	30,26	60,18	85,74	41,74	217,92
2011	62,90	56,39	148,18	69,82	337,29
2012	32,06	93,14	147,27	55,64	328,11
2013	43,47	100,94	182,39	62,95	389,75
2014	69,70	82,96	120,33	95,48	368,47
2015	39,39	59,95	87,74	49,30	236,38
2016	19,09	66,31	137,17	34,06	256,63
2017	46,00	61,05	91,96	75,06	274,07
2018	57,26	86,68	115,90	56,24	316,08
2019	58,04	45,01	49,12	13,41	165,58
2020	46,13	95,41	115,63	17,80	274,97
2021	68,41	167,03	88,35	30,54	354,33
2022	83,87	149,53	105,67	33,99	373,06

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

Örme kumaş makinelerinde adet olarak ithalatlar ise farklı büyüklükler göstermektedir. Makineler içinde düz örgü makineleri adet olarak en çok ithalatı yapılan makinelerdir. 2022 yılında 7.169 adet makine ithalatı yapılmıştır. Adet olarak ikinci sırada en çok ithalatı yapılan makineler çapı 165 milimetreden küçük olan dairesel örgü makineleridir. 2022 yılında 4.690 adet ithalatı yapılmıştır. Silindir çapı 165 milimetreden büyük olan dairesel örgü makineleri ithalatı da adet olarak görece yüksek gerçekleşmektedir. 2022 yılında 3.106 adet makine ithal edilmiştir. Diğer örme makineleri ithalatı ise 2022 yılında 1.652 adet olmuştur.

Tablo 33: Türkiye Örmek Makineleri İthalatı (Adet)

Yıllar	GTİP:844711 Dairesel Örgü Makineleri; Silindir Çapı=<165 mm	GTİP:844712 Dairesel Örgü Makineleri; Silindir Çapı>165 mm	GTİP:844720 Düz Örgü Yapan Makineler; Dikiş -Trikotaj Makineleri	GTİP:844790 Gipe Edilmiş İplik, Tül, Dantela, İşleme, Şeritci ve Kaytancı Eşyası veya File İmaline Mahsus Makineler	Toplam
2010	1.799	1.277	1.901	501	5.478
2011	3.586	1.396	3.072	777	8.831
2012	1.780	1.910	3.236	914	7.840
2013	1.963	1.975	4.265	965	9.168
2014	3.705	1.633	2.367	1.510	9.215
2015	2.947	1.212	1.781	711	6.651
2016	1.286	1.368	3.343	654	6.651
2017	2.444	1.132	2.402	1.592	7.570
2018	2.730	1.804	4.252	2.719	11.505
2019	2.811	1.013	2.214	935	6.973
2020	2.594	2.163	5.861	1.314	11.932
2021	3.535	3.668	6.554	1.833	15.590
2022	4.690	3.106	7.169	1.652	16.617

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

Örmek kumaş sanayi açısından makine ithalatları verisinde daha önemli gösterge ise sanayi tipi veya sanayi için ithalatı yapılan makinelerdir. Yukarıda alt gruplarına yer verilen örmek makine ithalat verileri sanayi tipi makineler ile ev tipi makineleri birlikte kapsamaktadır. Aşağıda ise sadece sanayi tipi örmek makineleri ithalatına yer verilmektedir.

Buna göre 2021 ve 2022 yıllarında sanayi tipi örmek makine ithalatının önemli ölçüde arttığı görülmektedir. 2021 yılında toplam 9.628 adet makine ve 2022 yılında ise 10.137 adet makine ithalatı yapılmıştır.

Tablo 34: Türkiye Örmek Makineleri İthalatı, Sanayi Tipi Olanlar

Yıllar	Dairesel Örgü Makineleri; Silindir Çapı=<165 mm Sanayi Tipi	Dairesel Örgü Makineleri; Silindir Çapı>165 mm Sanayi Tipi	Düz Örgü Yapan Makineler Sanayi Tipi	Dikiş - Trikotaj Makineleri Sanayi Tipi	Toplam	
2018	Adet	2.730	1.804	1.676	31	6.241
	Milyon Dolar	57,26	86,68	47,19	0,38	191,52
2019	Adet	2.778	1.021	1.230	16	5.055
	Milyon Dolar	56,58	44,06	18,78	0,78	120,20
2020	Adet	2.597	2.051	3.373	201	8.222
	Milyon Dolar	44,96	92,00	52,75	11,72	201,43
2021	Adet	3.527	3.673	2.324	104	9.628
	Milyon Dolar	67,89	167,11	41,56	11,32	287,88
2022	Adet	4.395	3.092	2.597	53	10.137
	Milyon Dolar	83,51	148,83	36,14	6,88	275,37

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

Türkiye’de tekstil makineleri sanayi de gelişme göstermektedir ve bu çerçevede örme makineleri üretimi de gelişmektedir. Örme sanayi çoğunlukla ithal makineler kullanılmaktadır, ancak son yıllarda yerli makineler de kullanılmaya başlanmıştır. Bu çerçevede örme sanayinin kapasite ve modernizasyon yatırımlarının değerlendirilmesinde ithal makine bilgileri ile yerli makine bilgileri de kullanılmaktadır.

Aşağıda Türkiye’nin örme makineleri üretimi, ihracatı ve iç satış verileri sunulmaktadır. Aşağıda verileri yer alan örme makineleri üç gruptan oluşmaktadır. Bunlar dairesel örgü yapan makineler, düz örgü makineleri ile gipe iplik, tül, dantel, nakış, süs, örgü veya ağ yapma makineleri ve tafting makineleridir.

Sayısal veriler için Türkiye İstatistik Kurumu’nun Yıllık Sanayi Ürün İstatistikleri kullanılmaktadır. Üretimde ve iç satışlarda sanayi tipi ile ev tipi ayrımı yapılamamaktadır. Bu nedenle aşağıda yer alan iç satış verileri sanayi ve ev tipi satışları birlikte kapsamaktadır. Sektör temsilcileri yurtiçinden sanayi tipi örme makineleri tedarikinin yıllık 80-90 adet arasında olduğunu belirtmektedirler.

Tablo 35: Türkiye Örme Makineleri Üretimi ve Satışların Dağılımı (Adet)

Yıllar	Toplam Üretim	İhracat	İç Satış
2010	2.830	2.686	144
2011	2.329	2.124	205
2012	2.453	2.232	221
2013	4.209	3.897	312
2014	3.189	2.697	492
2015	2.853	2.249	604
2016	3.327	2.835	492
2017	4.578	3.356	1.222
2018	3.262	2.872	390
2019	6.068	5.160	908
2020	5.994	4.066	1.928
2021	7.551	5.051	3.500
2022	6.946	3.686	3.260

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi Ürün İstatistikleri, Dış Ticaret İstatistikleri, Çalışma Ekibi.

Örme kumaş sanayinin ithal ve yerli örme makineleri tedarikinde önemli bir bilgi, alınan yatırım teşvik belgelerindeki makine tedarikin ithal-yerli ayrımıdır. Buna göre örme kumaş sanayinde alınan yatırım teşvik belgeleri kapsamındaki makine tedarikinde ithal makinelerin payı yıllar itibariyle yüzde 90'nın üzerinde gerçekleşmiş, ancak 2021 ve 2022 yıllarında pay gerilemiş ve ithal makine payı 2022 yılında yüzde 82'6'ya inmiştir.

Tablo 36: Türkiye Örme Sanayi Alınan Yatırım Teşviklerinde İthal ve Yerli Makine Oranları (Yüzde)

Yıllar	İthal Makine	Yurt içinden Makine
2015	93,1	6,9
2016	91,8	8,2
2017	93,9	6,1
2018	90,4	9,6
2019	94,7	5,3
2020	92,4	7,6
2021	89,0	11,0
2022	82,6	17,4

Kaynak: TC. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Yatırım İstatistikleri.

2.8. Örme Kumaş Sanayi Dış Ticareti

Örme kumaş sanayi, üretiminden önemli ölçüde ihracat yapmaktadır. Türkiye'nin toplam tekstil ihracatına da önemli katkı sağlamaktadır. Bu bölümde örme kumaş sanayinin dış ticaret verileri sunulmakta ve değerlendirilmektedir. Örme kumaş ihracatı yanı sıra ithalat da gerçekleştirilmektedir.

2.8.1. Örme Kumaş Sanayinde İhracat

Türkiye'nin örme kumaş ihracatı toplam ihracat ve tekstil ihracatı içindeki payı, ürünler itibarıyla ihracat ve ihracat pazarları başlıkları ile değerlendirilmektedir.

2.8.1.1. Örme Kumaş İhracatı ve Toplam Tekstil İhracatı İçinde Payı

Türkiye'nin örme kumaş ihracatında gelişmeler 2015 yılından itibaren aşağıda sunulmaktadır. Örme kumaş ihracatı 2015 yılında 234.190 ton ve 1,44 milyar dolar olarak gerçekleşmiş, ihracat birim fiyatı 6,15 dolar/kg olmuştur.

İzleyen yıllarda ihracat artışı yavaşlamış ve sonrasında durağanlaşmıştır. İhracat 2016 ve 2017 yılında sınırlı ölçüde artarak 1,59 milyar dolara yükselmiştir. 2018-2020 döneminde ihracat durağanlaşmıştır. 2020 salgın yılında ihracat birim fiyatları da gerilemiş ve ihracat 1,51 milyar dolara inmiştir.

2021 yılında ihracat önemli ölçüde artmıştır. Salgın sonrası 2021 yılında yaşanan hızlı geri dönüş ve yakından tedarik eğilimine bağlı olarak Türkiye'ye önemli bir ilave tedarik talebi gelmiştir. Örme kumaş ihracatı 2021 yılında 355.228 tona ve 2,16 milyar dolara yükselmiştir. İhracat birim fiyatı da 6,07 dolar/kg olmuştur.

2022 yılında küresel pazarlarda özellikle savaşın etkisi ile yavaşlama ortaya çıkmıştır. Yanı sıra oluşan yüksek enflasyon satın alma güçlerini ve tüketimi sınırlamıştır. Buna bağlı olarak ihracat 2022 yılında 2,05 milyar dolara inmiştir. İhracat miktar olarak daha yüksek bir gerileme göstermiştir. İhracat birim fiyatı ise küresel enflasyonun da etkisi ile 6,96 dolar/kg seviyesinden gerçekleşmiştir.

Tablo 37: Türkiye Örme Kumaş İhracatı

Yıllar	Milyon Dolar	Ton	Dolar/Kg Birim Fiyat
2015	1.441	234.190	6,15
2016	1.499	254.746	5,88
2017	1.587	262.027	5,98
2018	1.574	260.299	5,96
2019	1.546	274.165	5,64
2020	1.510	276.318	5,46
2021	2.157	355.228	6,07
2022	2.052	294.823	6,96

Kaynak: Trademap.

Türkiye'nin toplam tekstil ihracatı ve ürün grupları itibarı ile dağılımı aşağıda sunulmaktadır. Türkiye'nin tekstil ihracatı 2017-2019 döneminde durağan kalmış, 2020 yılında ise gerilemiştir. 2021 yılında ihracatta önemli bir artış olmuş ve 13,27 milyar dolar ihracat yapılmıştır. 2022 yılında ise ihracatta sınırlı bir gerileme olmuştur. Tekstil ihracatı içinde en yüksek ihracatı

halı ve yer kaplamaları gerçekleştirilmektedir. İkinci sırada pamuk ipliği ve pamuklu kumaşlar almaktadır. Örme kumaşlar toplam tekstil ihracatı içinde üçüncü sırada yer almaktadır. Örme kumaş ihracatı ile toplam tekstil ihracatı yıllar itibarıyla benzer gelişmeler göstermektedirler.

Tablo 38: Türkiye Tekstil İhracatı (Milyon Dolar)

Fasıl	Ürün	2017	2018	2019	2020	2021	2022
50	İpek	3,4	2,7	3,1	9,1	5,9	1,7
51	Yapağı, yün iplik ve dokunmuş mensucat	143	150	94	68	88	89
52	Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat	1.743	1.905	1.732	1.463	2.266	2.264
53	Dokumaya elverişli diğer bitkisel lifler	32	41	49	45	65	66
54	Sentetik ve suni filamentler, benzeri sentetik ve suni dokumaya elverişli maddeler	1.510	1.579	1.520	1.333	1.871	1.883
55	Sentetik ve suni devamsız lifler	1.396	1.468	1.367	1.179	1.728	1.946
56	Vatka, keçe ve dokunmamış mensucat, özel iplikler, sicim, kordon, ip, halat ve mamul eşya	653	806	815	956	1.073	1.127
57	Halılar ve yer kaplamaları	2.182	2.283	2.554	2.621	3.240	2.819
58	Özel dokunmuş mensucat, tuftedilmiş dokunabilir mensucat, dantela, duvar halıları, işlemler	476	451	417	379	464	444
59	Emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş dokunabilir mensucat, dokunabilir maddelerden teknik eşya	296	314	298	256	308	335
60	Örme kumaş	1.587	1.574	1.546	1.510	2.157	2.052
Toplam		10.021	10.574	10.395	9.819	13.266	13.027

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

Örme kumaş ihracatı toplam tekstil ihracatı içinde son yıllarda yüzde 14,9 ile 16,3 arasında bir pay almıştır. 2017 yılında yüzde 15,8 olan pay, 2019 yılında yüzde 14,9'a inmiştir. 2020 ve 2021 yılında artan pay yüzde 16,3'e çıkmış, 2022 yılında ise yüzde 15,8 olmuştur.

Tablo 39: Örme Kumaş İhracatının Toplam Tekstil İhracatı İçinde Payı

Yıllar	Örme Kumaş İhracatı (Milyon Dolar)	Türkiye Tekstil İhracatı (Milyon Dolar)	Örme Kumaş Pay (%)
2017	1.587	10.021	15,8
2018	1.574	10.574	14,9
2019	1.546	10.395	14,9
2020	1.510	9.819	15,4
2021	2.157	13.266	16,3
2022	2.052	13.027	15,8

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistiklerinden hesaplanmıştır.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

2.8.1.2. Örme Kumaş Ürün Grupları İhracatı

Örme kumaş ihracatında altı ana ürün grubu bulunmaktadır. Ürün gruplarının tanımları yukarıda sunulmuştur. Türkiye'nin ürün grupları itibarıyla örme kumaş ihracatı aşağıda sunulmakta ve değerlendirilmektedir.

Örme kumaş ürün grupları içinde geleneksel olarak teknik ayrıntısı olan ilk beş ürün ile bunların dışında kalan diğer örme kumaşlar bulunmaktadır. Üretimde olduğu gibi ihracatta da diğer örme kumaşlar en yüksek payı almaktadır.

Diğer örme kumaşlar ihracatı 2015 yılında 793,5 milyon dolar iken kademeli ve sınırlı bir artış ile 2019 yılında 886,1 milyon dolara yükselmiş, 2020 yılında 860,8 milyon dolar olarak gerçeklemiştir. İhracat 2021 yılında önemli bir artış göstermiş ve 1,26 milyar dolara yükselmiştir. İhracat artışı 2022 yılında da devam etmiştir ve 1,29 milyar dolar olmuştur.

Diğer örme mensucatlar (En > = 30 Cm, Elastomerik/ Kauçuk İplik = > %5) örme kumaş ihracatı içinde ikinci önemli ürün grubunu oluşturmaktadır. 2015 yılında 414,1 milyon dolar olan ihracat, kademeli artış ile 2020 yılında 479,9 milyon dolara çıkmıştır. 2021 yılında ihracatta önemli bir artış olmuş ve 655,3 milyon dolar ihracat yapılmıştır. 2022 yılında ise ihracat gerilemiş ve 539,8 milyon dolara inmiştir.

Tablo 40: Türkiye Örme Kumaş İhracatı Alt Ürünler (Milyon Dolar)

Yıllar	6001 Örme Tüylü Kumaşlar	6002 Diğer Örme Mensucat (En < = 30 Cm, Elastomerik/ Kauçuk İplik = > %5)	6004 Diğer Örme Mensucat (En > = 30 Cm, Elastomerik/ Kauçuk İplik = > %5)	6003 Eni 30 Cm'i Geçmeyen Örme Kumaş	6005 Çözümlü Örme Kumaş	6006 Diğer Örme Kumaş
2015	43,2	4,4	414,1	1,5	184	793,5
2016	36	4,9	454,2	1,2	195,7	806,8
2017	36,9	6,4	486,5	2,1	193	828,3
2018	40,8	8,9	469,2	2	190	824,5
2019	48,4	7,4	454,9	2,3	147,3	886,1
2020	50,3	16	479,9	2,1	101,4	860,8
2021	79,6	21,2	655,3	1,6	135,4	1.263,7
2022	90,2	13,8	539,8	1,4	119,2	1.288

Kaynak: TÜİK.

Ürün grupları ihracatında miktar olarak gelişmeler aşağıda yer almaktadır. Buna göre değerler olduğu gibi miktar olarak ihracatta da diğer örme kumaşlar en yüksek payı almaktadır.

Diğer örme kumaşlar ihracatı 2015 yılında 130.440 ton iken kademeli bir artış ile 2020 yılında 165.499 ton olarak gerçeklemiştir. İhracat 2021 yılında miktar olarak önemli bir artış göstermiş ve 220.190 tona yükselmiştir. İhracat 2022 yılında ise 191.680 tona inmiştir.

Diğer örme mensucatlar (En > = 30 Cm, Elastomerik/ Kauçuk İplik = > %5) örme kumaş ihracatı içinde ikinci önemli ürün grubunu oluşturmaktadır. 2015 yılında 64.672 ton olan ihracat kademeli artışı ile 2020 yılında 81.179 tona çıkmıştır. 2021 yılında ihracatta miktar olarak önemli bir artış olmuş ve 96.411 ton ihracat yapılmıştır. 2022 yılında ise ihracat gerilemiş ve 67.571 tona inmiştir.

Tablo 41: Türkiye Örme Kumaş İhracatı Alt Ürünler (Ton)

Yıllar	6001 Örme Tüylü Kumaşlar	6002 Diğer Örme Mensucat (En <= 30 Cm, Elastomerik/ Kauçuk İplik => %5)	6004 Diğer Örme Mensucat (En >= 30 Cm, Elastomerik/ Kauçuk İplik => %5)	6003 Eni 30 Cm'i Geçmeyen Örme Kumaş	6005 Çözümlü Örme Kumaş	6006 Diğer Örme Kumaş
2015	6.498	671	64.672	216	31.693	130.440
2016	5.901	598	72.608	269	34.686	140.684
2017	5.990	670	78.876	407	34.213	141.871
2018	6.463	807	73.837	597	35.441	143.154
2019	8.510	510	74.446	606	27.920	162.173
2020	9.131	1.255	81.179	640	18.614	165.499
2021	14.187	1.208	96.411	435	22.797	220.190
2022	14.299	842	67.571	304	20.127	191.680

Kaynak: TÜİK.

Örme ihracatında ürün gruplarının ortalama ihracat birim fiyatları ve gelişmeleri bu aşamada sunulmaktadır. Ürün grupları içinde ihracat birim fiyatı en yüksek olan ürün grubu diğer örme mensucatlarıdır (En <= 30 Cm, Elastomerik/Kauçuk İplik => %5). Bu ürün grubunda ihracat birim fiyatı hızlı bir artış da göstermektedir. 2015 yılında 6,56 dolar/kg olan ihracat birim fiyatı

2021 yılında 17,55 dolar/kg seviyesine kadar çıkmış, 2022 yılında 16,39 dolar/kg olmuştur. En çok ihracatı yapılan ürün olan diğer örme kumaşlarda ihracat birim fiyatı 2021 yılında 5,74 dolar/kg ve 2022 yılında ise 6,72 dolar/kg olarak gerçekleşmiştir. Diğer ürün gruplarının ihracat birim fiyatları birbirlerine ve ortalamaya yakındır.

Tablo 42: Türkiye Örme Kumaş İhracatı Alt Ürünler Birim Fiyat (Dolar/Kg)

Yıllar	6001 Örme Tüylü Kumaşlar	6002 Diğer Örme Mensucat (En <= 30 Cm, Elastomerik/ Kauçuk İplik => %5)	6004 Diğer Örme Mensucat (En >= 30 Cm, Elastomerik/ Kauçuk İplik => %5)	6003 Eni 30 Cm'i Geçmeyen Örme Kumaş	6005 Çözümlü Örme Kumaş	6006 Diğer Örme Kumaş
2015	6,65	6,56	6,40	6,94	5,81	6,08
2016	6,10	8,19	6,26	4,46	5,64	5,73
2017	6,16	9,55	6,17	5,16	5,64	5,84
2018	6,31	11,03	6,35	3,35	5,36	5,76
2019	5,69	14,51	6,11	3,80	5,28	5,46
2020	5,51	12,75	5,91	3,28	5,45	5,20
2021	5,61	17,55	6,80	3,68	5,94	5,74
2022	6,31	16,39	7,99	4,61	5,92	6,72

Kaynak: TÜİK.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

2.8.1.3. Örme Kumaş İhracat Pazarları

Türkiye çok farklı coğrafyalarda ve çok sayıda ülkeye örme kumaş ihracatı yapmaktadır. Türkiye'nin örme kumaş ihracatı yaptığı ülkeler ile gelişmeler değerlendirilmektedir. İtalya, Rusya ve Bulgaristan Türkiye'nin yüksek ihracat yaptığı geleneksel örme kumaş pazarlarıdır. Belarus'a ihracat son iki yılda

önemli ölçüde yükselmiştir ve bu ülke 2022 yılında en çok örme kumaş ihracatı yapılan ülke olarak ilk sıraya çıkmıştır. Türkiye yakın bölgesindeki hemen tüm örme giyim üreticilerine ve Avrupa'nın gelişmiş ülkelerinden Polonya, Almanya, Hollanda, Birleşik Krallık, Fransa ve İspanya'ya ihracat yapmaktadır. Uzak Pazar olarak ise ABD yer almaktadır.

Tablo 43: Örme Kumaş İhracatı Yapılan İlk 30 Ülke (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Belarus	30,0	29,1	39,5	81,7	84,9	124,7	269,8	291,0
İtalya	259,9	251,0	260,4	229,7	210,5	208,7	305,9	247,9
Rusya	168,8	6,3	29,0	84,3	117,5	124,5	125,5	194,1
Bulgaristan	130,9	240,7	263,1	195,9	175,9	139,8	202,7	149,8
Kırgızistan	16,2	32,1	12,9	15,3	59,3	74,6	106,5	88,9
Fas	34,7	33,8	31,7	35,9	40,7	38,4	80,0	83,2
Sırbistan	44,6	53,6	58,2	56,3	57,2	53,0	69,3	70,1
Ürdün	4,1	13,4	12,6	12,1	15,6	18,4	39,4	67,9
Tunus	32,4	39,2	35,5	40,5	42,7	37,8	60,4	67,8
Polonya	46,5	58,4	55,9	46,4	56,4	67,0	78,5	65,2
Mısır	29,0	31,6	45,2	61,4	69,6	44,9	73,8	63,6
Yunanistan	56,4	60,4	62,0	64,7	56,8	54,9	72,1	61,5
Romanya	70,6	71,3	64,5	59,7	59,2	50,8	54,3	49,3
Hollanda	24,7	35,5	41,4	46,3	43,0	54,7	69,1	46,4
Ukrayna	58,7	40,0	40,3	41,0	46,2	42,1	52,4	44,0
Almanya	39,8	44,4	50,9	49,5	49,7	53,9	57,4	43,4
Gürcistan	11,3	11,0	15,0	18,6	18,1	19,5	33,0	36,0
İsrail	35,2	37,5	36,2	31,6	27,6	26,7	35,2	31,5
Suriye	42,8	15,0	21,3	17,2	19,0	10,9	18,8	21,6
Birleşik Krallık	23,9	20,7	18,3	16,0	20,7	21,4	22,9	20,9
Fransa	14,1	14,9	16,2	17,1	16,9	14,3	22,5	20,4
İspanya	12,3	17,0	17,0	16,2	13,4	9,3	21,0	19,2
Arnavutluk	10,7	13,0	15,9	19,2	15,4	13,4	21,5	17,7
Bonsa Hersek	5,7	6,7	11,3	10,7	10,0	11,0	15,6	16,6
Moldova	24,8	81,6	53,8	21,9	13,1	8,4	11,4	13,8
ABD	19,0	12,7	9,3	9,6	7,4	10,6	16,0	13,7
Macaristan	4,2	12,4	22,3	9,8	11,3	11,1	15,7	12,9
Danimarka	13,6	16,3	16,8	15,8	14,7	16,0	17,0	12,6
Cezayir	21,6	17,5	16,2	13,3	13,8	9,7	9,9	11,6
Kuzey Makedonya	6,8	8,9	10,6	10,8	12,7	10,8	12,5	11,4
Lübnan	7,9	19,3	16,5	21,5	14,0	9,2	12,5	10,6
Kazakistan	1,0	4,1	27,4	36,6	4,0	2,3	10,3	10,1

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

Türkiye örme kumaş sanayinin en çok ihrac ettiği alt ürün grubu diğer örme kumaşlar grubudur. Bu üründe yüksek bir pazar çeşitliliği bulunmaktadır. Belarus, İtalya, Rusya ve Bulgaristan ilk 4 sırada geleneksel olarak yer almaktadır. Hemen ardından Ürdün, Tunus, Sırbistan, Mısır ve Fas gibi yakın bölgemizdeki örme ürün üreticileri ülkeler gelmektedir. Özellikle hazır

giyim üretiminin hareketlendiği orta Asya ülkeleri ile orta Avrupa ülkelerine de artan ihracat yapılmaktadır. Gelişmiş Avrupa ülkelerinin hemen tamamı diğer ihracat pazarı grubunu oluşturmaktadır. Polonya, Almanya, Hollanda, Birleşik Krallık, Fransa, İspanya gibi ülkelere ihracat yapılmaktadır.

Tablo 44: Diğer Örme Kumaş İhracatı Yapılan Ülkeler (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Belarus	15,9	16,7	22,0	45,3	47,2	72,3	162,7	181,9
İtalya	78,2	81,9	96,6	92,5	96,4	100,1	157,8	148,8
Rusya	102,5	4,1	18,4	44,2	68,6	75,6	72,7	115,9
Bulgaristan	86,4	148,9	151,5	107,4	106,6	85,7	123,1	96,6
Ürdün	2,5	11,2	10,8	8,1	11,0	14,0	29,6	58,6
Tunus	20,7	25,1	22,5	26,4	31,6	28,9	47,3	53,5
Sırbistan	29,6	37,0	41,0	38,9	37,5	34,9	46,6	49,0
Mısır	18,8	23,6	36,5	51,7	58,1	31,4	50,5	46,4
Fas	22,3	18,6	15,8	15,2	16,9	14,5	45,1	46,0
Kırgızistan	11,0	19,9	7,3	7,5	29,9	33,4	49,6	44,4
Yunanistan	24,8	25,6	26,8	31,4	33,2	34,3	49,0	43,8
Romanya	46,1	44,4	40,4	40,7	45,1	38,0	38,1	34,5
Polonya	30,8	38,2	36,0	25,1	32,0	34,4	37,0	31,3
Gürcistan	7,6	7,4	11,3	12,3	12,5	14,6	26,6	30,0
Ukrayna	46,0	31,4	27,4	25,9	29,3	24,2	28,0	27,1
Almanya	15,3	12,9	17,5	18,2	21,0	24,6	26,4	20,6
Hollanda	12,5	17,5	16,3	14,8	14,9	20,8	27,9	19,8
İsrail	10,8	13,1	12,8	11,2	11,4	13,3	18,5	16,7
Suriye	25,7	4,2	6,4	2,2	4,9	3,8	11,3	14,3
Birleşik Krallık	12,1	11,3	10,3	9,3	13,3	12,8	13,7	13,7
Fransa	9,1	8,6	7,6	10,1	10,3	7,8	14,2	11,8
İspanya	6,8	9,8	12,5	13,3	8,4	5,4	12,1	11,8
Moldova	15,7	45,0	27,9	14,5	9,8	6,5	8,9	10,8
Arnavutluk	4,4	6,1	8,8	13,0	8,5	5,9	12,6	10,4
Cezayir	12,4	7,9	8,3	10,3	10,1	7,6	7,3	8,8
ABD	17,4	11,3	8,1	8,4	5,1	6,9	11,0	8,5
Kuzey Makedonya	4,4	6,4	6,2	6,8	7,4	6,4	8,3	7,7
Bosna Hersek	4,2	4,5	5,2	6,2	6,2	4,8	6,1	7,5
Macaristan	2,2	4,8	6,3	3,6	5,9	6,7	6,1	7,4
Kazakistan	0,4	2,2	14,7	17,5	1,5	1,3	5,2	7,4
Denimarka	8,9	8,5	9,3	7,1	7,0	8,1	9,8	7,3
Tacikistan	0,1	0,6	0,1	0,0	0,4	0,1	1,2	6,6
Lübnan	3,9	10,4	8,0	8,9	5,3	4,7	5,4	6,2
Azerbaycan	0,2	2,6	1,8	2,6	3,1	3,8	6,3	6,0
İran	17,3	10,6	5,1	3,4	2,7	1,2	3,8	5,4
Portekiz	1,8	3,9	1,9	3,4	2,6	2,1	2,6	5,4

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Örme kumaş sanayinde en çok ihracatı yapılan ikinci ürün grubu diğer örme mensucat (En > = 30 Cm, Elastomerik Kauçuk İplik = > %5) kumaşlardır. Bu ürün grubunda da yüksek bir pazar çeşitliliği bulunmaktadır. Belarus, İtalya, Rusya ve Bulgaristan bu üründe de ilk 4 sırayı oluşturan geleneksel ihracat pazarlarıdır.

Ardından yakın ve komşu örme ürün üreticisi ülkeler ile gelişmiş Avrupa ülkeleri gelmektedir. Orta Asya ülkeleri de ilk sıralarda yer almaya başlamıştır. Fas, Polonya, Kırgızistan, Hollanda, Sırbistan ve Almanya ilk dört ülkeyi izleyen pazarlardır. Çok sayıda diğer yakın ülkeye ve gelişmiş Avrupa ülkelerine ihracat yapılmaktadır.

Tablo 45: Diğer Örme Mensucat (En > = 30 Cm, Elastomerik Kauçuk İplik = > %5) Kumaş İhracatı Yapılan Ülkeler (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Belarus	12,2	7,9	14,5	30,9	31,8	42,6	82,5	89,8
İtalya	118,0	104,3	104,6	82,0	84,5	93,5	130,1	83,6
Rusya	45,6	1,5	8,4	32,5	36,4	37,7	34,8	58,3
Bulgaristan	30,0	69,0	85,7	64,2	52,0	42,4	65,0	41,7
Fas	6,9	9,3	11,4	16,6	19,8	18,5	27,5	29,7
Polonya	10,9	13,2	13,9	15,2	17,2	26,4	33,5	27,4
Kırgızistan	5,0	11,8	3,8	5,7	22,8	33,3	39,3	26,0
Hollanda	10,3	16,0	22,7	27,5	24,0	29,5	36,6	21,5
Sırbistan	13,2	14,8	15,1	15,3	17,2	15,7	19,3	17,8
Almanya	19,3	25,8	26,3	24,2	21,2	21,5	21,9	17,0
Ukrayna	5,1	6,1	9,1	9,2	12,6	14,4	17,0	13,0
Yunanistan	21,3	22,8	22,8	20,0	16,2	16,3	17,8	12,8
İsrail	17,8	17,4	15,5	12,9	11,2	10,5	12,9	10,5
Tunus	8,4	9,8	9,5	11,1	8,1	5,6	10,0	9,4
Romanya	13,4	12,7	11,4	9,4	7,8	6,2	9,0	8,2
Mısır	8,4	4,9	5,7	4,0	5,4	7,8	15,9	8,2
Suriye	7,7	4,2	6,1	2,3	2,7	1,5	4,6	5,8
Bosna Hersek	0,5	0,5	0,8	0,6	0,7	3,0	5,1	5,8
Danimarka	4,6	7,5	7,3	8,4	7,5	7,9	7,2	5,3
İspanya	2,4	2,3	2,0	1,9	3,7	2,9	6,4	5,0
Arnavutluk	4,2	5,5	4,8	4,4	5,8	6,2	7,5	4,8
Macaristan	0,8	6,4	14,3	5,1	3,8	3,2	7,3	3,7
Ürdün	0,3	1,0	0,8	1,3	1,1	2,3	5,2	3,6
Fransa	3,8	3,4	4,2	3,3	2,6	1,8	2,6	3,5
Lübnan	0,8	5,2	5,2	8,2	5,7	2,9	5,3	3,0
Kuzey Makedonya	1,8	1,6	3,1	2,2	3,7	2,5	2,9	2,4
Slovakya	1,1	1,7	0,9	2,0	1,6	1,9	2,1	2,2
Gürcistan	0,7	0,9	1,3	2,4	1,5	1,7	1,6	2,1
Slovenya	2,0	5,6	3,1	6,0	4,8	2,6	2,9	2,0
Moldova	7,4	31,3	21,7	4,7	2,5	1,4	2,0	1,8
Çek Cumhuriyeti	0,7	0,7	2,4	3,2	2,7	1,5	2,4	1,5
Portekiz	0,2	1,1	0,6	2,0	1,9	2,1	1,6	1,4
Hırvatistan	6,9	6,5	1,0	0,8	0,7	0,7	0,9	1,2
Kazakistan	0,2	1,3	9,7	13,4	1,0	0,5	3,1	1,1
Birleşik Krallık	5,3	3,4	2,4	1,9	2,3	1,3	1,8	1,1
Letonya	4,5	3,7	2,1	1,6	1,4	1,3	1,1	1,0

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

Örme kumaş sanayinde alt ürün grupları içinde çözümlü örme kumaşlar ihracatta üçüncü sırada yer almaktadır. Çözümlü örme kumaşlar ihracatı da çok sayıda ülkeye yapılmaktadır. Çözümlü örme kumaş ihracatında ilk sırada Rusya yer almaktadır. İtalya ikinci, Mısır üçüncü, Bulgaristan dördüncü, Birleşik Krallık beşinci en çok ihracat yapılan ülkedir. Çözümlü örme kumaşları

da geleneksel pazarlara, yakın ve komşu örme ürün üretimi yapan ülkelere ve gelişmiş Avrupa ülkelerine yapılmaktadır. ABD ve Fildişi Sahili ihracat yapılan iki uzak ülke konumdadırlar. Polonya, Romanya, Slovakya, Sırbistan gibi yeni üretici Avrupa ülkelerine de ihracat yapılmaktadır.

Tablo 46: Çözümlü Örme Kumaş İhracatı Yapılan Ülkeler (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rusya	10,8	0,5	2,0	6,2	9,0	8,7	14,5	11,9
İtalya	62,8	64,0	58,2	54,4	28,4	14,1	14,9	11,2
Mısır	1,0	1,7	1,5	4,1	5,6	5,1	6,4	7,6
Bulgaristan	10,5	15,7	18,7	17,8	10,7	5,8	6,0	5,8
Birleşik Krallık	5,7	5,5	5,1	4,2	4,5	6,4	6,6	5,6
Ürdün	1,2	0,9	0,9	2,6	3,0	2,0	4,5	5,3
Belarus	0,9	3,6	1,9	3,3	3,7	4,8	8,9	5,1
Kırgızistan	0,1	0,4	1,6	1,6	2,7	1,8	7,4	4,9
Polonya	2,9	5,2	4,5	4,4	5,0	4,0	5,7	4,8
Romanya	9,8	12,5	10,2	7,3	4,3	4,2	4,7	4,7
ABD	0,6	0,7	0,7	0,8	1,7	2,2	4,2	4,2
İsrail	5,9	6,3	7,3	7,0	4,9	2,6	3,2	3,4
Fas	3,0	4,9	3,1	2,4	1,3	0,5	2,2	3,3
Almanya	3,2	3,0	3,1	2,8	3,4	3,1	3,0	3,0
Yunanistan	8,9	10,8	11,0	12,0	6,7	3,1	3,7	2,8
Fildişi Sahili	1,8	1,5	1,8	2,3	2,0	0,4	2,5	2,6
Gürcistan	2,6	2,1	1,7	3,2	2,4	1,6	2,9	2,2
İspanya	3,1	4,8	2,0	0,7	1,1	0,6	1,5	2,0
Fransa	0,6	2,4	3,4	2,0	1,4	1,0	1,3	1,9
Slovakya	1,3	1,7	1,5	2,4	1,9	0,9	1,1	1,7
Sırbistan	1,0	1,3	1,5	1,3	1,7	1,4	1,9	1,5
Özbekistan	0,2	0,2	1,0	0,7	1,0	1,1	1,4	1,4
Ukrayna	3,4	1,1	1,4	1,9	2,1	1,2	2,2	1,3
İran	1,4	2,0	2,5	1,0	1,0	0,6	0,8	1,3
Tunus	2,5	2,9	1,8	2,1	1,7	1,2	1,5	1,1

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Tüylü örme kumaşlar ihracatı kademeli ve istikrarlı artan ürün gruplarından biridir. Tüylü örme kumaşlar ihracatı da giderek çok sayıda pazara yayılmaktadır. Bu ürün grubunda ilk dört sırada geleneksel pazarlar haline gelmiş olan Kırgızistan, Belarus, Rusya ve Bulgaristan bulunmaktadır. Ardından Kuzey Afrika ülkeleri,

gelişmiş Avrupa ülkeleri ve yine gelişen Avrupa ülkeleri gelmektedir. Hollanda, Tunus, İtalya, Ukrayna, Fransa ve Fas ilk dört ülkeyi izlemektedir. Azerbaycan, Irak, İran, Gürcistan gibi ülkelere de ihracat yapılmaktadır. Uzak pazar olarak Sri Lanka yer almaktadır.

Tablo 47: Tüylü Örme Kumaş İhracatı Yapılan Ülkeler (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kırgızistan	0,10	0,03	0,13	0,45	3,91	6,11	10,19	13,67
Belarus	0,91	0,74	1,04	1,55	1,97	4,57	15,13	13,41
Rusya	9,81	0,14	0,15	1,03	3,45	2,26	3,47	7,87
Bulgaristan	3,91	6,81	6,89	6,15	6,35	5,55	8,33	5,52
Hollanda	1,22	1,42	1,84	3,16	3,24	3,48	3,55	3,95
Tunus	0,80	1,42	1,64	0,88	1,29	1,44	1,44	3,70
İtalya	0,77	0,76	0,92	0,76	1,01	0,71	2,47	3,12
Ukrayna	4,20	1,40	2,34	2,37	2,05	2,23	5,01	2,46
Fransa	0,50	0,39	1,03	1,67	2,60	2,45	1,92	2,32
Fas	2,55	0,85	0,77	0,97	1,06	1,58	1,96	1,96
Almanya	1,70	2,33	3,52	3,87	3,60	3,18	2,28	1,89
Yunanistan	1,28	1,00	1,08	1,00	0,53	1,08	1,33	1,87
Cezayir	0,37	2,07	0,91	0,17	0,53	0,48	0,56	1,74
Sırbistan	0,61	0,36	0,56	0,38	0,57	0,81	1,21	1,66
Romanya	1,21	1,55	2,22	1,99	1,65	2,01	2,16	1,60
Azerbaycan	0,38	0,16	0,18	0,11	0,29	0,80	0,73	1,59
Polonya	1,88	1,67	1,33	1,51	2,05	1,81	2,10	1,55
Arnavutluk	0,06	0,03	0,10	0,05	0,09	0,11	0,18	1,42
İran	1,18	1,33	0,89	0,36	0,45	0,07	1,08	1,32
Gürcistan	0,20	0,46	0,47	0,62	1,43	0,87	1,14	1,29
Irak	0,30	0,51	0,28	0,65	0,62	0,62	0,95	1,26
Mısır	0,75	0,43	0,38	1,09	0,36	0,51	0,77	1,24
Belçika	1,11	0,93	0,96	1,12	1,28	1,15	1,35	1,09
Sri Lanka	0,00	0,00	0,00	0,31	0,81	0,04	0,52	1,04

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

Diğer örme mensucat (En ≤ 30 Cm, Elastomerik/Kauçuk İplik = > %5) kumaşlar ihracatı görece küçük ölçekli gerçekleşmektedir. İhracat pazarları yaygınlığı da daha sınırlı olmakla birlikte diğer ürünlerle benzerdir. En çok ihracat yapılan ülke olarak ilk sırada

Bosna Hersek yer almaktadır. Fas ve İtalya ardından gelmektedir. Bu ürün grubunda da yakın ve komşu örme ürün üreticisi ülkeler, gelişmiş ve gelişen Avrupa ülkeleri, pazarları oluşturmaktadırlar. Uzak pazarlar olarak Hong Kong ve Bangladeş yer almaktadır.

Tablo 48: Diğer Örme Mensucat (En ≤ 30 Cm, Elastomerik/Kauçuk İplik = > %5) Kumaş İhracatı Yapılan Ülkeler (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bosna Hersek	0,07	0,05	0,94	1,67	1,78	2,28	3,37	2,48
Fas	0,02	0,11	0,54	0,69	1,66	3,41	3,16	2,26
İtalya	0,00	0,01	0,02	0,04	0,15	0,30	0,71	1,13
Almanya	0,29	0,28	0,25	0,20	0,34	1,51	3,83	0,86
Irak	0,24	0,22	0,25	0,51	1,23	1,75	1,55	0,83
Fransa	0,02	0,05	0,04	0,08	0,07	1,14	2,51	0,83
Belarus	0,17	0,15	0,15	0,53	0,20	0,40	0,54	0,72
Macaristan	0,43	0,02	0,08	0,01	0,02	0,19	0,81	0,65
Arnavutluk	0,92	0,23	0,01	0,03	0,01	0,18	0,40	0,42
Gürcistan	0,07	0,10	0,25	0,13	0,27	0,62	0,74	0,38
Avusturya	0,16	0,35	0,29	0,39	0,18	0,20	0,30	0,37
Romanya	0,07	0,17	0,32	0,29	0,18	0,30	0,28	0,31
Yunanistan	0,05	0,08	0,21	0,23	0,10	0,24	0,24	0,22
Hong Kong	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,01	0,03	0,19
Polonya	0,02	0,10	0,25	0,18	0,06	0,37	0,20	0,19
İspanya	0,02	0,01	0,02	0,08	0,06	0,18	0,26	0,19
Bangladeş	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02	0,00	0,18
Mısır	0,04	1,03	1,02	0,42	0,09	0,05	0,18	0,16
Portekiz	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,03	0,07	0,16
Sırbistan	0,26	0,09	0,12	0,37	0,20	0,19	0,16	0,16

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

2.8.2. Örme Kumaş Sanayinde İthalat

Türkiye'nin örme kumaş ithalatı toplam ithalat ve tekstil ithalatı içindeki payı, ürünler itibariyle ithalat ve ithalat pazarları başlıkları ile değerlendirilmektedir.

2.8.2.1. Örme Kumaş İthalatı ve Toplam Tekstil İthalatı İçinde Payı

Türkiye'nin örme kumaş ithalatı yıllar itibariyle hem dalgalanma göstermekte hem de artış eğilimi içinde bulunmaktadır. Örme kumaş ithalatı son yıllarda hem miktar hem de değer olarak artış göstermiştir.

2015 yılında ithalat 65.652 ton ve 432,9 milyon dolar olmuştur. İthalat birim fiyatı 6,59 dolar/kg olarak gerçekleşmiştir. İhracat 2017 yılında hızlı bir artış göstermiş 2018 yılında gerilemiş, 2019 yılında durağan kalmış, 2020 salgın yılında ise 344,7 milyon dolara kadar inmiştir. Ancak miktar olarak 2019 yılında 81.224 ton ile yüksek bir ithalat yapılmıştır.

2021 ve özellikle 2022 yıllarında ise ithalatta önemli artışlar gerçekleşmiştir. 2021 yılında ithalat 86.155 tona ve 428,7 milyon dolara, 2022 yılında ise 99.405 tona ve 521,6 milyon dolara yükselmiştir. İthalat birim fiyatı da 2022 yılında 5,25 dolar/kg olmuştur.

Tablo 49: Türkiye Örme Kumaş İthalatı

Yıllar	Milyon Dolar	Ton	Dolar/Kg Birim Fiyat
2015	432,9	65.652	6,59
2016	433,4	68.167	6,36
2017	514,3	87.595	5,87
2018	402,3	79.539	5,06
2019	403,9	81.224	4,97
2020	344,7	72.759	4,74
2021	428,7	86.155	4,98
2022	521,6	99.405	5,25

Kaynak: Trademap.

Türkiye'nin toplam ithalatı ve ürün grupları itibari ile dağılımı aşağıda sunulmaktadır. Türkiye'nin tekstil ithalatı 2017-2020 döneminde gerileme göstermiştir. 2017 yılında 9,66 milyar dolar olan ithalat 2020 yılında 7,55 milyar dolara inmiştir. 2021 ve 2022 yıllarında ise ithalatta önemli bir artış olmuştur. İthalat 2021 yılında 9,75 milyar dolara ve 2022 yılında ise 12,48 milyar dolara çıkmıştır.

Tekstil ithalatı içinde en yüksek ithalatı pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu kumaşlar gerçekleştirmektedir. İkinci sırada sentetik ve suni filamentler yer almaktadır. Sentetik ve suni devamsız lifler ithalatı toplam tekstil ithalatı içinde üçüncü sırada yer almaktadır. Örme kumaş ithalatı toplam tekstil ithalatı içinde sınırlı ölçüde pay almaktadır.

Tablo 50: Türkiye Tekstil İthalatı (Milyon Dolar)

Fasıl	Ürün	2017	2018	2019	2020	2021	2022
50	İpek	34	35	31	21	19	26
51	Yapağı ve yün iplik ve dokunmuş mensucat	319	342	280	204	224	335
52	Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat	3.024	2.634	2.629	2.543	3.715	4.842
53	Dokumaya elverişli diğer bitkisel lifler	323	267	316	360	355	382
54	Sentetik ve suni filamentler, benzeri sentetik ve suni dokumaya elverişli maddeler	2.303	2.207	2.280	1.801	2.269	2.882
55	Sentetik ve suni devamsız lifler	2.136	2.021	1.881	1.309	1.693	2.256
56	Vatka, keçe ve dokunmamış mensucat, özel iplikler, sicim, kordon, ip, halat ve mamul eşya	381	365	345	416	394	426
57	Halılar ve yer kaplamaları	59	58	58	44	57	76
58	Özel dokunmuş mensucat, tuftedilmiş dokunabilir mensucat, dantela, duvar halıları, işlemler	207	205	229	131	145	189
59	Emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş dokunabilir mensucat, dokunabilir maddelerden teknik eşya	395	420	398	377	445	548
60	Örme kumaş	514	402	404	345	429	522
Toplam		9.661	8.956	8.851	7.551	9.745	12.484

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

Örme kumaş ithalatı toplam tekstil ithalatı içinde son yıllarda yüzde 4,2-5,3 arasında bir pay almıştır. 2017 yılında yüzde 5,3 olan pay, 2019 ve 2020 yıllarında yüzde 4,6'ya inmiştir. 2022 yılında ise alınan pay yüzde 4,2'ye düşmüştür.

Tablo 51: Örme Kumaş İthalatının Toplam Tekstil İthalatı İçinde Payı

Yıllar	Örme Kumaş İhracatı (Milyon Dolar)	Türkiye Tekstil İhracatı (Milyon Dolar)	Örme Kumaş Pay (%)
2017	514	9.661	5,3
2018	402	8.956	4,5
2019	404	8.851	4,6
2020	345	7.551	4,6
2021	429	9.745	4,4
2022	522	12.484	4,2

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistiklerinden hesaplanmıştır.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

2.8.2.2. Örme Kumaş Ürün Grupları İthalatı

Örme kumaş dış ticaretinde, ithalatında ve ihracatında altı ana ürün grubu bulunmaktadır. Ürün gruplarının tanımları yukarıda sunulmuştur. Türkiye'nin ürün grupları itibariyle örme kumaş ithalatı aşağıda sunulmakta ve değerlendirilmektedir.

Örme kumaş ürün grupları içinde geleneksel olarak teknik ayrıntısı olan ilk beş ürün ile bunların dışında kalan diğer örme kumaşlar bulunmaktadır. İthalatta da diğer örme kumaşlar en yüksek payı almaktadır.

Diğer örme kumaşlar ithalatı 2015 yılında 72,9 milyon dolar iken kademeli ve sınırlı bir artış ile 2019 yılında 100,6 milyon dolara yükselmiş, 2020 yılında 96,3 milyon dolar olarak gerçeklemiştir. İthalat 2021 yılında önemli bir artış göstermiş ve 151 milyon dolara yükselmiştir. İthalat artışı 2022 yılında da devam etmiştir ve 180 milyon dolarlık ithalat yapılmıştır.

Diğer örme mensucatlar (En > = 30 Cm, Elastomerik/ Kauçuk İplik = > %5) örme kumaş ithalat içinde ikinci önemli ürün grubunu oluşturmaktadır. 2015 yılında 82,9 milyon dolar olan ithalat kademeli artışı ile 2019 yılında 112,1 milyon dolara çıkmıştır. 2020 ve 2021 yıllarında önemli ölçüde düşen ithalat 2022 yılında 97,6 milyon dolar olmuştur.

Tablo 52: Türkiye Örme Kumaş İthalatı Alt Ürünler (Milyon Dolar)

Yıllar	6001 Örme Tüylü Kumaşlar	6002 Diğer Örme Mensucat (En < = 30 Cm, Elastomerik/ Kauçuk İplik = > %5)	6004 Diğer Örme Mensucat (En > = 30 Cm, Elastomerik/ Kauçuk İplik = > %5)	6003 Eni 30 Cm'i Geçmeyen Örme Kumaş	6005 Çözümlü Örme Kumaş	6006 Diğer Örme Kumaş
2015	197,7	4,6	82,9	3,2	71,5	72,9
2016	147,8	4,7	75,1	4,1	121,5	80,2
2017	167,5	6,9	96,9	3,6	146,9	92,5
2018	91,2	8,0	85,6	5,0	113,4	99,2
2019	97,9	8,4	112,1	4,6	80,4	100,6
2020	93,5	8,6	72,9	3,1	70,3	96,3
2021	161,5	10,0	56,3	4,0	45,8	151,0
2022	193,0	6,8	97,6	5,4	38,8	180,0

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

Ürün grupları ithalatında miktar olarak gelişmeler aşağıda yer almaktadır. Buna göre miktar olarak ihracatta en yüksek payı, örme tüylü kumaşlar almaktadır.

Örme tüylü kumaşlar ithalatı 2015 yılında 31.402 ton iken kademeli bir düşüş ile 2020 yılında 23.322 tona inmiştir. İthalat 2021 yılında miktar olarak önemli bir artış göstermiş ve 37.848 tona yükselmiştir. İthalat 2022 yılında ise 44.524 ton olmuştur.

Diğer örme kumaşlar, örme kumaş ithalatı içinde ikinci önemli ürün grubunu oluşturmaktadır. 2015 yılında 9.319 ton olan ithalat kademeli artış ile 2020 yılında 18.086 tona çıkmıştır. 2021 yılında ithalatta miktar olarak önemli bir artış olmuş ve 29.336 ton ithalat yapılmıştır. 2022 yılında ithalat artışı sürmüş ve 33.368 tona çıkmıştır.

Tablo 53: Türkiye Örme Kumaş İthalatı Alt Ürünler (Ton)

Yıllar	6001 Örme Tüylü Kumaşlar	6002 Diğer Örme Mensucat (En <= 30 Cm, Elastomerik/ Kauçuk İplik => %5)	6004 Diğer Örme Mensucat (En >= 30 Cm, Elastomerik/ Kauçuk İplik => %5)	6003 Eni 30 Cm'i Geçmeyen Örme Kumaş	6005 Çözümlü Örme Kumaş	6006 Diğer Örme Kumaş
2015	31.402	542	13.132	351	10.906	9.319
2016	23.491	613	12.755	369	20.164	10.775
2017	29.726	921	18.732	276	25.666	12.274
2018	19.974	1.556	16.364	453	25.773	15.419
2019	22.560	2.328	20.463	403	17.818	17.652
2020	23.322	2.177	12.772	254	16.148	18.086
2021	37.848	1.863	7.722	280	9.106	29.336
2022	44.524	985	13.320	254	6.954	33.368

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

Örme kumaş ithalatında ürün gruplarının ortalama ihracat birim fiyatları ve gelişmeleri bu aşamada sunulmaktadır. Ürün grupları içinde ithalat birim fiyatı en yüksek olan ürün grubu eni 30 cm'yi geçmeyen örme kumaşlardır. Bu ürün grubunda ithalat birim fiyatı 2021 ve 2022 yıllarında önemli artış göstermiştir. İthalat birim fiyatı 2021 yılında 14,29 dolar/kg olmuş, 2022 yılında ise 21,26 dolar/kg seviyesine kadar çıkmıştır.

Diğer örme mensucatlar (En > 30 Cm, Elastomerik/ Kauçuk İplik => %5) ithalat birim fiyatları 2021 yılında 7,29 dolar/kg seviyesine kadar çıkmış, 2022 yılında 7,33 dolar/kg olmuştur.

Değer olarak en çok ithalatı yapılan ürün olan diğer örme kumaşlarda ithalat birim fiyatı 2021 yılında 5,15 dolar/kg ve 2022 yılında ise 5,39 dolar/kg olarak gerçekleşmiştir. Diğer ürün gruplarının ihracat birim fiyatları daha düşüktür.

Tablo 54: Türkiye Örme Kumaş İthalatı Alt Ürünler Birim Fiyat (Dolar/Kg)

Yıllar	6001 Örme Tüylü Kumaşlar	6002 Diğer Örme Mensucat (En <= 30 Cm, Elastomerik/ Kauçuk İplik => %5)	6004 Diğer Örme Mensucat (En >= 30 Cm, Elastomerik/ Kauçuk İplik => %5)	6003 Eni 30 Cm'i Geçmeyen Örme Kumaş	6005 Çözümlü Örme Kumaş	6006 Diğer Örme Kumaş
2015	6,30	8,49	6,31	9,12	6,56	7,82
2016	6,29	7,67	5,89	11,11	6,03	7,44
2017	5,63	7,49	5,17	13,04	5,72	7,54
2018	4,57	5,14	5,23	11,04	4,40	6,43
2019	4,34	3,61	5,48	11,41	4,51	5,70
2020	4,01	3,95	5,71	12,20	4,35	5,32
2021	4,27	5,37	7,29	14,29	5,03	5,15
2022	4,33	6,90	7,33	21,26	5,58	5,39

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

2.8.2.3 Örme Kumaş İthalatı Yapılan Ülkeler

Türkiye'nin örme kumaş ithalatı yaptığı ülkeler aşağıda sıralanmaktadır. Türkiye çok sayıda ülkeden örme kumaş ithalatı yapmaktadır. Ancak ilk dört-beş ülke ithalatın büyük bölümünü karşılamaktadır. En yüksek örme kumaş ithalatı Çin'den yapılmaktadır. 2022 yılında 215,1 milyon dolar ithalat gerçekleşmiştir. İkinci sırada

Güney Kore yer almaktadır ve 2022 yılında 93,8 milyon dolar ithalat yapılmıştır. İtalya, Mısır, Bulgaristan ilk iki ülkeyi izlemektedirler. İthalat farklı coğrafyalara yaygınlaşmıştır. Özellikle Asya ülkelerinden yüksek ithalatlar yapılmaktadır. Çin ve Güney Kore'nin yanı sıra Malezya, Hindistan, Tayvan, Japonya ve Vietnam'dan da ithalat yapılmaktadır. Gelişmiş Avrupa ülkelerinden ve ABD'den de ithalat gerçekleşmektedir.

Tablo 55: Örme Kumaş İthalatı Yapılan İlk 30 Ülke (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Çin	245,7	236,5	262,9	189,1	155,7	141,7	177,8	215,1
Güney Kore	75,6	67,6	113,6	99,4	92,1	57,0	52,6	93,8
İtalya	24,8	28,5	27,6	28,2	42,1	38,0	50,1	58,8
Mısır	4,0	9,7	16,2	19,2	12,1	12,8	32,1	36,0
Bulgaristan	5,8	5,6	8,4	5,3	6,0	14,5	22,7	23,9
Yunanistan	4,2	9,8	6,4	3,8	13,9	27,3	20,5	21,3
Malezya	0,1	2,4	10,5	11,0	25,0	11,2	10,6	15,9
Almanya	9,5	13,7	15,4	11,5	13,9	11,1	9,2	11,7
İspanya	3,6	3,7	4,6	5,5	4,9	7,5	21,0	8,0
Fransa	6,5	3,9	4,1	2,8	4,6	4,7	6,6	6,6
Sırbistan	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,3	3,3
Avusturya	1,5	1,3	0,8	0,4	0,5	0,2	4,7	3,1
Hindistan	0,1	0,0	0,4	0,3	0,3	0,4	2,3	2,2
Hollanda	1,4	1,3	1,5	1,4	4,4	1,6	1,4	2,0
Tayvan	3,1	1,9	1,2	1,4	1,7	1,4	1,9	1,9
Polonya	5,2	11,2	1,0	0,6	0,9	0,4	0,6	1,7
Kuzey Makedonya	0,0	2,5	0,4	1,2	3,2	2,8	1,6	1,6
Kırgızistan	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	1,5
Birleşik Krallık	1,9	2,0	1,8	1,4	4,8	1,4	1,6	1,5
Romanya	1,2	1,5	4,2	4,3	1,3	1,7	1,5	1,5
ABD	0,7	1,4	1,4	1,7	1,0	1,1	1,7	1,4
Portekiz	1,8	1,0	1,2	1,5	6,3	1,1	1,9	1,3
Japonya	0,8	1,1	0,4	0,4	0,4	0,7	0,5	1,0
Vietnam	0,1	0,1	0,0	0,1	0,4	0,3	0,5	0,8
Belçika	0,6	0,6	0,7	0,5	0,3	1,7	0,6	0,7
Çek Cumhuriyeti	0,0	0,6	1,0	2,5	0,9	1,0	0,8	0,7
Tunus	0,3	0,1	0,1	0,1	0,6	0,3	0,3	0,7
Macaristan	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,4
Litvanya	0,2	0,1	0,1	0,0	0,4	0,0	0,1	0,4
İsrail	8,4	10,3	15,8	0,6	0,2	0,2	0,0	0,3
Gürcistan	0,0	0,1	0,2	0,0	0,2	0,3	0,3	0,3
İsviçre	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,2

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

Örme kumaşlar içinde en çok ithalatı yapılan ürün grubu tüylü örme kumaşlardır. Bu ürün grubunda da çok sayıda ülkeden ithalat yapılmaktadır. Ancak Çin ithalatta yüksek bir paya sahip bulunmaktadır. 2022 yılında toplam ithalatın yüzde 62'si Çin'den yapılmıştır.

Çin'i izleyen ülkelerden yapılan ithalatlar görece daha düşüktür. Güney Kore, Malezya, Bulgaristan, Mısır ve Yunanistan ile İtalya Çin'i izleyen ülkelerdir. Diğer ülkeler Avrupa ve Asya coğrafyasında yer alan ülkelerdir.

Tablo 56: Tüylü Örme Kumaş İthalatı Yapılan Ülkeler (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Çin	151,22	102,02	104,08	57,57	56,69	61,32	110,26	119,33
Güney Kore	17,89	14,69	33,61	19,80	13,72	8,79	12,36	13,68
Malezya	0,00	0,19	2,90	2,12	7,41	1,38	3,33	12,80
Bulgaristan	0,50	0,64	0,55	0,37	0,96	3,53	6,06	10,74
Mısır	0,42	0,09	0,85	1,80	0,25	1,42	8,99	9,93
Yunanistan	1,72	0,24	0,15	0,95	3,80	5,16	3,68	8,84
İtalya	1,14	1,61	1,84	1,06	4,35	3,11	7,25	6,30
Fransa	4,65	2,53	3,04	1,91	3,41	3,10	3,50	2,35
Almanya	2,70	2,30	0,49	1,33	0,66	0,93	1,13	2,17
Kuzey Makedonya	0,03	2,49	0,38	0,04	0,04	0,17	0,13	1,56
Avusturya	0,65	0,64	0,06	0,01	0,00	0,01	0,05	1,34
Tayvan	0,69	0,61	0,77	0,87	0,97	0,87	1,39	1,08
İspanya	0,79	0,96	1,36	0,82	0,59	1,27	1,91	0,78
Macaristan	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,37
Japonya	0,07	0,02	0,00	0,05	0,24	0,34	0,24	0,29
Sırbistan	0,00	0,00	0,00	0,04	0,03	0,03	0,08	0,24
Vietnam	0,00	0,00	0,00	0,02	0,00	0,00	0,04	0,18
Polonya	4,04	7,96	0,00	0,00	0,07	0,09	0,15	0,17
Çek Cumhuriyeti	0,00	0,00	0,17	0,21	0,22	0,16	0,00	0,15
İran	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,17	0,12
Gürcistan	0,01	0,00	0,00	0,00	0,02	0,00	0,00	0,10

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Örme kumaşlar içinde en çok ithalatı yapılan ikinci ürün grubu diğer örme kumaşlardır. Bu ürün grubunda çok sayıda ülkeden ithalat yapılmaktadır. En yüksek ithalat Çin'den gerçekleşmektedir. Çin'i sırası ile Güney Kore, İtalya, Mısır ve Yunanistan izlemektedirler. Gelişmiş

ve gelişen Avrupa ülkelerinden ve Asya ülkelerinden ithalatlar yapılmaktadır. Litvanya, Vietnam, Avusturya ve ABD ise ithalat yapılan farklı coğrafyalardan ülkelerdir.

Tablo 57: Diğer Örme Kumaş İthalatı Yapılan Ülkeler (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Çin	22,24	16,91	18,36	23,93	21,11	15,27	19,20	47,51
Güney Kore	8,86	11,28	28,31	24,51	20,06	12,21	20,24	40,17
İtalya	14,56	14,01	13,98	15,23	17,79	16,80	22,90	24,90
Mısır	1,71	4,96	6,61	14,49	9,25	7,95	17,31	17,54
Yunanistan	2,09	9,34	5,60	0,86	3,71	14,86	14,30	9,56
Bulgaristan	1,36	0,56	0,97	0,55	0,80	6,45	12,32	8,99
Almanya	3,91	5,82	4,26	6,10	6,34	6,62	6,39	7,48
İspanya	0,66	0,62	0,68	0,70	0,69	0,41	16,76	3,97
Fransa	0,90	0,51	0,39	0,36	0,46	0,76	2,44	3,07
Malezya	0,00	0,00	0,03	1,21	8,81	8,73	6,39	2,91
Hindistan	0,01	0,01	0,25	0,24	0,26	0,41	2,14	2,02
Kırgızistan	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,05	0,00	1,50
Romanya	1,10	1,43	2,99	2,22	0,77	0,73	1,34	1,46
Polonya	0,33	2,36	0,52	0,20	0,30	0,14	0,20	1,24
Portekiz	1,14	0,67	0,65	1,24	3,11	0,49	1,16	0,83
Sırbistan	0,07	0,08	0,11	0,14	0,09	0,03	0,06	0,80
Hollanda	0,39	0,42	0,40	0,36	1,44	0,61	0,63	0,78
Tunus	0,17	0,11	0,07	0,06	0,44	0,19	0,29	0,60
Belçika	0,15	0,12	0,20	0,16	0,08	1,25	0,29	0,53
Japonya	0,64	1,05	0,33	0,21	0,03	0,18	0,06	0,44
Litvanya	0,12	0,07	0,02	0,01	0,36	0,04	0,01	0,40
Vietnam	0,00	0,00	0,00	0,10	0,12	0,18	0,35	0,38
Avusturya	0,24	0,13	0,09	0,06	0,05	0,04	3,93	0,37
ABD	0,05	0,11	0,22	0,37	0,13	0,12	0,20	0,26

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

Örme kumaş ithalatının en çok yapıldığı üçüncü ürün grubu diğer örme mensucat (En > = 30 Cm, Elastomerik Kauçuk İplik = > %5) kumaşlardır. Bu ürün grubunda da çok sayıda ülkeden ithalat yapılmaktadır. Bu ürün grubunda en yüksek ithalat Güney Kore'den

yapılmaktadır. Güney Kore'den 2022 yılında 38,54 milyon dolar ithalat yapılmıştır. İtalya ikinci, Çin üçüncü, Mısır dördüncü sırada yer almaktadırlar. Diğer çok sayıda ülkeden yapılan ithalatlar görece daha küçük hacimlidir.

Tablo 58: Diğer Örme (En > = 30 Cm, Elastomerik Kauçuk İplik = > %5) Kumaş İthalatı Yapılan Ülkeler (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Güney Kore	48,33	39,27	48,33	48,51	56,49	35,47	19,14	38,54
İtalya	9,55	10,28	9,55	9,89	13,35	13,46	15,38	24,51
Çin	24,56	15,97	24,56	13,86	13,10	6,75	9,52	14,79
Mısır	3,52	3,13	3,52	2,82	2,38	3,32	5,19	8,08
İspanya	2,19	1,00	2,19	3,60	3,36	3,77	1,93	2,67
Sırbistan	0,00	0,04	0,00	0,04	0,03	0,02	0,13	2,17
Bulgaristan	1,93	0,09	1,93	1,17	1,87	1,94	1,28	1,69
Yunanistan	0,47	0,21	0,47	0,50	2,76	1,98	0,64	1,19
Hollanda	0,25	0,10	0,25	0,10	1,90	0,74	0,63	0,83
Avusturya	0,06	0,18	0,06	0,01	0,01	0,04	0,35	0,66
Almanya	0,53	0,75	0,53	1,95	5,63	2,79	0,21	0,50
Fransa	0,31	0,56	0,31	0,39	0,40	0,09	0,14	0,49
Portekiz	0,24	0,16	0,24	0,14	1,74	0,59	0,42	0,22
Polonya	0,46	0,33	0,46	0,09	0,44	0,01	0,20	0,22
Sri Lanka	0,00	0,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,21
Tayvan	0,13	0,46	0,13	0,13	0,10	0,11	0,18	0,14
Japonya	0,04	0,03	0,04	0,00	0,05	0,00	0,00	0,10

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Türkiye'nin diğer örme mensucat (En $\leq$ 30 Cm, Elastomerik/Kauçuk İplik = $>$ %5) kumaşlar ithalatı yaptığı ülkeler aşağıda yer almaktadır. Türkiye bu kumaşta çok küçük bir ithalatı az sayıda ülkeden yapmaktadır. İthalat yapılan ülkeler Çin, İtalya, Mısır, Hollanda ve Birleşik Krallıktır.

Tablo 59: Diğer Örme (En $\leq$ 30 Cm, Elastomerik/Kauçuk İplik = $>$ %5) Kumaş İthalatı Yapılan Ülkeler (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Çin	3,83	3,99	5,12	5,99	4,48	5,42	7,40	5,80
İtalya	0,01	0,03	0,05	0,03	0,02	0,03	0,08	0,28
Mısır	0,00	0,00	0,00	0,02	0,13	0,11	0,41	0,24
Hollanda	0,27	0,32	0,41	0,30	0,27	0,07	0,06	0,18
Birleşik Krallık	0,06	0,00	0,13	0,07	0,06	0,20	0,26	0,15

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

Türkiye'nin eni 30 cm'yi geçmeyen örme kumaş ithalatı yaptığı ülkeler aşağıda sunulmaktadır. Türkiye bu kumaşta da görece düşük bir ithalatı az sayıda ülkeden yapmaktadır. İthalat yapılan ülkeler Çin, ABD, İtalya, Almanya, Hong Kong, Vietnam ve İspanya'dır.

Tablo 60: Eni 30 cm'i Geçmeyen Örme Kumaş İthalatı Yapılan Ülkeler (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Çin	1,68	1,96	1,68	2,81	2,94	1,64	2,01	3,50
ABD	0,17	0,97	1,18	1,25	0,89	0,83	1,41	1,03
İtalya	0,75	0,57	0,32	0,34	0,28	0,22	0,11	0,20
Almanya	0,04	0,04	0,01	0,02	0,05	0,07	0,18	0,17
Hong Kong, Çin	0,02	0,01	0,04	0,03	0,06	0,02	0,01	0,13
Vietnam	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,03	0,12
İspanya	0,26	0,17	0,01	0,09	0,01	0,00	0,12	0,12

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

Türkiye'nin çözümlü örme kumaş ithalatı yaptığı ülkeler aşağıdadır. Türkiye bu kumaşta ithalatı görece daha fazla ülkeden yapmaktadır. En çok ithalat yapılan ülke Çin'dir. İtalya, Bulgaristan, Yunanistan, Güney Kore, Almanya ve Birleşik Krallık görece yüksek ithalat yapılan diğer ülkelerdir.

Tablo 61: Çözümlü Örme Kumaş İthalatı Yapılan Ülkeler (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Çin	49,0	95,6	109,1	85,0	57,4	51,3	29,4	24,1
İtalya	0,8	2,0	1,9	1,7	6,3	4,4	4,4	2,6
Bulgaristan	3,8	4,3	4,9	3,2	2,4	2,6	3,1	2,5
Yunanistan	0,3	0,0	0,2	1,5	3,6	5,3	1,8	1,7
Güney Kore	1,1	2,4	3,3	6,6	1,8	0,6	0,9	1,4
Almanya	2,3	4,7	10,0	2,1	1,2	0,7	1,3	1,3
Birleşik Krallık	0,9	1,1	1,1	1,2	2,0	0,8	0,9	1,1
Fransa	0,1	0,0	0,1	0,1	0,2	0,7	0,5	0,7
Avusturya	0,5	0,3	0,5	0,3	0,2	0,1	0,4	0,7
Çek Cumhuriyeti	0,0	0,6	0,9	1,7	0,6	0,8	0,6	0,5
İspanya	1,1	0,9	0,4	0,3	0,3	2,0	0,3	0,5
Tayvan	0,13	0,19	0,11	0,08	0,17	0,10	0,17	0,43
Portekiz	0,19	0,15	0,26	0,13	0,20	0,00	0,26	0,29
Mısır	0,55	1,55	5,25	0,08	0,12	0,03	0,17	0,20
Malezya	0,10	1,92	5,44	6,04	1,74	0,04	0,79	0,17
Japonya	0,06	0,03	0,05	0,08	0,08	0,13	0,16	0,11

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri.

2.9. Örme Kumaş Sanayi Rekabet Gücü Analizi

Örme kumaş sanayinin rekabet gücü analizi bu aşamada Swot değerlendirmesi ile yapılmaktadır. Aşağıdaki tabloda örme kumaş sanayinin güçlü ve zayıf yönleri ile fırsatları ve riskleri sunulmaktadır.

Örme kumaş sanayinin güçlü yönleri; yüksek üretim kapasitesi güçlü yönlerin başında gelmektedir. Türkiye dünyanın en büyük üretim kapasitelerinden birine sahiptir. Örme kumaş sanayinde üretimde esneklik, hızlı üretim ve teslimat önemli bir güçtür. Örme kumaş sanayi yüksek bir tekstil entegrasyonu içinde yer almaktadır. Örme kumaş sanayinde her ölçekte üretici firma yer almaktadır. Örme kumaş sanayinde modern üretim teknolojisi kullanılmaktadır. Üretim ve ürünler AB standartları ve kalitesine sahiptir.

Örme kumaş sanayinin zayıf yönleri; sınırlı Ar-Ge ve inovasyon faaliyetleri zayıf unsurların başında gelmektedir. Bu nedenle üretim ve ihracat büyük ölçüde standart ürünler ağırlıklıdır. Artan işgücü açığı ve eleman sıkıntısı zayıf yönlerden birini oluşturmaktadır. Yüksek maliyetler ve düşük kar marjı ile kayıt dışı üretim ile iç pazardaki bozucu fiyat rekabeti diğer zayıf yönlerdir.

Örme kumaş sanayinin fırsatları; salgın sonrası başlayan ve savaş ile keskinleşen küresel tedarik zincirlerinde yeniden yapılanma, Türkiye örme kumaş sanayi için en önemli fırsatı sunmaktadır. Yine Batı ile Çin ayrışması ve Batı'nın Çin'den ithalatı azaltarak müttefikler arası tedariki geliştirme eğilimi de önemli fırsatlar taşımaktadır. Sürdürülebilirlik eğilimi kapsamında öne çıkan yakından tedarik eğilimi de Türkiye'ye fırsatlar sunmaktadır. Yeşil dönüşüm hem fırsatlar hem de riskler içermektedir. Örme kumaş sanayinin yeşil dönüşüme tam uyumu rakipleri karşısında avantaj sağlayacaktır. Hedef ve potansiyel yeni örme giyim ve eşya üreticisi ülkelere yakınlık da fırsatlar sunmaktadır (Afrika, Orta Asya).

Örme kumaş sanayinin riskleri; AB yeşil mutabakatı-düzenlemeleri ve AB sınırda karbon vergisi düzenlemesi, orta vadede örme kumaş sanayi için en önemli risk olarak görülmektedir. Yeşil ve dijital dönüşüm için yüksek yatırım ve finansman ihtiyacı vardır ve bu sektör üzerinde mali baskı yaratmaktadır. Rakip ülkeler ile AB ve diğer pazarlar arası Serbest Ticaret Anlaşmaları bir diğer önemli risktir. Türkiye'nin hedef ve potansiyel pazarlar ile STA yapamaması da risk oluşturmaya devam etmektedir. Türkiye'nin alıcılar için pahalı hale gelmesi ve değerli Türk Lirası ekonomi kaynaklı risklerdir. Deprem riski, hazır giyim sektöründe slow-fashion eğilimi ve haksız rekabet yaratan örme kumaş ithalatları ise diğer risklerdir.

Tablo 62: Türkiye Örme Kumaş Sanayi SWOT Analizi

Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
Yüksek üretim kapasitesi Üretimde esneklik, hızlı üretim ve teslimat Yüksek tekstil entegrasyonu Farklı ölççekler Modern üretim teknolojisi AB standartları ve kalitesi	Sınırlı Ar-Ge ve inovasyon Standart ürünler ağırlıklı üretim İşgücü açığı, eleman sıkıntısı Yüksek maliyetler, düşük kar marjı Kayıt dışı üretim Bozucu fiyat rekabeti
Fırsatlar	Riskler
Küresel tedarik zincirlerinde yeniden yapılanma Batı ile Çin ayrışması Yakından tedarik eğilimi Yeşil dönüşüm uyumu Hedef ve potansiyel pazarlara yakınlık (Afrika, Orta Asya)	AB yeşil mutabakatı-düzenlemeler AB sınırda karbon vergisi düzenlemesi Yeşil ve dijital dönüşüm için yüksek yatırım ve finansman ihtiyacı Rakip ülkeler ile AB ve diğer pazarlar arası STA'lar Türkiye'nin hedef ve potansiyel pazarlar ile STA yapamaması Yabancı/mülteci/göçmen çalışanlar Türkiye'nin alıcılar için pahalı hale gelmesi Değerli Türk Lirası Deprem riski Hazır giyim sektöründe slow-fashion eğilimi Haksız rekabet yaratan ithalat

Türkiye örme kumaş sanayinin rekabet gücünün değerlendirilmesinde maliyetler önemli rol oynamaya devam etmektedir. Uluslararası Tekstil Üreticileri Federasyonu (ITMF) çalışmaları bu konuda karşılaştırmalar yapmaktadır. ITMF çalışmaları temel tekstil endüstrisindeki farklı tekstil ürünlerinin üretim maliyetlerini, tekstil değer zincirinin her aşamasında çeşitli maliyet unsurlarına ayrılmış şekilde ölçmektedir.

Çalışma Bangladeş, Brezilya, Çin, Mısır, Hindistan, Endonezya, İtalya, Kore Cumhuriyeti, Pakistan, Türkiye, ABD ve Vietnam'daki tarihsel maliyet analizine Orta Amerika ve Meksika'yı eklemiştir.

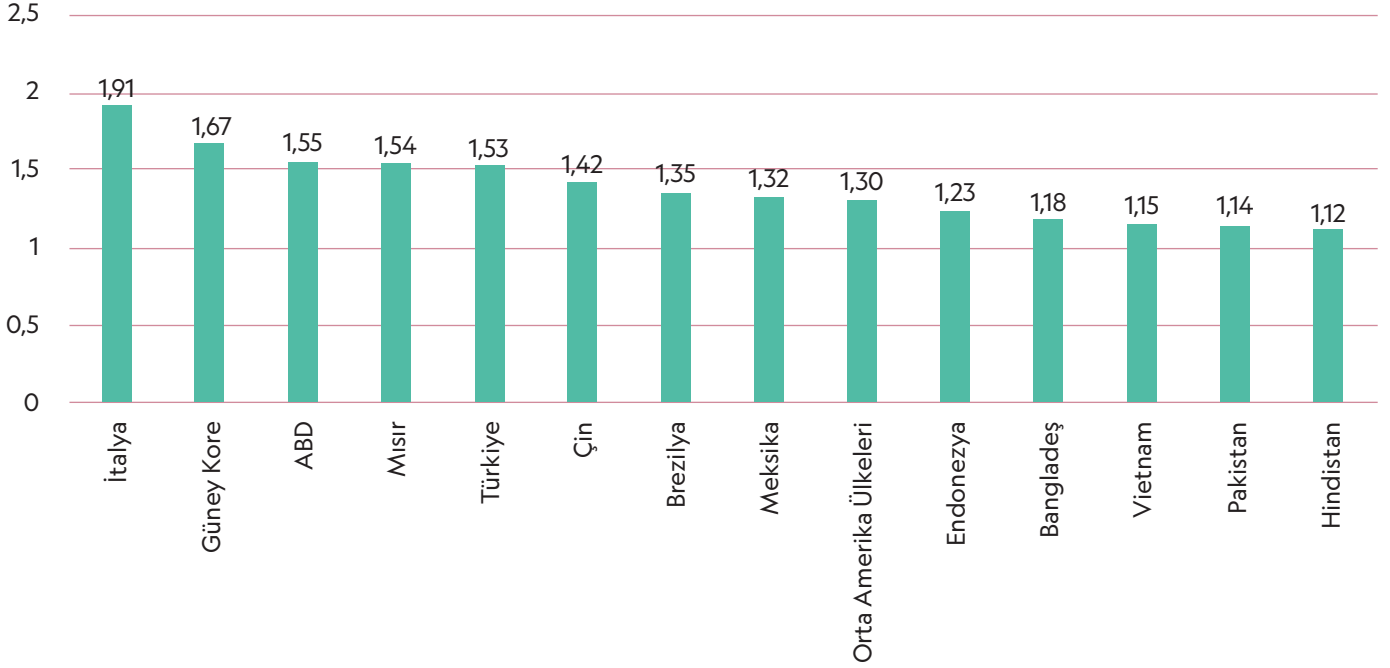
Eğirme, çekme tekstüre etme, dokuma, örme ve terbiye segmentlerindeki farklı tekstil ürünleri için maliyet faktörleri, üretim maliyetleri ve toplam üretim maliyetleri mevcuttur.

Çalışma, 1-1/8" pamuktan sürekli açık en prosesinde (COW) bir metre örme kumaş üretiminin ortalama 1,36 ABD doları/m²'ye mal olduğunu ortaya koymaktadır. Ülkeler arasında maliyet farkları bulunmaktadır. Örneğin bir metre örme kumaşın üretim maliyeti Hindistan'da 1,12 USD/m iken İtalya'da 1,91 USD/m'dir.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Grafik 10: Ülkelerde Bir Metre Örme Kumaş Üretim Maliyeti (Dolar)

Kaynak: ITMF.

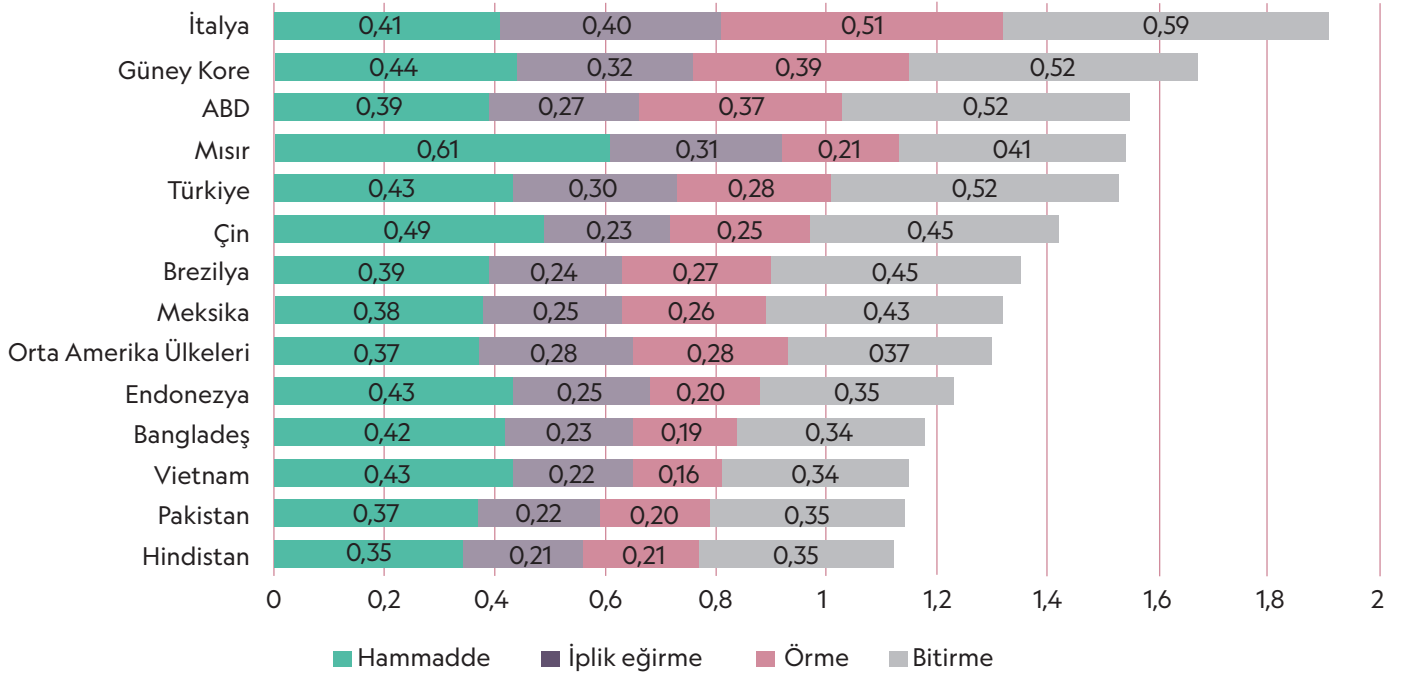
Bir metrelik örme kumaşın üretim maliyetlerinin dağılımı da aşağıda sunulmaktadır. Üretim maliyetlerinde hammadde maliyetleri ile iplik eğirme, örme ve bitirme işlemleri yer almaktadır. Ülkelerde hammadde maliyetleri ile üretim işlemlerinin maliyetleri farklılıklar göstermektedir. Türkiye 0,43 dolar ile hammadde maliyetlerinde rakip ülkeler ile karşılaştırıldığında ortalamalarda yer almaktadır. Mısır hammadde de 0,61 dolar ile en yüksek maliyete sahiptir.

İplik eğirme maliyetleri 0,21 dolar ile Hindistan'da en düşük, 0,40 dolar ile İtalya'da en yüksek seviyededir. Türkiye'de bir metre örme kumaş üretim maliyetinde iplik maliyeti 0,30 dolardır. Türkiye bu maliyet kaleminde yüksek seviyelere daha yakındır.

Örme maliyetleri 0,16 dolar ile Vietnam'da en düşük, 0,51 dolar ile İtalya'da en yüksek seviyededir. Türkiye'de bir metre örme kumaş üretim maliyetinde örme maliyeti 0,28 dolardır. Türkiye bu maliyet kaleminde rakip ülkeler ile karşılaştırıldığında orta-yüksek seviyelerdedir.

Bitirme maliyetleri 0,34 dolar ile Bangladeş ve Vietnam'da en düşük, İtalya'da 0,59 dolar ile en yüksek seviyededir. Türkiye'de bir metre örme kumaş üretim maliyeti içinde bitirme maliyeti 0,52 dolardır. Türkiye bitirme maliyeti kaleminde yüksek seviyededir.

Grafik 11: Ülkelerde Bir Metre Örme Kumaş Üretim Maliyetinin Dağılımı (Dolar)

Kaynak: ITMF.

Meksika ve Orta Amerika ülkeleri diğer ülkelere kıyasla NE/30 ipliğin eğirmesi için enerji maliyetine nispeten daha bağımlıdır. Enerji maliyeti toplam maliyetler içinde sırası ile yüzde 28 ve yüzde 25 pay almaktadır. ABD ve Mısır nispeten düşük enerji maliyetlerinden yararlanmaktadırlar (üretim maliyetlerinin sırasıyla yüzde 10 ve yüzde 11'i). İtalya ve ABD'de işgücü maliyetlerine bağımlılık oldukça yüksek olup, işgücü maliyetleri toplam üretim maliyetleri içinde yüzde

40 ve yüzde 38 pay almaktadır. Bu maliyet unsuru Hindistan, Pakistan, Bangladeş ve Mısır'daki toplam üretim maliyetlerinin yalnızca yüzde 2 ile yüzde 3'ü arasındadır. Mısır, Orta Amerika ve Pakistan'daki NE/30 iplik üreticileri ayrıca yüksek sermaye maliyetiyle karşı karşıyadır (üretim maliyetlerinin yüzde 40'ından fazlası). Sermaye maliyeti, yüzde 21 ile İtalya ve Kore'de çok daha düşüktür.

3

BÖLÜM:
DÜNYA
ÖRME
KUMAŞ
SANAYİ

Dünya örme kumaş sanayi beş başlık altında incelenmekte ve değerlendirilmektedir. Öncelikle dünya örme kumaş üretimi ve üretici ülke gruplarına yer verilmektedir. Ardından örme kumaş pazarı büyüklüğü ve öngörülere yer almaktadır. Dünya örme kumaş ticareti ayrıntılı olarak incelenmektedir. Rakip ülkeler ile karşılaştırmalar yapılmakta ve son olarak da örme kumaş sanayindeki küresel eğilimler sunulmaktadır.

3.1. Dünya Örme Kumaş Sanayi Üretim ve Ülkeler

Dünya örme kumaş sanayinde 2022 yılı itibariyle örme kumaş üretiminin 21 milyon ton olarak gerçekleştiği tahmin edilmektedir. Örme kumaş kapasitesi de 30 milyon ton olarak öngörülmektedir.

Örme kumaş sanayinde üretilen örme kumaşlar çok sayıda alanda kullanılmaktadır. Hazır giyim sektörü bunun başında gelmektedir. Bunun yanı sıra endüstriyel alanda, sağlık ekipmanları alanında, otomotiv ve taşıt araçlarında, spor tesislerinde, paketleme sektöründe ve inşaatlarda da teknik içerikli örme kumaşlar kullanılmaktadır.

Dünya örme kumaş sanayinde çok sayıda ülke üretici olarak yer almaktadır. Üretici ülkeler genel olarak 4 ana gruba ayrılmaktadır. İlk grupta Çin, Türkiye, Vietnam ve Hindistan yer almaktadır. Çin dünya örme kumaş kapasitesi ve üretiminin yüzde 51'ine sahip bulunmaktadır. Türkiye ve diğer iki ülke ise toplam üretimin yüzde 62'sini gerçekleştirmektedir. Bu ülkeler hem yurtiçi pazarları için hem de önemli ölçüde ihracat için üretim yapmaktadırlar.

İkinci grupta geleneksel üretici ve ihracatçı gelişmiş ülkeler yer almaktadır. Bu ülkeler yüksek katma değerli ve teknik kumaşlar üretimine ağırlık vermektedir. Buna bağlı olarak ithalat da yapmaktadırlar. Gelişmiş ülkelerin üretimdeki payları yüzde 16 olarak tahmin edilmektedir.

Gelişen üretici ve ihracatçı ülkeler ise hem yurtiçi pazarları hem de ihracat amacı ile üretim kapasitesi oluşturmakta ve üretim yapmaktadırlar. Çok sayıda gelişen ülke bu grup içine girmektedir. Bu grubun toplam üretim içindeki payı yüzde 8 olarak tahmin edilmektedir.

Son grubu ise daha çok kendine yeterlilik amacıyla üretim kapasitesi oluşturan ve üretim yapan ülkeler oluşturmaktadır. Rusya, Brezilya, Meksika, Güney Afrika Cumhuriyeti, İran, Arjantin gibi ülkeler bu grup içinde yer almaktadırlar. Bu ülke grubunun toplam dünya üretimindeki payları yüzde 12 olarak tahmin edilmektedir.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Tablo 63: Dünya Örme Kumaş Sanayinde Üretici Ülke Grupları

Büyük Üretici ve İhracatçılar	Gelişmiş Ülkeler
Çin Türkiye Vietnam Hindistan	İtalya Almanya ABD Güney Kore Tayvan Japonya Kanada Fransa İspanya İsviçre
Gelişen Üretici ve İhracatçılar	Kendine Yeterlilik Sağlamayı Hedefleyenler
Endonezya Pakistan Özbekistan Mısır Kolombiya Tayland Fas Cezayir Ürdün-Fas Kamboçya Etiyopya Honduras Sri Lanka Hırvatistan	Rusya Brezilya Meksika Malezya BAE Güney Afrika Portekiz İran Şili-Peru Nijerya Arjantin Polonya

Kaynak: Çalışma Ekibi.

Örme kumaş sanayinde üretici ülkelerin gelişimi ile kapasite ve modernizasyon alanındaki gelişmelerin değerlendirilmesinde ülkelerin yaptıkları örme makineleri ithalatı önemli bir göstere olmaktadır. Bu çerçevede dünyada örme kumaş makineleri ithalatı verileri incelenmekte ve değerlendirilmektedir. Dört ana örme makine grubunda 2015-2022 yıllarındaki ithalatçı ülkeler aşağıda sunulmaktadır.

Yuvarlak örgü makineleri içinde silindir çapı 165 cm'den küçük olanların ithalatçı ülkeleri aşağıda yer almaktadır. Türkiye yıllar itibariyle en büyük ithalatçı olmaya devam etmektedir. Türkiye'nin ardından Hindistan, Çin, Vietnam ve ABD sıralanmaktadır. Özbekistan, Brezilya, İran, Pakistan ve Honduras ilk 10 ithalatçı içinde yer alan diğer ülkelerdir.

Tablo 64: Yuvarlak Örgü Makineleri (Silindir Çapı < 165 Cm) İthalatı (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Türkiye	39,39	19,09	46,00	57,26	58,04	46,13	68,41	83,87
Hindistan	42,16	39,64	47,04	27,24	17,08	19,49	24,96	27,47
Çin	43,15	31,22	38,04	39,70	31,21	8,97	19,21	17,75
Vietnam	28,55	29,68	30,19	28,19	19,04	13,40	19,28	11,95
ABD	27,84	10,95	12,29	13,08	16,07	7,39	8,40	11,21
Özbekistan	0,00	0,00	11,87	11,82	4,07	4,95	10,42	7,29
Brezilya	4,47	2,45	4,96	4,81	5,85	3,97	4,07	6,62
İran	1,11	2,60	4,44	1,12	3,87	3,56	3,43	6,08
Pakistan	2,41	5,27	7,86	18,02	5,97	6,85	8,50	5,59
Honduras	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,38
Arjantin	3,09	3,56	3,62	3,54	0,39	1,55	3,75	4,43
Bangladeş	5,54	4,30	3,46	3,93	2,77	0,73	1,69	4,00
Japonya	4,36	9,43	5,87	5,41	4,15	2,39	5,64	3,92
Fransa	3,88	2,00	3,51	2,54	3,96	2,64	3,34	3,89
El Salvador	1,80	0,01	0,26	0,00	4,49	0,06	0,02	3,75
Rusya	4,71	7,71	8,51	6,34	4,14	5,61	5,40	3,27
Hırvatistan	1,69	1,00	0,91	2,66	0,14	0,01	0,29	2,65
İspanya	2,36	2,64	3,04	1,41	2,34	1,68	1,77	2,64
Güney Kore	3,57	3,47	3,56	1,82	1,72	2,66	2,49	2,62
Endonezya	7,90	8,46	11,61	10,30	6,55	1,83	2,41	2,33
Portekiz	0,72	1,53	1,71	1,51	3,45	1,65	3,08	2,08
İtalya	2,36	2,94	1,14	3,80	1,09	0,84	1,70	2,04
Peru	1,19	0,95	0,77	1,21	1,97	1,47	0,71	2,03
Mısır	3,47	3,36	1,95	3,68	3,85	3,60	2,57	2,03
Almanya	2,29	2,33	2,63	2,92	1,97	2,06	2,69	1,99
Kolombiya	0,96	0,59	0,91	0,48	0,61	0,55	0,97	1,99
Bulgaristan	0,46	0,82	0,43	1,02	0,58	2,42	4,07	1,98
Sırbistan	6,03	3,53	2,97	3,28	2,22	2,38	1,04	1,89
Kanada	0,55	0,53	3,21	0,72	0,43	0,59	1,07	1,54
Tayland	5,17	20,10	9,60	1,73	3,01	1,24	2,15	1,49
Fas	1,97	1,39	0,61	1,63	1,75	0,26	1,68	1,42
Birleşik Krallık	0,63	1,13	0,26	0,38	0,29	0,33	0,49	1,41
Slovakya	0,27	0,04	0,45	0,29	0,94	1,03	1,10	1,39
Cezayir	1,96	1,86	2,05	2,15	2,34	0,59	0,91	1,29
İsviçre	0,50	0,12	0,06	0,29	0,89	0,19	1,34	1,02

Kaynak: Trademap.

Yuvarlak örgü makineleri içinde silindir çapı 165 cm'den büyük olanların ithalatçı ülkeleri aşağıda sunulmaktadır. Türkiye yıllar itibarıyla bu makine grubunda da en büyük ithalatçı olmaya devam etmektedir. Türkiye'nin ardından Bangladeş, Hindistan, Vietnam, Brezilya ve Özbekistan gelmektedir. Çin, Honduras, İtalya ve Endonezya ilk 10 ithalatçı içinde yer alan diğer ülkelerdir.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Tablo 65: Yuvarlak Örgü Makineleri (Silindir Çapı >165 Cm) İthalatı (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Türkiye	59,95	66,31	61,05	86,68	45,01	95,41	167,03	149,53
Bangladeş	63,59	73,96	49,25	53,83	41,81	29,16	57,89	91,62
Hindistan	48,00	43,02	66,16	51,44	39,98	22,87	60,59	72,46
Vietnam	20,79	29,11	69,46	47,25	77,49	30,12	41,39	50,61
Brezilya	8,51	5,68	12,07	15,43	12,86	12,41	21,15	28,08
Özbekistan	0,00	0,00	12,48	15,05	19,64	11,23	24,85	26,11
Çin	28,76	16,91	27,05	28,02	22,26	22,07	47,17	20,09
Honduras	0,00	0,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16,15
İtalya	9,08	8,88	7,86	11,50	8,18	3,91	12,23	15,48
Endonezya	10,00	16,72	20,86	26,94	19,84	19,65	25,23	14,74
Arjantin	4,68	8,06	5,78	4,19	1,47	3,77	15,00	13,47
Tayvan	14,18	25,58	18,23	11,68	12,97	10,56	9,83	10,92
Sri Lanka	4,39	2,22	2,36	0,00	6,91	7,94	6,18	9,37
Kolombiya	3,90	5,14	3,17	4,03	3,10	1,85	9,36	8,52
Peru	3,73	2,38	2,09	3,36	2,35	6,00	7,51	8,52
Tayland	4,42	7,52	9,27	7,70	4,20	5,16	7,92	8,51
Pakistan	3,29	3,86	6,08	7,55	5,99	7,77	11,26	7,76
Rusya	3,54	3,18	5,19	4,57	5,67	5,38	9,60	6,65
Birleşik Krallık	6,12	7,97	4,29	5,56	8,53	4,49	2,71	5,96
ABD	13,03	11,72	12,49	9,62	5,68	7,93	10,34	5,95
Malezya	7,89	0,73	1,91	13,94	2,90	0,41	1,94	5,60
Mısır	5,17	4,82	4,05	8,27	10,30	8,00	9,20	5,38
El Salvador	1,75	2,28	1,58	4,34	4,14	1,30	1,05	4,10
Meksika	8,44	12,04	11,90	9,97	8,77	8,81	4,67	3,34
BAE	0,00	0,00	0,09	0,01	0,00	0,40	0,30	3,26
Fas	0,30	1,80	0,46	1,28	1,54	0,81	2,25	3,21
Guatemala	2,57	0,38	1,41	1,45	1,00	1,15	3,71	3,09
İspanya	3,80	3,58	4,83	4,01	2,86	2,01	4,34	3,00
Almanya	0,80	2,61	2,29	5,11	1,17	1,06	1,18	2,78
İran	5,62	8,42	14,40	6,73	4,68	5,60	8,46	2,74
Fransa	0,91	1,68	1,12	1,17	1,04	1,17	1,87	2,55
Ürdün	0,13	0,01	0,00	0,04	1,92	3,24	5,38	2,52
Portekiz	5,99	11,08	12,79	6,66	4,40	3,18	3,76	1,98
Tanzanya	0,00	0,18	0,00	0,00	0,04	0,00	0,53	1,65
Mauritius	0,23	0,26	0,10	0,11	0,29	0,17	0,60	1,50
Dominik Cumh.	0,49	0,08	0,00	0,03	0,15	0,05	0,08	1,43
Cibuti	0,37	1,66	0,97	1,13	0,60	1,43	0,96	1,39
Güney Afrika	1,82	1,29	2,28	1,12	0,50	0,25	1,27	1,33
Ekvator	1,03	1,20	1,31	1,06	1,37	0,69	0,74	1,23
İsveç	0,05	0,02	0,03	0,08	0,02	0,18	0,68	1,17

Kaynak: Trademap.

Düz örgü makineleri ithalatçı ülkeleri aşağıda yer almaktadır. Türkiye yıllar itibariyle bu makine grubunda da en büyük ithalatçı olmayı sürdürmektedir. Türkiye'nin ardından Bangladeş, Hindistan, İtalya ve Çin gelmektedir. Vietnam, Brezilya, ABD, Özbekistan ve Endonezya ilk 10 ithalatçı içinde yer alan diğer ülkelerdir.

Tablo 66: Düz Örgü Makineleri İthalatı (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Türkiye	87,74	137,17	91,96	115,90	49,12	115,63	88,35	105,67
Bangladeş	263,38	220,24	248,15	163,96	141,27	69,11	61,71	93,71
Hindistan	192,41	87,67	89,12	70,84	76,26	47,67	117,72	80,61
İtalya	42,45	51,04	71,26	55,86	56,68	30,71	59,10	66,84
Çin	268,85	311,66	373,75	210,35	117,17	69,27	107,99	64,03
Vietnam	41,88	56,35	93,77	92,43	58,09	43,30	29,90	58,25
Brezilya	17,70	14,23	17,89	19,10	16,00	17,69	22,63	27,91
ABD	15,16	15,87	19,46	28,47	21,46	12,35	19,60	15,73
Özbekistan	0,00	0,00	4,68	8,49	9,51	7,36	9,31	15,05
Endonezya	15,23	14,89	10,38	22,11	33,65	12,42	13,53	14,44
Güney Kore	34,91	50,09	33,57	34,59	31,51	13,61	15,80	13,85
Arjantin	5,18	8,32	6,90	4,50	2,56	5,08	10,61	13,21
Etiyopya	0,59	1,18	0,22	1,35	1,68	5,33	13,73	10,94
Kamboçya	14,60	17,28	12,50	28,24	14,21	6,06	11,89	8,32
Peru	2,93	2,75	3,84	5,51	3,34	2,89	7,54	8,21
Rusya	8,51	17,82	22,70	17,28	20,53	14,73	20,85	7,84
Kanada	1,20	0,89	5,98	0,25	0,57	0,42	2,27	6,35
Tayland	8,74	6,55	10,33	4,23	4,14	1,20	1,10	6,33
Hong Kong	50,51	46,28	98,88	57,43	17,35	10,38	7,14	5,89
İran	2,73	3,72	7,03	2,25	3,40	6,97	4,35	5,75
Mısır	6,96	1,83	7,66	4,55	3,62	3,60	4,92	5,39
Fransa	5,16	3,48	4,82	4,34	4,49	3,19	6,44	5,37
Kolombiya	7,59	4,84	3,03	2,39	2,32	1,77	2,81	4,92
Birleşik Krallık	8,14	4,70	5,68	10,54	4,17	5,55	2,97	4,83
Fas	2,10	1,70	2,99	3,44	10,53	6,79	9,03	4,39
Macaristan	1,57	2,50	0,69	1,89	0,37	1,30	2,22	4,26
İspanya	5,38	6,54	5,20	5,19	6,89	3,14	5,68	4,24
Sri Lanka	39,32	31,23	7,32	0,00	5,10	11,16	13,38	4,12
Tayvan	26,48	25,76	25,92	26,82	16,70	4,53	6,18	4,04
Meksika	7,52	6,54	6,31	6,55	5,49	3,34	5,89	3,91
Nijerya	1,07	1,74	3,70	12,03	16,44	4,87	6,67	3,66
Pakistan	5,92	3,51	2,47	4,24	3,42	1,87	6,54	3,40
Tunus	1,77	2,86	2,04	1,95	1,85	1,42	0,38	3,13
BAE	0,33	0,81	1,25	0,06	0,23	0,18	0,51	2,97
Romanya	11,55	5,24	3,13	5,15	3,50	1,46	1,25	2,78
Çek Cumh.	10,60	2,58	3,10	2,55	2,79	4,48	1,77	2,64
Portekiz	0,38	6,13	8,05	7,76	2,28	8,34	2,40	2,51

Kaynak: Trademap.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Gipe edilmiş iplik, tül, dantela, işleme, şeritçi eşyası veya file imaline mahsus makinelerin ithalatçı ülkeleri aşağıda sunulmaktadır. Hindistan ve ABD iki büyük ithalatçı olmayı sürdürmektedirler. İlk iki ülkenin ardından Vietnam, Bangladeş, Pakistan ve Türkiye gelmektedir. Almanya, İtalya, Birleşik Krallık ve Fransa ilk 10 ithalatçı içinde yer alan diğer ülkelerdir.

Tablo 67: Gipe Edilmiş İplik, Tül, Dantela, İşleme, Şeritçi Eşyası veya File İmaline Mahsus Makinelerin İthalatı (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Hindistan	236,53	275,13	248,57	137,52	161,67	72,98	127,59	246,21
ABD	115,59	117,54	116,48	137,95	132,55	100,38	156,55	211,59
Vietnam	63,13	102,02	116,48	96,64	93,67	62,76	54,73	45,69
Bangladeş	19,54	39,36	35,91	38,71	20,68	16,31	35,02	45,35
Pakistan	72,12	51,92	58,68	55,92	31,11	24,02	59,30	42,17
Türkiye	49,30	34,06	75,06	56,24	13,41	17,80	30,54	33,99
Almanya	13,35	15,78	16,58	21,27	21,49	19,04	24,80	27,06
İtalya	9,68	16,82	20,44	15,35	16,36	18,40	24,33	23,65
Birleşik Krallık	14,05	12,90	12,84	13,75	12,20	16,87	14,07	23,53
Fransa	10,94	9,10	14,33	12,00	12,77	18,39	23,62	22,56
BAE	23,03	8,60	7,88	2,39	2,64	3,57	7,39	19,01
Meksika	24,08	23,15	25,94	24,63	15,99	17,10	15,99	18,91
Tayland	24,30	25,59	17,06	18,08	26,59	10,34	10,45	16,63
Endonezya	10,43	13,26	15,71	16,73	15,61	8,44	11,14	15,11
Kamboçya	12,80	14,30	12,48	17,18	19,30	12,51	11,22	14,48
Brezilya	12,19	4,84	9,30	10,70	12,63	9,68	9,89	12,44
Rusya	3,02	4,62	8,58	8,42	9,29	6,68	7,63	11,42
Malezya	6,78	5,29	10,91	5,54	4,07	3,33	10,73	11,39
Japonya	21,27	16,06	17,41	20,28	7,76	5,76	10,54	11,08
Kanada	4,77	4,48	8,79	6,73	7,18	6,03	8,51	10,92
Çin	38,92	41,22	49,77	34,58	29,34	15,48	21,79	10,76
Cezayir	12,36	10,97	12,34	7,84	10,59	11,62	10,74	9,77
Peru	5,73	4,39	5,36	6,66	7,85	5,76	5,99	9,63
Avustralya	4,60	6,03	5,84	7,24	7,09	7,87	14,43	9,15
Güney Kore	9,08	8,95	9,58	8,90	12,27	9,20	11,07	7,95
Güney Afrika	16,38	4,98	6,35	9,71	7,49	5,24	7,07	6,51
Mısır	10,30	7,30	8,39	9,88	8,65	6,76	6,88	5,94
Arjantin	3,54	3,50	3,42	4,05	0,94	0,87	2,08	5,73
Guatemala	2,17	1,65	1,87	3,00	3,00	3,09	6,41	5,15
Tayvan	10,51	13,73	14,58	4,09	3,53	5,88	4,05	4,99
Fas	2,75	3,27	2,56	3,33	3,20	2,92	5,69	4,77
Kolombiya	3,16	3,90	3,59	3,54	3,05	2,23	3,42	4,72
İspanya	4,02	5,20	5,64	7,27	4,34	4,05	6,26	4,53
Romanya	1,92	1,59	1,45	2,41	3,86	2,12	1,11	3,90
İran	11,27	11,32	11,03	5,79	11,90	5,13	13,59	3,66

Kaynak: Trademap.

3.2. Dünya Örme Kumaş Sanayinde Pazar Büyüklüğü ve Öngörüler

Dünya örme kumaş pazarı büyüklüğü bu aşamada değerlendirilmektedir. Pazarın büyüklüğü cari fiyatlarla ve değer olarak ölçülmekte ve sunulmaktadır. Örme kumaş pazarı 2015 yılında 92,5 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2016-2018 döneminde pazarın büyüdüğü görülmektedir. Örme kumaş pazarının büyüklüğü 2018 yılında 100,2 milyar dolara kadar yükselmiştir.

2019 ve 2020 yıllarında örme kumaş pazarı küçülmüştür. 2019 yılında küresel ticaret savaşlarının yol açtığı durgunluk, 2020 yılında ise yaşanan salgının etkileri ile pazarda daralma gerçekleşmiştir. 2020 yılında örme kumaş pazarının büyüklüğü 90,6 milyar dolara inmiştir.

2021 yılında salgın sonrası hızlı toparlanma ve tedarik güvenliği amacıyla öne çekilen siparişler nedeniyle pazarda yüksek bir büyüme yaşanmıştır. Örme kumaş pazarı büyüklüğü 2021 yılında 112 milyar dolara çıkmıştır. 2022 yılında ise küresel yavaşlama etkisi ile pazarda sınırlı ölçüde bir daralma yaşanmıştır. Pazarın büyüklüğü 2022 yılında 110 milyar dolar olmuştur.

Tablo 68: Dünya Örme Kumaş Pazar Büyüklüğünde Gelişmeler

Yıllar	Pazar Büyüklüğü (Milyar Dolar)
2015	92,5
2016	93,6
2017	98,1
2018	100,2
2019	99,0
2020	90,6
2021	112,0
2022	110,0

Kaynak: ITMA, International Textile Industry Statistics, 2023.

Örme kumaş pazarına ilişkin öngörüler de aşağıda sunulmaktadır. 2023 yılında dünya örme kumaş pazarında daralma gerçekleşmektedir. Küresel ekonomide uygulanan sıkı para politikaları, yüksek enflasyon ve faizler ile hane halkı tüketiminin daralması sonucu örme giyim ve örme eşya talebi de 2023 yılında durağanlaşmıştır. Bu nedenle örme kumaş pazarının 2023 yılında 107 milyar dolar olacağı tahmin edilmektedir.

2024 yılında pazarda yüzde 3 ile sınırlı bir büyüme beklenmektedir. 2024 yılında ilk yarının durağan geçmesi, ikinci yarıda ise talebin hareketlenmesi beklenmektedir. 2024 yılında pazarın büyüklüğü yeniden 110 milyar dolara çıkacaktır. 2025 ve 2026 yıllarında pazarın büyümesi yüzde 3,5 ve yüzde 4 olarak öngörülmektedir. Buna bağlı olarak örme kumaş pazarının büyüklüğü 2026 yılında 119 milyar dolara yükselecektir.

2027 ve 2028 yıllarında ise büyümenin ivme kazanması ve yüzde 4,5 olması beklenmektedir. Buna bağlı olarak 2028 yılında örme kumaş pazarının büyüklüğü 131 milyar dolara ulaşmış olacaktır.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Tablo 69: Dünya Örme Kumaş Pazar Büyüklüğü Öngörülleri

Yıllar	Pazar Büyüklüğü (Milyar Dolar)
2022	110
2023	107
2024	110
2025	114
2026	119
2027	125
2028	131

Kaynak: Çalışma Ekibi.

Dünya örme kumaş pazarı, tüketim büyüklüğü ile hesaplanmaktadır. Buna göre aşağıda tüketimin coğrafi bölgeler itibariyle dağılımı ve öngörülleri sunulmaktadır. Örme kumaş tüketiminde Asya bölgesinin payı artmaya devam etmektedir. 2015 yılında yüzde 40 olan payı 2022 yılında yüzde 54,5'e yükselmiştir. 2023 yılında pay yüzde 57 olarak tahmin edilmektedir. 2028 yılında Asya'nın örme kumaş tüketimindeki payının yüzde 60'a çıkacağı ve pazarın 78,0 milyar dolar büyüklüğüne

ulaşacağı öngörülmektedir. Avrupa ve Kuzey Amerika'nın payları kademeli olarak azalmaya devam etmektedir. Orta Asya, Orta Doğu, Afrika ve Güney Amerika'yı kapsayan diğer grubunun ise payı ve pazar büyüklüğü artacaktır.

Tablo 70: Dünya Örme Kumaş Pazarının Coğrafi Dağılımı (Milyar Dolar)

Bölgeler	Kuzey Amerika	Avrupa	Asya	Diğer
2015	22,0	25,0	37,0	8,5
2022	20,0	21,0	60,0	9,0
2023	18,0	20,0	61,0	8,0
2028	21,5	21,0	78,0	10,5

Kaynak: ITMA, International Textile Industry Statistics, 2023, Çalışma Ekibi.

3.3. Dünya Örme Kumaş Sanayi Ticareti, İhracatçı ve İthalatçı Ülkeler

Örme kumaş sanayi, tekstil ve giyim sanayi içinde önemli bir konumda yer almaktadır. Küresel ölçekte örme kumaş talebi, üretim kapasitesi ve üretim kademeli olarak artış göstermektedir. Buna bağlı olarak dünya örme kumaş ticareti de yine kademeli olarak büyüme göstermektedir. Örme kumaş sanayi ticaretinde önemli sayıda büyük üretici ve ihracatçı ülkeler ile yine çok sayıda kullanıcı/tüketici ve ithalatçı ülkeler yer almaktadır.

3.3.1. Dünya Örme Kumaş İhracatı ve Dünya Tekstil İhracatı İçinde Yeri

Dünya örme kumaş ihracatı ilk kez 2011 yılında 30 milyar dolar seviyesini aşmış ve 2011 yılından sonraki süreçte kademeli artışını sürdürmüştür. Dünya örme

kumaş ihracatı 2018 yılında 37,0 milyar dolara kadar yükselmiştir. 2019 yılında küresel ticarete ortaya çıkan korumacılık eğilimleri ve 2020 yılında yaşanan salgının etkileri ile dünya örme kumaş ihracatı gerilemiştir. İhracat 2019 yılında 36,47 milyar dolara ve 2020 yılında ise 31,71 milyar dolara inmiştir.

2021 yılında salgın sonrası yaşanan hızlı toparlanma, gelişen tedarik güvenliği eğilimi ile öne çekilen siparişler ve tüketicilerdeki geri dönüş ile dünya örme kumaş ihracatı yüzde 35,1 artarak 42,84 milyar dolara yükselmiştir.

2022 yılında ise dünya örme kumaş ihracatı durağanlaşmıştır. 2022 yılında savaşın etkileri, yüksek enflasyon, hane halkları için yaşam maliyet krizi ile uygulamaya başlanan sıkı para politikaları, örme kumaş ihracatının durağanlaşmasına neden olmuştur.

Tablo 71: Dünya Örme Kumaş İhracatı

Yıllar	Milyar Dolar
2011	30,75
2015	33,32
2016	32,64
2017	35,17
2018	37,00
2019	36,47
2020	31,71
2021	42,84
2022	42,67

Kaynak: Trademap.

Türkiye örme kumaş ihracatında dünya genelinde önemli bir ülke konumundadır. Dünya örme kumaş ihracatı içinden önemli bir pay almakta ve payını da kademeli olarak artırmaktadır. Türkiye örme kumaş ihracatının dünya ihracatı içindeki payı 2015 yılında yüzde 4,32 ve 2016 yılında 4,59 olduktan sonra 2017-2019 döneminde gerilemiştir. 2019 yılında yüzde 4,24'e inen pay, 2020 yılında yüzde 4,76'ya yükselmiştir.

2021 yılında ise dünya ihracatı içinde alınan pay yüzde 5,04 ile en yüksek seviyesine çıkmıştır. Salgın sonrası ortaya çıkan yakından tedarik ve tedarik güvenliği eğilimlerine bağlı olarak Türkiye'ye ilave bir tedarik talebi gelmiştir. Türk örme kumaş sanayi bu ilave talebi büyük ölçüde karşılamış ve dünya ihracatı içindeki payını da en yüksek seviyeye taşımıştır. 2022 yılında ise bu kez savaşın yarattığı koşullar içinde dünya ihracatı ile Türkiye'nin örme kumaş ihracatı birlikte düşmüştür. Türkiye'nin payı da 2022 yılında yüzde 4,81 olmuştur.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Tablo 72: Türkiye Örme Kumaş İhracatının Dünya Örme Kumaş İhracatı İçinde Payı

Yıllar	Türkiye İhracat (Milyon Dolar)	Dünya İhracat (Milyon Dolar)	Türkiye Pay (%)
2015	1.441	33.320	4,32
2016	1.499	32.640	4,59
2017	1.587	35.170	4,51
2018	1.574	37.000	4,25
2019	1.546	36.470	4,24
2020	1.510	31.710	4,76
2021	2.157	42.840	5,04
2022	2.052	42.670	4,81

Kaynak: TÜİK ve Trademap İstatistiklerinden hesaplanmıştır.

Örme kumaş sanayi ve ihracatı, dünya tekstil sektörü ve ticareti içinde önemli bir yer almaktadır. Dünya tekstil ihracatı içinde birçok ürün önemli paylar almaktadır. Aşağıda dünya tekstil ihracatında ürünler bazında gelişmeler sunulmaktadır. Dünya tekstil ihracatı içinde en yüksek payı pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat grubu almaktadır. İkinci sırada sentetik ve suni filamentler ve benzeri dokumaya elverişli ürünler yer almaktadır. Örme kumaş ürünleri dünya

tekstil ihracatı içinde üçüncü en büyük ürün grubunu oluşturmaktadır.

2022 yılında pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat grubu dünya ihracatı 63,2 milyar dolar, sentetik ve suni filamentler ve benzeri dokumaya elverişli ürünler ihracatı 58,3 milyar dolar ve örme kumaş ürünleri ihracatı ise 42,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 73: Dünya Tekstil İhracatı (Milyar Dolar)

Fasıl	Ürün	2017	2018	2019	2020	2021	2022
50	İpek	2,1	2,2	2,0	1,3	1,5	1,9
51	Yapağı ve yün iplik ve dokunmuş mensucat	13,3	14,6	12,7	8,7	11,3	12,0
52	Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat	57,0	60,4	56,2	47,4	62,8	63,2
53	Dokumaya elverişli diğer bitkisel lifler	4,3	4,9	5,3	4,4	5,9	6,2
54	Sentetik ve suni filamentler, benzeri sentetik ve suni dokumaya elverişli maddeler	47,8	51,4	51,7	41,1	54,8	58,3
55	Sentetik ve suni devamsız lifler	36,3	38,1	36,2	29,3	37,2	39,0
56	Vatka, keçe ve dokunmamış mensucat, özel iplikler, sicim, kordon, ip, halat ve mamul eşya	25,3	27,4	27,3	29,7	32,6	31,4
57	Halılar ve yer kaplamaları	16,0	16,5	15,9	15,1	18,5	16,8
58	Özel dokunmuş mensucat, tuftedilmiş dokunabilir mensucat, dantela, duvar halıları, işlemeler	12,4	12,8	12,7	10,0	12,8	13,0
59	Emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş dokunabilir mensucat, dokunabilir maddelerden teknik eşya	25,3	26,8	25,8	22,6	28,3	29,2
60	Örme kumaş	35,2	37,0	36,5	31,7	42,8	42,7
Toplam		275,0	292,1	282,3	241,3	308,5	313,7

Kaynak: Trademap.

Örme kumaş sanayi ihracatının dünya tekstil ihracatı içindeki payı son altı yılda yüzde 12,7 ile yüzde 13,9 arasında gerçekleşmiştir. 2017-2019 döneminde yüzde 13'e yakın olan pay 2020 yılında yüzde 13,1'e ve 2021 yılında ise yüzde 13,9'a yükseldikten sonra 2022 yılında yüzde 13,6 olmuştur.

Tablo 74: Dünya Örme Kumaş İhracatının Dünya Tekstil İhracatı İçinde Payı (Milyar Dolar) (Yüzde)

Yıllar	Dünya Örme Kumaş İhracatı	Dünya Tekstil İhracatı	Türkiye Pay (%)
2017	35,2	275,0	12,8
2018	37,0	292,1	12,7
2019	36,5	282,3	12,9
2020	31,7	241,3	13,1
2021	42,8	308,5	13,9
2022	42,7	313,7	13,6

Kaynak: Trademap verilerinden hesaplanmıştır.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

3.3.2. Dünya Örmeye Kumaş İhracatında Ürünler

Örmeye kumaş ihracatında altı ana ürün grubu bulunmaktadır. Ürün gruplarının tanımları çalışmanın başında sunulmuştur. Dünya örmeye kumaş ihracatında ürün grupları itibariyle gelişmeler bu aşamada sunulmakta ve değerlendirilmektedir.

Örmeye kumaş ürün grupları içinde geleneksel olarak teknik ayrıntısı olan ilk beş ürün ile bunların dışında kalan diğer örmeye kumaşlar bulunmaktadır. Dünya ihracatında diğer örmeye kumaşlar en yüksek payı almaktadır.

Diğer örmeye kumaşlar ihracatı 2015 yılında 17 milyar dolar iken kademeli bir artış ile 2018 yılında 19,23 milyar dolara yükselmiştir. 2019 ve 2020 yıllarında ihracat gerilenmiş ve 15,78 milyar dolara kadar inmiştir. İhracat 2021 yılında önemli bir artış göstermiş ve 21 milyar dolara yükselmiştir. İhracat artışı 2022 yılında durağanlaşmış ve 21 milyar dolar ihracat yapılmıştır.

Diğer örmeye mensucat (En $\geq$ 30cm, Elastomerik/Kauçuk İplik $\geq$ %5) kumaşlar dünya örmeye kumaş ihracatında ikinci büyük ürün grubunu oluşturmaktadır. 2015 yılında 7,26 milyar dolar olan ihracat 2018 yılında 7,88 milyar dolara kadar yükselmiştir. Ardından 2019 ve 2020 yıllarında gerilenmiştir. İhracat 2021 yılında 9,7 milyar dolara yükselmiş ve 2022 yılında da 9,74 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Örmeye tüylü kumaşlar üçüncü önemli ihracatçı alt ürün grubunu oluşturmaktadır. Bu ürün grubunda ihracat 2015 yılında 4,5 milyar dolar iken izleyen yıllarda kademeli artış göstererek 2021 yılında 7,4 milyar dolara kadar yükselmiş, 2022 yılında ise 7,2 milyar dolar olmuştur.

Çözümlü örmeye kumaşlar ihracatı dördüncü büyük gruptur. Çözümlü ihracat gelişmeleri genel olarak durağandır. 2015 yılında 3,8 milyar dolar olan ihracat izleyen yıllarda dalgalanma göstermiş ve 2022 yılında 3,9 milyar dolar olmuştur.

Örmeye kumaş içinde yer alan diğer 2 alt ürün grubunda ise ihracatlar daha sınırlı ve durağan gerçekleşmektedir.

Tablo 75: Dünya Örmeye Kumaş İhracatı Alt Ürünler (Milyon Dolar)

Yıllar	6001 Örmeye Tüylü Kumaşlar	6002 Diğer Örmeye Mensucat (En $\leq$ 30 Cm, Elastomerik/ Kauçuk İplik $\geq$ %5)	6004 Diğer Örmeye Mensucat (En $\geq$ 30 Cm, Elastomerik/ Kauçuk İplik $\geq$ %5)	6003 Eni 30 Cm'i Geçmeyen Örmeye Kumaş	6005 Çözümlü Örmeye Kumaş	6006 Diğer Örmeye Kumaş
2015	4.514	472	7.264	229	3.793	16.997
2016	4.336	480	7.082	224	3.649	16.820
2017	4.904	445	7.649	245	3.627	18.257
2018	5.432	453	7.875	248	3.720	19.227
2019	5.705	439	7.634	256	3.509	18.883
2020	5.223	432	6.791	318	3.128	15.780
2021	7.379	523	9.704	361	3.810	21.025
2022	7.195	437	9.740	268	3.901	20.997

Kaynak: Trademap.

Dünya örme kumaş ihracatında altı ana alt ürün grubundan dördünde yüksek ihracatlar gerçekleşmektedir. Ana altı ürün grupları da kendi içlerinde çok sayıda alt ürünü barındırmaktadır. Bu nedenle bu aşamada alt ürün gruplarının dünya ihracatları da değerlendirilmektedir.

En yüksek ihracatın gerçekleştiği diğer örme ve kroşe kumaşlar grubunun altında on dört ürün bulunmaktadır. Bu ürünler içinde en yüksek ihracat sentetik liflerden boyanmış diğer örme kumaşlarda gerçekleşmektedir. Bu ürün grubunda ihracat 2022 yılında 8,8 milyar dolar olmuştur. İkinci sırada pamuklu boyanmış diğer örme kumaşlar almaktadır. Bu üründe ihracat 2022 yılında 5,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 76: Dünya Diğer Örme veya Kroşe Kumaşlar İhracatı Alt Ürün Grupları (Milyon Dolar)

GTİP	Ürün	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
600610	Diğer örme veya kroşe mensucat; yünden veya ince hayvan kıllarından	216,5	202,3	182,3	184,9	180,2	152,8	180,1	263,9
600621	Diğer örme veya kroşe mensucat; pamuktan, ağartılmamış veya ağartılmış	449,1	495,2	633,8	678,6	744,6	792,7	993,2	772,8
600622	Diğer örme veya kroşe mensucat; pamuktan, boyanmış	4.398,7	4.102,6	4.467,4	4.894,8	4.866,3	4.275,3	5.830,0	5.097,9
600623	Diğer örme veya kroşe mensucat; pamuktan, farklı renkteki ipliklerden	617,0	543,5	602,5	631,5	546,1	395,9	564,7	541,3
600624	Diğer örme veya kroşe mensucat; pamuktan, baskılı	680,9	610,9	658,8	711,9	738,9	682,3	919,3	782,6
600631	Diğer örme veya kroşe mensucat; sentetik liflerden, ağartılmamış veya ağartılmış	774,0	813,7	874,4	762,5	744,5	659,2	884,2	921,9
600632	Diğer örme veya kroşe mensucat; sentetik liflerden, boyanmış	6.083,3	6.262,4	7.110,6	7.523,2	7.341,2	5.669,3	7.815,7	8.796,1
600633	Diğer örme veya kroşe mensucat; sentetik liflerden, farklı renkteki ipliklerden	545,3	587,9	608,7	702,3	674,8	604,0	754,4	699,3
600634	Diğer örme veya kroşe mensucat; sentetik liflerden, baskılı	1.039,9	1.040,1	1.009,7	1.031,3	1.010,6	830,8	1.068,0	982,9
600641	Diğer örme veya kroşe mensucat; suni liflerden, ağartılmamış veya ağartılmış	43,2	38,6	33,9	34,9	32,4	26,1	35,4	49,6
600642	Diğer örme veya kroşe mensucat; suni liflerden, boyanmış	1.032,9	1.117,8	1.056,1	1.087,7	1.019,9	849,9	941,9	841,8
600643	Diğer örme veya kroşe mensucat; suni liflerden, farklı renkteki ipliklerden	134,7	152,0	138,0	132,7	87,3	63,7	65,9	59,9
600644	Diğer örme veya kroşe mensucat; suni liflerden, baskılı	210,0	175,8	186,9	172,4	160,9	133,2	157,3	118,3
600690	Diğer örme veya kroşe mensucat; dokumaya elverişli diğer maddelerden	770,9	676,2	692,5	673,7	725,7	636,7	806,8	1.098,1

Kaynak: Trademap.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

En yüksek ikinci ihracatın gerçekleştiği diğer örme (En > = 30 Cm, Elastomerik/Kauçuk İplik = > %5) kumaşlar grubunun altında iki ürün bulunmaktadır. Bu ürünler içinde en yüksek ihracat genişliği > 30 cm olan, ağırlığının >= %5'i elastomer içeren örme veya tığ işi kumaşlar oluşturmaktadır. Bu üründe dünya ihracatı 2022 yılında 9,1 milyar dolar olmuştur. Diğer ürün ise genişliği > 30 cm olan, ağırlığının >= %5'i elastomerik olan örme veya tığ işi kumaşlardır. Bu üründe 2022 yılı ihracatı 628 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 77: Diğer Örme (En > = 30 Cm, Elastomerik/Kauçuk İplik = > %5) Kumaşlar İhracatı Alt Ürün Grupları (Milyon Dolar)

GTİP	Ürün	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
600410	Genişliği > 30 cm olan, ağırlığının >= %5'i elastomer içeren örme veya tığ işi kumaşlar.	6.966	6.795	7.851	7.648	7.430	6.610	9.516	9.107
600490	Genişliği > 30 cm olan, ağırlığının >= %5'i elastomerik olan örme veya tığ işi kumaşlar.	297	286	282	225	197	173	184	628

Kaynak: Trademap.

En yüksek üçüncü ihracatın gerçekleştiği tüylü örme kumaşlar grubunun altında yedi ürün bulunmaktadır. Bu ürünler içinde en yüksek ihracat sentetik veya suni liflerden örme veya kroşe kumaşlarda gerçekleşmektedir. Bu ürün grubunda ihracat 2022 yılında 4,68 milyar dolar olmuştur. İkinci sırada pamuklu tüylü örme kumaşlar almaktadır. Bu üründe ihracat 2022 yılında 903 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 78: Dünya Tüylü Örme Kumaşlar İhracatı Alt Ürün Grupları (Milyon Dolar)

GTİP	Ürün	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
600110	Örme veya kroşe uzun tüylü mensucat	446,7	406,2	438,4	482,3	488,3	407,0	529,0	511,3
600121	Örme veya kroşe tüylü mensucat; pamuktan, bukleli	224,8	287,4	331,5	339,6	362,8	360,9	610,3	465,9
600122	Örme veya kroşe tüylü mensucat; sentetik veya suni liflerden, bukleli	359,8	313,8	311,7	335,4	343,3	331,9	470,2	447,0
600129	Örme veya kroşe tüylü mensucat; dokunabilir diğer maddelerden, bukleli	65,9	74,1	93,4	107,7	113,6	114,0	143,0	91,3
600191	Örme veya kroşe tüylü diğer mensucat; pamuktan	462,2	469,7	512,4	616,9	713,1	675,4	1.090,9	903,1
600192	Örme veya kroşe tüylü diğer mensucat; sentetik veya suni liflerden	2.840,0	2.685,9	3.121,6	3.469,6	3.610,6	3.283,8	4.475,9	4.676,6
600199	Örme veya kroşe tüylü diğer mensucat; dokunabilir diğer maddelerden	114,0	98,7	93,9	79,7	71,1	47,9	58,3	56,3

Kaynak: Trademap.

3.3.3. Dünya Örme Kumaş İhracatında Ülkeler

Dünya örme kumaş ihracatında ülkeler ve ihracatlarındaki gelişmeler bu bölümde değerlendirilmektedir. Dünya örme kumaş üretiminde ve ihracatında çok sayıda ülke yer almaktadır. Ancak üretimde olduğu gibi ihracatta da az sayıda ülke dünya ihracatında yüksek bir paya sahiptir.

Çin üretimde olduğu gibi ihracatta da ilk sırada yer almaktadır. Çin 2022 yılında 23,9 milyar dolar ihracat ile dünya ihracatı içinde yüzde 56 pay almıştır. Çin 2021 ve 2022 yıllarında salgına karşı uyguladığı katı kapatma kurallarına rağmen ihracatını arttırmıştır. Tayvan ve Güney Kore ikinci ve üçüncü sırada Çin'i izlemektedirler. Bu ülkeler daha çok teknik tekstil alanında kullanılan ürünleri ihraç etmektedir. Türkiye ilk üç ülkenin ardından dördüncü, İtalya ise beşinci sıradadır. Vietnam hızlı artan ihracatı ile altıncı sıraya yükselmiştir. Ardından diğer geleneksel üretici ve ihracatçı ülkelerden ABD, Almanya, Hindistan, Hong Kong ve Japonya gelmektedir.

Tablo 79: Dünya Örme Kumaş İhracatçısı Ülkeler (Milyon Dolar)

İhracatçılar	2018	2019	2020	2021	2022
Çin	18.164	18.658	16.269	23.109	23.898
Tayvan	2.452	2.264	1.852	2.504	2.423
Güney Kore	3.119	2.714	2.089	2.424	2.253
Türkiye	1.535	1.546	1.510	2.157	2.052
İtalya	1.110	1.022	904	1.179	1.341
Vietnam	983	1.168	1.134	1.452	1.325
ABD	869	825	657	822	905
Almanya	903	806	700	802	778
Hindistan	421	443	439	764	757
Hong Kong	2.164	1.725	1.333	1.589	728
Japonya	600	583	457	500	497
İspanya	415	399	339	445	442
Tayland	377	375	338	408	417
Fransa	404	361	316	334	360
Guatemala	149	163	170	262	318
Özbekistan	66	85	144	243	308
Malezya	209	281	232	308	296
Portekiz	168	149	135	166	192
Polonya	125	79	95	106	191
Hollanda	180	170	194	247	170
El Salvador	156	188	116	145	163
İsrail	128	135	135	145	162
Avusturya	182	155	141	188	157
Honduras	8	0	0	0	140
Endonezya	104	107	119	120	131
Sri Lanka	-	85	68	140	129
İngiltere	147	139	113	121	129
Belçika	154	147	134	141	123
Yunanistan	114	121	108	110	111
Macaristan	84	73	83	86	101

Kaynak: Trademap.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Örme kumaş dünya ihracatında en çok ihracatı yapılan ürün grubu, diğer örme kumaşlardır. Bu üründe ihracatçı ülkeler ve gelişmeleri aşağıda sunulmaktadır. Buna göre Çin 2022 yılında 11,8 milyar dolar ihracatı ile ilk sırada yer almaktadır. Çin yavaşlayan ihracatını 2021 ve 2022 yıllarında önemli ölçüde artırmıştır. Türkiye 1,29 milyar dolar ihracatıyla ikinci sırada yer almaktadır. Tayvan, Güney Kore ve Vietnam ilk iki ülkeyi izlemektedirler. Bu üründe çok sayıda ülkenin ihracat yaptığı görülmektedir. Hindistan ihracatını hızlı artırmaktadır.

Tablo 80: Diğer Örme Kumaş İhracatı Yapan Ülkeler (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Çin	7.927,1	7.926,8	9.031,0	9.659,7	9.772,8	7.904,9	11.081,4	11.769,6
Türkiye	793,5	806,8	828,3	824,5	886,1	860,8	1.263,7	1.288,0
Tayvan	1.704,7	1.576,4	1.556,5	1.535,9	1.399,6	1.050,1	1.313,4	1.271,3
Güney Kore	1.463,5	1.473,8	1.417,2	1.354,5	1.164,2	969,4	1.106,2	960,1
Vietnam	307,5	386,3	535,3	714,9	811,7	799,2	855,6	649,4
Hindistan	174,9	190,3	232,8	304,5	288,7	317,9	540,9	498,5
ABD	395,7	381,0	367,9	374,8	347,4	277,3	400,2	439,2
İtalya	403,8	373,7	358,6	350,9	304,3	250,8	317,1	394,1
Guatemala	103,3	96,7	106,7	123,7	146,8	160,5	238,1	302,0
Hong Kong	1.316,1	1.121,6	1.237,7	1.259,7	994,4	709,2	823,3	274,5
Tayland	185,5	195,6	222,2	252,5	259,7	245,4	264,3	271,2
İspanya	145,4	188,2	178,3	209,3	207,4	186,3	242,7	232,8
Almanya	236,4	248,8	272,4	295,1	257,3	214,5	241,3	224,5
Özbekistan	0,0	0,0	34,7	44,0	59,5	100,0	166,0	211,0
Japonya	255,6	274,5	262,7	273,0	254,5	183,9	196,1	199,3
Fransa	230,5	234,5	224,1	212,5	188,3	161,8	172,5	193,6
Honduras	0,1	0,2	0,0	7,4	0,0	0,0	0,0	134,8
El Salvador	100,9	124,4	137,7	142,9	166,3	94,0	121,6	134,3
Sri Lanka	50,0	55,1	55,9	0,0	76,5	55,5	106,8	106,8
Malezya	17,0	8,7	13,5	38,7	70,1	49,5	79,4	103,9
Hollanda	59,0	65,3	66,0	74,6	68,6	86,8	109,5	78,1
Portekiz	64,4	79,6	84,6	80,3	62,9	56,0	71,9	77,2
Pakistan	18,6	17,9	21,4	25,8	36,3	35,2	59,1	75,3
Peru	48,5	40,8	37,8	42,6	48,8	36,2	70,5	70,7
Belçika	96,2	93,6	97,2	89,7	83,3	75,0	75,9	70,5
Yunanistan	64,6	68,8	67,2	71,2	74,3	69,7	72,3	68,4
Polonya	54,1	51,5	65,9	61,3	31,9	34,6	42,1	62,3
Avusturya	45,9	49,5	52,1	62,0	54,2	51,5	67,3	61,7
Endonezya	82,6	55,6	57,1	56,6	64,9	64,7	52,4	58,7
Danimarka	23,0	27,3	33,6	36,1	37,7	40,2	53,5	57,6
Morityus	9,1	8,3	15,9	17,2	26,2	41,6	52,0	55,4
Kanada	34,8	31,9	31,0	47,1	48,8	47,4	53,1	55,0
Brezilya	18,9	17,4	21,3	20,2	26,4	19,9	37,0	47,8
Mısır	1,5	3,7	4,0	9,7	13,1	17,4	25,9	46,6
Çek Cumhuriyeti	57,6	66,6	73,4	72,7	65,8	60,7	62,8	44,5
Meksika	18,0	20,7	20,6	30,0	32,5	21,8	25,7	39,1
Kamboçya	10,6	11,2	8,0	13,9	8,4	19,3	39,5	36,1
İsviçre	19,0	22,1	27,5	28,4	25,4	27,8	33,8	35,7
Bangladeş	11,0	4,7	7,7	10,4	18,9	22,4	30,8	31,7

Kaynak: Trademap.

Diğer örme mensucat (En > = 30 Cm, Elastomerik Kauçuk İplik = > %5) kumaşlar ihracatında Çin yine yüksek bir paya sahip bulunmaktadır. Çin bu ürün grubunda da ihracatını önemli ölçüde yükseltmiştir. 2022 yılında ihracatı 4,85 milyar dolar olmuştur. Çin'i sırası ile Tayvan, Güney Kore, Vietnam, Türkiye ve İtalya izlemektedirler. Bu ülkeler de görece yüksek ihracat yapmaktadırlar. Diğer sıralanan ülkelerin ihracatları görece daha küçük ölçeklidir.

Tablo 81: Diğer Örme (En > = 30 Cm, Elastomerik Kauçuk İplik = > %5) Kumaş İhracatı Yapan Ülkeler (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Çin	2.471,5	2.490,3	2.906,8	3.196,5	3.264,8	3.076,0	4.816,1	4.848,0
Tayvan	565,7	525,2	597,1	580,8	588,3	594,0	918,0	887,8
Güney Kore	1.341,1	1.234,7	1.131,3	1.073,9	954,4	638,0	737,2	704,9
Vietnam	132,8	114,3	103,6	152,8	198,2	196,2	298,5	608,5
Türkiye	414,1	454,2	486,5	469,2	454,9	479,9	655,3	539,8
İtalya	405,4	406,4	445,7	451,5	440,1	380,7	500,6	538,0
Hong Kong	722,2	663,5	680,5	620,8	458,3	388,3	486,6	280,2
Hindistan	38,8	50,4	58,4	84,7	119,0	90,1	143,9	131,5
Almanya	115,7	113,2	123,0	129,8	117,4	104,4	122,8	128,1
ABD	193,1	182,1	193,4	175,7	152,3	95,2	110,1	112,5
Japonya	113,0	114,6	112,1	111,6	104,8	89,7	88,6	93,6
Fransa	105,8	102,9	116,0	117,1	100,4	85,7	81,1	91,4
Özbekistan	0,0	0,0	8,6	12,0	14,9	31,7	62,5	79,1
Tayland	47,3	41,8	54,6	58,4	58,1	39,0	65,4	73,3
İspanya	82,3	85,9	91,6	80,3	69,7	51,6	69,6	70,0
Kırgızistan	0,1	0,0	0,6	0,2	0,1	0,0	0,1	50,6
Avusturya	56,4	58,4	59,9	68,3	57,2	49,1	66,8	41,9
Polonya	10,9	10,3	11,0	20,3	25,6	33,6	31,4	39,1
Endonezya	17,6	21,7	27,0	26,5	23,9	27,1	31,7	38,6
Brezilya	20,9	22,0	22,9	23,8	22,5	18,7	30,6	34,1
Bulgaristan	6,4	3,3	3,3	6,3	11,0	6,8	13,2	29,8
Hollanda	13,8	19,1	31,2	32,2	30,2	36,6	39,5	27,0
Macaristan	14,3	15,9	33,9	20,7	18,2	21,5	24,2	26,1
İsviçre	16,7	18,5	19,2	22,6	22,4	16,5	22,7	24,9
Yunanistan	19,3	18,5	22,5	21,3	26,0	20,7	19,4	21,7
Sirbistan	0,2	2,4	16,2	13,1	22,9	19,3	18,5	17,6
Belçika	37,8	28,3	23,4	22,0	19,2	14,6	14,6	17,0
Portekiz	12,5	13,4	12,4	12,0	14,0	10,6	11,7	13,3
Slovenya	4,7	8,4	10,7	11,3	23,1	9,6	13,4	13,0
İsrail	0,1	0,1	0,0	0,1	2,6	4,5	8,1	12,5
Sri Lanka	1,1	0,9	1,0	0,0	1,8	5,1	18,2	10,8
Meksika	8,8	7,1	6,2	5,4	4,1	3,3	4,4	8,7
El Salvador	8,9	3,4	6,6	5,8	9,6	6,4	10,3	8,6
Paraguay	0,0	0,7	1,3	1,3	3,2	3,4	7,1	8,6
Letonya	8,8	9,6	11,6	12,2	10,5	7,3	8,1	8,5
Tanzanya	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	1,4	3,5	8,1
Kanada	22,0	20,5	21,1	21,2	17,7	14,7	8,0	7,6
Danimarka	9,6	12,3	10,4	13,2	11,1	10,7	10,3	7,3
Kamboçya	5,9	6,7	3,4	4,8	4,5	5,3	8,5	7,1

Kaynak: Trademap.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Tüylü örme kumaşlar en çok ihracatı yapılan üçüncü ürün grubudur. Bu üründe Çin yine en çok ihracat yapan ülke konumundadır. Çin ihracatını 2021 ve 2022 yıllarında önemli ölçüde artırmıştır ve 2022 yılında ihracatı 5,73 milyar dolara yükselmiştir. Çin'i sırası ile Güney Kore, Malezya, Tayvan ve İtalya izlemektedir. Bu ülkelerin ihracatları Çin ile karşılaştırıldığında küçük kalmaktadır. Türkiye 2022 yılında 90,2 milyon dolar ihracatı ile altıncı sırada yer almaktadır.

Tablo 82: Tüylü Örme Kumaş İhracatı Yapan Ülkeler (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Çin	3.021,4	2.919,9	3.404,9	3.993,3	4.304,1	3.996,7	5.628,8	5.733,1
Güney Kore	249,2	231,7	273,4	259,9	210,3	169,7	214,5	186,5
Malezya	82,3	104,2	140,6	146,1	170,4	152,8	172,4	149,9
Tayvan	305,5	258,2	242,3	168,5	145,8	104,0	128,0	121,7
İtalya	92,0	83,2	95,2	114,5	100,1	79,4	107,8	103,9
Türkiye	43,2	36,0	36,9	40,8	48,4	50,3	79,6	90,2
ABD	177,2	154,5	103,6	88,1	85,0	58,8	70,6	86,9
Almanya	73,4	76,6	74,8	68,5	64,2	67,0	80,1	81,0
Singapur	21,9	29,1	35,5	37,0	35,5	42,3	60,6	61,1
İspanya	33,3	37,9	48,9	50,0	49,6	40,0	56,6	53,5
Vietnam	11,3	36,6	57,4	73,6	98,8	92,6	244,4	47,4
Hindistan	13,4	13,3	12,7	14,5	19,1	13,3	53,1	41,6
Hollanda	38,8	40,0	44,7	41,7	34,6	28,6	47,4	35,6
Tayland	29,5	25,3	21,3	25,9	30,7	27,5	39,7	28,5
Polonya	4,1	5,2	8,0	13,2	12,7	18,1	22,6	26,5
Hong Kong	59,1	56,0	62,9	52,1	38,5	38,3	52,7	25,9
İngiltere	25,2	20,2	20,6	21,3	19,3	17,6	23,3	23,0
Endonezya	15,5	11,3	7,6	10,7	10,5	15,9	26,1	22,6
Fransa	20,6	15,4	15,1	16,2	23,6	19,1	20,2	19,3
El Salvador	2,8	2,6	4,9	6,5	11,5	15,0	11,7	18,8
Portekiz	14,8	16,8	23,6	23,2	19,6	14,1	14,8	16,8
Bulgaristan	3,5	4,0	4,8	5,1	7,7	9,8	10,7	16,7
Morityus	18,9	19,6	18,8	16,7	11,3	12,3	15,6	15,0
Belçika	11,1	12,2	13,7	13,4	16,0	15,8	20,4	13,5
Japonya	19,6	18,6	20,5	17,1	16,2	13,0	14,7	12,3
İrlanda	6,9	6,8	7,0	7,0	7,7	7,0	9,1	10,8

Kaynak: Trademap.

Çözümlü örme kumaş ihracatında ilk sırada yine Çin yer almaktadır. Çin 2022 yılında 1,35 milyar dolar ihracat yapmıştır. Güney Kore ikinci, Almanya ise üçüncü sıradadır. İtalya ve ABD ilk üç ülkeyi izlemektedir. Japonya, Tayvan, İsrail ve Türkiye görece yüksek ihracat yapan diğer ülkelerdir. İzleyen ülkelerin ihracatları daha küçük ölçeklidir.

Tablo 83: Çözümlü Örme Kumaş İhracatı Yapan Ülkeler (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Çin	1.069,8	963,9	998,3	1.143,8	1.114,3	1.028,8	1.297,8	1.354,2
Güney Kore	453,6	437,5	422,5	423,6	380,2	304,3	357,0	394,5
Almanya	336,8	346,7	362,0	299,2	264,7	217,9	247,4	237,1
İtalya	149,7	152,6	161,6	150,6	145,0	160,3	216,5	203,5
ABD	244,6	198,0	171,5	187,1	195,9	179,1	166,1	184,6
Japonya	130,6	146,3	151,6	168,4	177,0	145,8	173,2	170,7
Tayvan	174,3	172,8	185,4	148,9	119,0	95,7	134,9	132,3
İsrail	106,6	102,2	103,5	113,0	113,1	118,6	119,5	130,8
Türkiye	184,0	195,7	193,0	190,0	147,3	101,4	135,3	119,2
Portekiz	45,1	39,5	45,1	50,4	50,8	52,7	65,6	83,2
İspanya	57,3	65,6	69,9	68,4	66,3	58,3	73,2	82,4
İngiltere	42,9	45,5	43,6	62,9	74,9	58,3	63,7	76,3
Polonya	26,2	32,4	36,7	26,8	5,1	3,8	5,7	60,0
Macaristan	32,8	33,4	36,5	43,6	40,7	45,7	46,8	52,3
Slovakya	38,4	42,6	45,7	47,3	44,4	40,0	48,3	48,0
Vietnam	39,5	60,8	59,6	38,6	56,5	42,5	48,7	46,8
İsveç	43,9	52,0	63,0	56,7	50,3	40,8	53,8	43,5
Fransa	73,1	57,5	29,0	30,9	28,6	31,0	39,8	42,9
Hong Kong	161,8	138,5	93,8	93,2	79,3	60,6	58,0	36,5
Malezya	3,7	4,5	7,5	16,8	28,8	22,7	51,3	34,6
Tayland	52,1	50,5	45,4	34,3	20,7	19,3	29,0	34,3
Çek Cumhuriyeti	25,2	25,9	25,1	24,9	26,8	29,3	32,2	32,5
Malta	27,5	25,3	29,4	30,5	26,1	27,3	32,6	31,9
Hollanda	16,0	20,1	21,9	26,8	26,8	30,9	37,2	31,3
Avusturya	24,6	22,0	25,8	25,9	25,5	23,0	29,8	29,9
Kamboçya	3,4	11,9	12,0	7,3	11,6	15,1	19,9	22,2
Hindistan	2,6	5,9	7,4	9,2	10,5	11,5	19,1	19,4
Belçika	23,4	22,4	24,7	23,7	24,1	23,1	23,3	17,0
Sri Lanka	2,2	1,9	1,9	0,0	5,7	6,8	14,6	11,5
Finlandiya	6,9	8,1	8,1	8,9	8,4	9,3	9,8	11,3
İsviçre	9,3	8,7	10,7	9,8	7,7	7,1	9,0	9,5
Yunanistan	10,9	12,1	12,6	12,9	12,4	10,6	10,4	9,4
Endonezya	4,7	7,5	7,1	7,7	7,1	9,5	7,6	9,4
Meksika	18,7	14,8	11,0	14,2	8,6	7,5	7,7	9,3
Guatemala	10,8	8,9	9,6	21,7	12,6	6,6	18,0	9,2
Kanada	8,2	7,9	6,7	6,6	7,3	7,5	8,8	7,6
Brezilya	17,7	15,0	8,0	3,8	4,0	6,9	9,7	7,2
Litvanya	5,2	6,1	6,5	7,7	7,0	6,5	7,4	7,0
Bulgaristan	4,2	4,8	5,2	5,2	4,3	3,8	4,2	6,8
Peru	3,2	2,6	2,9	3,9	3,9	3,9	6,6	6,6
Özbekistan	0,0	0,0	3,4	5,5	5,5	4,9	4,7	6,4
Şili	9,1	8,5	8,0	7,6	7,0	8,0	6,9	6,2
Slovenya	4,3	5,0	4,9	6,1	5,9	5,2	6,4	6,1

Kaynak: Trademap.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Diğer örme mensucat (En < = 30 Cm, Elastomerik/Kauçuk İplik = > %5) kumaşlar ihracatını diğer ürünlere göre daha az sayıda ülke yapmaktadır. Çin bu ürün grubunda en çok ihracat yapan ülkedir. Hong Kong ikinci, ABD üçüncü sırada yer almaktadırlar. İtalya, Almanya, Türkiye ve Japonya ile Avusturya ilk üç ülkeyi izlemektedirler.

Tablo 84: Diğer Örme (En < = 30 Cm, Elastomerik /Kauçuk İplik = > %5) Kumaş İhracatı Yapan Ülkeler (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Çin	107,6	118,7	113,9	127,9	140,8	145,8	168,2	136,3
Hong Kong	116,8	121,2	106,7	112,9	125,1	109,0	127,3	87,8
ABD	23,1	18,8	19,3	17,3	17,7	20,0	45,9	56,9
İtalya	23,1	13,8	12,0	15,1	14,3	18,0	22,6	22,2
Almanya	12,6	16,0	24,1	24,3	22,9	22,0	21,6	17,7
Türkiye	4,4	4,9	6,3	8,9	7,4	16,0	21,2	13,8
Japonya	18,1	20,5	18,1	17,4	18,2	14,0	12,8	11,4
Avusturya	16,2	16,0	17,3	17,3	9,6	10,1	11,8	10,3
Tayvan	47,5	44,2	29,9	17,5	10,3	7,3	8,8	9,1
İngiltere	8,7	6,9	6,4	6,7	7,0	6,8	8,0	7,8
Tayland	3,2	3,1	3,2	4,4	4,4	5,4	7,9	7,6
Macaristan	0,9	1,5	2,8	2,8	3,3	2,8	5,5	5,5
Malezya	6,5	8,5	5,9	3,6	3,5	3,9	4,1	5,4
Fransa	12,7	17,2	17,8	13,4	6,2	6,7	9,0	5,1
Hindistan	4,9	4,8	6,6	7,0	5,4	4,7	5,8	4,6
Çek Cumhuriyeti	3,8	3,5	3,8	4,2	3,8	3,9	3,3	3,6
Vietnam	1,8	2,3	1,9	2,5	2,1	3,6	3,6	2,8
Belçika	0,8	1,0	1,3	1,5	1,4	1,3	1,3	2,6
Yunanistan	3,2	2,7	2,9	3,4	2,8	2,3	2,2	2,5
Polonya	2,7	2,8	2,6	3,0	2,6	3,2	2,9	2,4

Kaynak: Trademap.

Eni 30 cm'yi geçmeyen kumaşlar ihracatını, diğer ürünlere göre daha az sayıda ülke yapmaktadır. Almanya bu ürün grubunda en çok ihracat yapan ülkedir. Çin ikinci, ABD üçüncü sıra yer almaktadırlar. Hong Kong, İtalya, Japonya ve Avusturya ilk üç ülkeyi izlemektedirler.

Tablo 85: Eni 30 Cm'i Geçmeyen Örme Kumaş İhracatı Yapan Ülkeler (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Almanya	51,6	42,8	46,6	48,4	46,9	54,4	68,9	64,8
Çin	32,0	48,0	54,6	43,3	61,1	116,6	117,1	57,1
ABD	27,2	25,4	26,7	26,5	26,5	26,7	29,0	25,3
Hong Kong	15,0	18,9	20,8	24,9	28,9	27,3	41,1	23,1
İtalya	17,6	17,0	20,1	26,9	17,5	14,2	13,1	12,5
Japonya	11,0	10,0	11,6	12,9	12,9	10,7	14,0	9,3
Avusturya	2,2	2,2	3,1	3,1	2,8	2,5	6,8	9,0
Fransa	8,8	11,1	13,7	14,5	13,7	12,3	11,2	8,1
Hollanda	0,8	1,2	1,5	2,0	5,9	9,2	10,6	7,6
Güney Kore	2,5	2,5	4,3	2,5	2,3	5,4	6,4	5,1
Lesotho	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	4,2
Kanada	3,2	2,6	2,5	2,4	2,6	2,7	3,0	3,1
Vietnam	1,9	0,3	0,1	0,2	0,2	0,2	1,0	2,8
İspanya	3,4	3,1	3,3	3,0	2,7	2,1	2,3	2,6
Danimarka	1,7	2,5	2,0	1,8	1,5	1,9	2,2	2,6
Fas	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	2,4
Tayland	6,3	2,5	2,0	1,4	1,7	1,7	1,5	2,3
Romanya	0,3	0,2	0,1	0,2	0,2	1,2	1,3	2,2
Avustralya	0,3	1,1	1,3	1,7	0,9	1,5	1,6	2,1
Belçika	4,0	4,3	2,8	3,9	3,3	4,3	5,2	2,0

Kaynak: Trademap.

3.3.4. Dünya Örme Kumaş İthalatında Ülkeler

Dünya örme kumaş ithalatında ülkeler ve ithalatlarındaki gelişmeler bu bölümde sunulmaktadır. Dünya örme kumaş ithalatındaki önemli ülkeler, örme giyim ürünleri başta olmak üzere örme eşya üretiminde yüksek kapasiteye, üretime ve ihracata sahip olan ülkelerdir.

Vietnam ithalatta ilk sırada yer almaktadır. Vietnam 2022 yılında 8 milyar dolar ithalat ile dünya ithalatı içinde yüzde 18,7 pay almıştır. Vietnam hızlı büyüyen örme eşya üretim kapasitesi ve ihracatına bağlı olarak örme kumaş ithalatını da hızlı artırmaktadır. Asya bölgesinde yer alan diğer önemli örme giyim ve eşya üreticisi Kamboçya, Bangladeş ve Endonezya ithalatta ikinci, üçüncü ve dördüncü sıralarda yer almaktadırlar. Bu ülkeleri ABD, Hindistan, Çin, Sri Lanka ve İtalya ile Meksika izlemektedir. Ardından çok sayıda ülke sıralanmaktadır.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Tablo 86: Dünya Örme Kumaş İthalatçısı Ülkeler (Milyon Dolar)

İthalatçılar	2018	2019	2020	2021	2022
Vietnam	5.002	5.446	5.204	6.629	7.986
Kamboçya	2.734	2.682	2.367	2.952	2.891
Bangladeş	1.383	1.399	1.379	2.364	2.141
Endonezya	1.552	1.600	1.397	1.991	1.945
ABD	1.090	966	885	1.092	1.248
Hindistan	578	566	415	676	1.106
Çin	1.638	1.371	1.018	1.147	908
Sri Lanka	-	928	763	1.121	887
İtalya	633	584	543	755	830
Meksika	732	679	491	707	776
Rusya	302	354	389	505	763
Kırgızistan	63	70	47	232	717
Fas	562	598	528	776	693
Hong Kong	1.938	1.568	1.285	1.516	582
Ürdün	586	662	551	644	555
Pakistan	188	95	107	171	533
Nikaragua	491	467	425	506	531
Türkiye	402	404	345	429	522
Almanya	534	489	471	535	514
Tayland	439	455	379	451	457
Tunus	163	146	125	157	415
Mısır	273	318	300	263	413
Brezilya	344	374	300	367	404
Polonya	298	165	324	388	383
Belarus	191	219	213	220	347
El Salvador	192	189	122	199	332
Fransa	339	307	262	267	319
BAE	105	125	94	139	316
Bulgaristan	227	232	213	277	296
Kolombiya	177	152	143	240	285

Kaynak: Trademap.

En çok ithalatı yapılan ürün grubu diğer örme ve kroşe kumaşlardır. Asya'nın önemli örme giyim ve örme eşya üreticisi ve ihracatçısı ülkeler diğer örme kumaşlar ithalatında ilk sıralarda yer almaktadırlar. Vietnam 2022 yılında 4,3 milyar dolar ithalatı ile ilk sırada yer almaktadır ve diğer ithalatçı ülkelerin oldukça üzerinde ithalat yapmaktadır. Kamboçya, Endonezya

ve Bangladeş ile Sri Lanka ve Hindistan Asyalı üreticiler olarak Vietnam'ı yüksek ithalatları ile izlemektedirler. ABD, Nikaragua, Ürdün ve Fas ilk on ithalatçı içinde yer alan diğer ülkelerdir. Çok sayıda ülke diğer örme kumaş ithalatı yapmaktadır ve bu nedenle çok geniş ihracat pazarı olanakları bulunmaktadır.

Tablo 87: Diğer Örme Kumaş İthalatı Yapan Ülkeler (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vietnam	2.180,9	2.353,9	2.644,9	3.205,7	3.485,4	3.263,1	4.003,9	4.299,4
Kamboçya	1.021,8	1.060,4	1.161,6	1.209,0	1.182,5	1.430,9	1.848,0	1.878,7
Endonezya	598,7	602,6	664,3	757,6	796,2	695,6	1.038,9	990,2
Bangladeş	309,0	521,3	599,0	676,5	671,3	614,5	1.086,2	983,5
ABD	437,4	447,7	428,2	446,4	375,5	343,4	454,5	537,6
Sri Lanka	550,3	602,1	612,6	0,0	518,4	391,7	576,1	519,8
Nikaragua	3,2	319,7	355,0	414,7	395,6	369,8	443,8	474,8
Ürdün	330,1	335,3	317,2	391,9	508,9	426,1	561,7	466,6
Hindistan	240,1	279,0	357,8	312,0	354,8	264,4	417,6	455,0
Çin	953,5	852,9	826,9	817,3	660,1	469,3	492,9	395,0
Fas	212,4	221,2	218,6	247,9	242,4	205,7	323,2	340,6
İtalya	233,8	238,2	241,8	234,1	236,3	211,5	313,6	339,8
Rusya	148,1	130,2	107,4	116,6	132,3	169,4	207,8	318,0
Meksika	291,1	245,4	268,9	273,2	244,0	158,7	233,4	280,8
El Salvador	122,2	116,1	117,9	135,3	139,2	94,9	153,1	270,2
Tayland	243,0	239,4	233,2	251,1	268,8	226,2	278,7	264,3
Guatemala	224,5	147,6	136,0	167,9	194,8	174,7	223,0	241,6
Mısır	71,7	59,0	53,1	103,1	176,6	193,9	170,5	235,8
HongKong	1.085,4	969,8	1.043,7	1.036,5	833,7	640,0	747,7	225,1
Filipinler	165,2	199,0	173,8	169,4	170,5	166,0	264,2	221,5
Tunus	50,3	56,5	62,8	67,1	60,7	52,6	65,8	214,6
Belarus	26,3	69,7	91,3	114,1	116,4	156,4	145,5	197,5
Türkiye	72,9	80,2	92,5	99,2	100,6	96,2	151,0	180,0
BAE	114,6	79,7	73,5	59,0	71,8	53,0	82,1	175,0
Almanya	186,9	182,4	183,8	178,0	162,8	149,0	172,5	172,4
Arjantin	127,1	118,5	111,0	111,2	68,4	68,1	120,6	161,6
Bulgaristan	118,8	121,7	117,2	117,7	108,4	95,9	137,8	157,8
Madagaskar	23,0	33,0	41,0	48,5	60,2	73,4	120,1	146,3
Ukrayna	37,3	46,4	58,8	52,8	91,4	97,8	166,2	141,8
Fransa	147,6	132,9	120,1	120,1	115,0	99,7	109,0	135,8
Honduras	0,8	2,0	3,8	3,1	2,6	3,6	5,1	133,1
Polonya	118,8	106,8	105,0	117,8	47,6	122,9	146,3	131,2
Brezilya	108,1	107,2	115,7	129,4	148,1	107,5	95,0	124,4
Kenya	71,1	52,6	60,5	65,9	82,8	64,9	99,2	119,9
Romanya	154,8	158,2	148,6	155,8	139,5	115,8	114,9	119,4
Kolombiya	52,3	54,9	56,4	76,1	64,3	53,3	87,0	109,3
Birmanya	0,9	8,6	49,9	47,4	54,4	88,4	73,1	100,2

Kaynak: Trademap.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

En çok ithalatı yapılan ikinci ürün grubu diğer örme (En > = 30 Cm, Elastomerik Kauçuk İplik = > %5) kumaşlar oluşturmaktadır. Asya'nın önemli örme giyim ve örme eşya üreticisi ve ihracatçısı ülkeler bu ürün grubunun ithalatında ilk sıralarda yer almaktadırlar. Vietnam 2022 yılında 2 milyar dolar ithalatı ile ilk sırada yer almaktadır ve bu üründe de diğer ithalatçı ülkelerin

oldukça üzerinde ithalat yapmaktadır. Kamboçya, Bangladeş, Kırgızistan Endonezya ve Sri Lanka ile Çin Asyalı üreticiler olarak Vietnam'ı yüksek ithalatları ile izlemektedirler. İtalya, Hong Kong ve Rusya ilk on ithalatçı içinde yer alan diğer ülkelerdir. Çok sayıda ülke diğer örme kumaş ithalatı yapmaktadır ve bu nedenle çok geniş ihracat pazarı olanakları bulunmaktadır.

Tablo 88: Diğer Örme (En > = 30 Cm, Elastomerik Kauçuk İplik = > %5) Kumaş İthalatı Yapan Ülkeler (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vietnam	743,3	891,6	1.092,7	1.129,9	1.140,4	1.153,2	1.656,4	2.001,2
Kamboçya	887,9	1.028,1	1.114,4	1.404,3	1.402,9	882,7	1.040,9	924,6
Bangladeş	15,9	207,2	262,8	295,8	320,7	361,3	586,8	577,8
Kırgızistan	1,8	14,3	14,5	45,4	50,9	35,1	198,6	539,6
Endonezya	274,0	228,5	210,4	350,5	399,8	338,6	496,8	509,5
Sri Lanka	111,0	152,3	187,5	0,0	342,3	323,5	475,1	310,3
Çin	474,4	422,2	412,9	391,6	335,2	244,9	301,9	253,6
İtalya	270,0	242,4	244,9	219,7	194,6	188,9	253,9	239,8
Hong Kong	692,7	613,4	655,0	603,1	496,7	412,2	509,8	229,3
Rusya	39,2	30,6	29,4	47,6	54,8	50,0	57,6	176,4
Fas	95,7	103,6	121,6	143,4	139,5	106,0	201,7	163,2
ABD	201,4	193,6	179,1	173,3	153,1	117,7	144,6	143,1
Meksika	87,4	92,1	97,8	96,9	93,1	77,1	114,1	143,1
Hindistan	55,6	52,1	61,9	115,6	62,8	50,3	86,3	126,7
Tunus	43,9	41,9	53,2	63,6	57,7	48,5	59,3	125,8
Tayland	113,2	99,6	107,8	113,3	112,4	94,3	105,7	120,4
Almanya	100,5	104,2	111,5	116,6	107,3	94,9	103,1	107,7
Belarus	22,8	47,4	45,7	40,1	47,6	23,1	28,1	101,5
Türkiye	82,9	75,1	96,9	85,6	112,0	72,9	56,3	97,6
Bulgaristan	43,9	49,7	62,7	56,8	69,2	64,9	90,6	83,2
Fransa	117,5	107,0	108,0	105,7	89,0	57,0	59,3	77,5
Peru	63,4	70,4	57,1	45,8	44,8	40,9	51,8	67,0
Kolombiya	25,4	23,7	23,8	31,4	29,9	30,3	56,2	65,0
BAE	33,4	24,6	20,4	16,8	21,2	14,9	16,9	63,2
Polonya	34,8	34,5	28,7	51,0	47,0	40,3	45,3	59,0
Ukrayna	16,6	19,5	21,3	26,5	38,2	56,5	60,3	53,5
İngiltere	75,8	77,6	81,9	76,1	74,1	52,6	27,8	50,0
Kanada	71,5	70,5	65,0	63,6	54,1	42,3	41,8	48,1
Güney Afrika Cumh.	59,9	48,1	64,6	61,4	55,7	44,5	44,9	47,5
Romanya	52,4	50,9	54,8	47,7	45,0	31,7	43,5	47,3
Brezilya	101,8	37,5	40,7	35,6	44,0	22,8	27,9	46,2
El Salvador	22,0	18,5	28,7	39,1	36,0	16,2	34,1	45,6
Honduras	0,7	0,9	0,9	1,1	0,6	0,6	1,1	44,1
Sirbistan	25,5	25,7	28,0	31,2	29,1	28,8	43,7	42,2
Arjantin	17,4	16,2	14,0	18,3	14,7	15,0	24,9	41,5
Hollanda	17,8	28,4	38,0	34,3	31,0	41,0	39,3	38,0

Kaynak: Trademap.

Çözümlü örme kumaş ithalatında Vietnam yine ilk sırada yer almaktadır. Vietnam ithalatını yıllar itibarıyla artırmaktadır. 2022 yılında 514,2 milyon dolar ithalat yapmıştır. ABD ithalatta ikinci, Endonezya ise üçüncü sırada bulunmaktadırlar. Çin bu ürün grubunda

dördüncü büyük ithalatçı ülkedir. Almanya, Hindistan, Polonya ve İtalya görece yüksek ithalat yapan diğer ülkelerdir. Bu ürün grubunda da çok sayıda ülkenin ithalatçı oldukları görülmektedir.

Tablo 89: Çözümlü Örme Kumaş İthalatı Yapan Ülkeler (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vietnam	440,7	438,4	460,4	428,9	443,2	396,3	409,3	514,2
ABD	309,4	303,2	283,8	310,5	282,9	265,9	305,7	372,8
Endonezya	135,3	153,8	168,6	161,3	155,3	113,8	150,7	163,9
Çin	217,3	227,7	232,6	226,2	187,7	135,9	154,5	137,0
Almanya	121,4	123,2	128,6	121,0	114,9	117,0	141,4	128,4
Hindistan	151,8	138,5	94,9	105,7	97,0	61,0	101,1	112,1
Polonya	40,1	45,0	46,0	70,5	12,6	91,3	109,0	110,6
İtalya	99,1	107,7	110,1	96,8	82,5	69,0	105,5	107,3
Meksika	148,6	139,0	119,3	110,2	103,4	86,4	90,3	96,9
Bangladeş	22,0	61,7	59,3	56,8	68,8	66,3	95,4	84,9
Rusya	21,7	19,5	28,8	35,5	40,8	36,1	51,8	73,0
Hollanda	22,1	41,3	34,2	73,2	65,5	54,9	71,1	69,2
Fransa	76,0	73,0	74,8	75,4	66,9	68,4	57,7	63,3
Birmanya	0,0	0,3	1,3	0,3	9,0	15,5	15,5	62,6
Kanada	38,3	39,6	39,5	36,3	47,6	50,1	53,6	57,6
Brezilya	51,7	37,9	54,2	41,3	40,7	29,5	34,7	53,5
İngiltere	64,9	55,7	50,3	49,9	48,8	43,5	54,6	53,5
Suudi Arabistan	3,0	4,8	6,9	8,0	15,6	9,9	10,4	47,6
İspanya	39,7	45,5	46,2	50,1	50,3	36,6	49,5	46,6
Güney Afrika Cumh.	23,6	24,0	28,7	33,4	33,0	27,0	58,9	43,2
Türkiye	71,5	121,5	146,9	113,4	80,4	70,3	45,8	38,8
Avustralya	34,7	34,8	40,8	33,1	34,6	41,9	44,0	37,9
Peru	16,7	18,5	20,5	23,1	24,3	20,6	27,4	37,2
Hong Kong	163,6	123,9	91,1	83,1	80,0	66,9	66,4	34,3
Romanya	37,3	38,2	33,1	31,7	31,3	25,7	32,8	31,6
Ukrayna	7,2	8,7	13,5	15,3	19,3	22,1	40,7	28,6
Malezya	6,7	6,5	8,5	13,1	31,2	23,6	46,8	28,4
Tunus	10,9	11,8	12,5	12,1	10,1	8,1	11,5	27,3
Sri Lanka	12,7	22,6	21,9	0,0	30,1	19,2	26,2	26,4
Avusturya	28,5	24,1	25,4	24,9	20,3	18,5	25,4	25,8
Portekiz	17,7	19,3	21,0	21,6	18,3	15,0	21,6	25,2
Japonya	25,0	26,8	25,8	26,2	27,4	23,0	25,1	25,0
BAE	16,4	16,7	13,4	14,7	17,4	13,1	17,2	25,0
Belçika	22,1	22,2	22,7	24,6	22,3	20,6	25,4	24,2
Güney Kore	38,4	38,3	44,2	32,1	34,2	24,5	28,5	23,8
Sirbistan	20,4	19,5	20,1	22,6	19,4	19,7	23,0	23,0
Tayland	23,9	25,4	22,2	20,0	17,0	13,3	15,3	19,1
Kolombiya	17,4	17,1	11,5	13,6	14,7	13,1	20,0	18,5
Irak	6,8	5,2	7,3	7,7	7,5	6,5	11,4	17,4
Çek Cumhuriyeti	23,7	24,6	22,0	23,9	21,8	14,0	17,1	17,1
Tayvan	10,7	10,4	12,5	12,4	9,5	11,6	14,0	17,0

Kaynak: Trademap.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Tüylü örme kumaş ithalatında Vietnam yine ilk sırada yer almaktadır. Vietnam ithalatını yıllar itibariyle artırmaktadır. 2022 yılında 1,1 milyar dolar ithalat yapmıştır. Bangladeş, Endonezya, Meksika ve Türkiye yüksek ithalatları ile Vietnam'ı izlemektedirler. Rusya,

Fas, Brezilya, ABD, Mısır ve Çin görece yüksek ithalat yapan diğer ülkelerdir. Bu ürün grubunda da çok sayıda ülke ithalat yapmaktadır. Türkiye bu üründe net ithalatçı konumundadır.

Tablo 90: Tüylü Örme Kumaş İthalatı Yapan Ülkeler (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vietnam	158,2	170,2	202,3	201,1	345,6	358,8	528,3	1.104,1
Bangladeş	172,8	181,5	232,4	303,1	285,6	287,2	534,8	554,0
Endonezya	104,2	93,4	64,4	136,0	172,0	189,2	249,9	225,8
Meksika	263,1	216,6	222,0	232,2	213,3	141,4	211,6	194,3
Türkiye	197,7	147,8	167,5	91,2	97,9	93,5	161,5	193,0
Rusya	48,1	54,3	75,7	95,6	120,0	126,9	178,6	192,2
Fas	84,5	79,9	101,3	164,8	209,2	208,1	242,9	181,6
Brezilya	98,4	91,7	120,8	131,7	128,9	131,6	193,1	167,8
ABD	149,5	124,8	125,0	122,4	120,9	114,6	147,0	155,9
Mısır	24,1	36,8	48,6	42,1	54,4	54,4	58,9	137,6
Çin	186,2	181,5	202,0	187,8	173,9	154,9	184,1	111,3
Kolombiya	35,8	28,9	38,3	54,6	41,4	44,2	73,6	88,9
Pakistan	79,5	101,7	116,5	110,6	62,5	80,5	122,2	86,8
Suudi Arabistan	17,6	27,6	31,3	24,1	25,6	15,6	37,0	86,5
Hindistan	21,1	23,1	29,4	42,9	49,2	36,9	65,7	84,4
Polonya	27,9	30,6	35,3	51,2	51,9	60,8	80,1	77,0
Ürdün	179,0	150,0	174,6	172,3	134,7	104,4	68,9	61,5
Singapur	23,0	29,9	37,2	39,0	36,1	44,7	60,6	61,3
BAE	21,1	17,1	16,3	14,0	13,6	11,8	22,0	60,9
Arjantin	18,2	14,8	18,0	19,5	15,2	17,5	32,9	57,1
Cezayir	2,1	2,9	2,9	58,5	43,4	35,8	47,3	56,6
Özbekistan	0,0	0,0	23,4	19,9	23,8	32,6	41,2	56,6
İtalya	78,0	61,3	60,4	54,2	46,9	48,4	51,3	54,4
Paraguay	27,0	22,8	55,4	39,9	53,2	37,6	23,3	53,0
Almanya	45,0	41,3	45,7	48,2	44,7	52,7	55,3	50,5
Güney Afrika Cumh.	17,0	21,0	29,5	36,3	35,0	30,4	39,5	48,9
İspanya	38,2	41,1	38,3	34,1	32,9	32,3	46,0	48,0
Irak	33,8	24,0	20,1	21,9	26,4	32,1	38,9	45,6
Myanmar	0,1	0,5	13,8	15,5	75,1	16,3	20,3	43,3
Tayland	26,5	26,3	28,9	38,7	41,0	30,1	38,7	42,1
Peru	8,8	10,0	21,3	19,2	25,2	23,9	46,2	38,0
Tunus	7,1	12,3	13,4	16,0	14,2	12,3	16,2	36,4
İngiltere	31,8	27,8	28,3	26,5	27,9	31,6	41,0	35,5
Güney Kore	23,9	21,8	19,8	23,5	21,2	20,2	29,4	34,9
İran	0,6	4,2	3,5	1,4	10,9	22,4	37,7	32,5
Hollanda	18,8	22,6	20,4	25,5	30,3	27,9	42,1	30,3
Fransa	23,9	22,0	24,7	24,6	25,9	24,9	27,8	30,1
Malezya	90,0	74,4	79,2	59,2	43,1	23,5	31,7	29,9
Belarus	6,3	11,5	20,4	21,9	23,8	17,2	28,1	29,6
Hong Kong	79,3	117,6	138,3	99,4	68,0	59,6	79,4	29,2

Kaynak: Trademap.

Diğer örme (En ≤ 30 Cm, Elastomerik/Kauçuk İplik = > %5) kumaş ithalatında Kırgızistan ilk sırada yer almaktadır. 2022 yılında önemli ihracat artışı ile Kırgızistan ilk sıraya yükselmiştir. Kamboçya ikinci, Hong Kong üçüncü ve Vietnam dördüncü sırada yer

almaktadırlar. Endonezya, Bangladeş, Honduras, Nijerya ve Brezilya ile Macaristan ithalatları ile ilk sıralardaki ülkeleri izlemektedirler. Bu ürün grubunda da çok sayıda ülke ithalat yapmaktadır ve ancak ithalatlar daha küçük ölçeklidir.

Tablo 91: Diğer Örme (En ≤ 30 Cm, Elastomerik/Kauçuk İplik = > %5) Kumaş İthalatı Yapan Ülkeler (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kırgızistan	0,0	1,1	0,3	11,9	10,6	0,5	0,9	101,9
Kamboçya	63,3	63,2	63,7	77,5	67,2	41,5	48,2	64,5
Hong Kong	98,1	101,1	110,4	108,0	81,8	96,8	97,4	58,7
Vietnam	27,9	24,8	25,0	27,2	23,0	26,2	24,0	54,6
Endonezya	210,7	223,1	205,2	131,4	66,1	45,9	43,9	45,5
Bangladeş	37,7	38,1	39,3	44,7	49,3	46,2	51,3	32,1
Honduras	0,7	0,2	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0	28,9
Nijerya	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	13,4
Brezilya	6,3	5,9	11,2	5,4	11,4	8,6	15,6	11,5
Macaristan	10,6	9,3	10,4	10,6	9,3	8,9	14,2	11,1
Avusturya	10,2	7,2	7,0	8,3	7,3	9,1	8,8	9,8
Almanya	9,8	9,2	8,9	10,1	9,4	12,0	11,2	8,7
Meksika	9,1	9,3	11,9	13,3	11,6	10,8	9,9	7,9
Tayland	10,6	10,6	10,5	10,5	10,1	7,8	7,7	7,4
Türkiye	4,6	4,7	6,9	8,0	8,4	8,6	10,0	6,8
Filipinler	32,4	39,5	46,0	44,7	38,0	7,7	13,8	6,5
ABD	8,7	8,5	9,3	10,8	9,8	15,0	11,0	6,4
Romanya	7,1	6,6	7,7	6,1	5,1	5,0	6,7	6,0
Bosna Hersek	0,2	0,3	0,8	1,2	2,7	3,7	5,7	6,0
Hollanda	7,0	3,9	5,0	5,4	5,6	14,5	4,7	5,4
İtalya	2,5	2,2	2,4	5,0	2,0	2,9	2,7	5,1
Çin	10,8	11,1	10,5	9,7	7,8	6,9	5,7	4,8
Çek Cumhuriyeti	5,6	5,1	4,9	5,6	7,0	6,2	5,6	4,3
Fransa	5,5	4,8	7,0	5,9	4,1	6,0	6,3	4,1
Kanada	2,4	2,0	1,9	2,0	2,1	2,6	2,8	3,9
İspanya	9,2	9,1	15,1	17,3	8,0	4,1	5,3	3,8
Dominik Cumhuriyeti	2,3	1,1	1,0	0,7	0,5	0,4	1,5	3,7
Japonya	3,4	3,4	3,9	3,8	4,9	5,0	4,6	3,6
Singapur	3,4	4,1	3,4	4,0	4,2	4,0	4,5	3,6
Sirbistan	1,1	1,4	1,8	2,3	3,1	4,2	4,2	3,5

Kaynak: Trademap.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Eni 30 cm'yi geçmeyen örme kumaşlar ithalatçısı ülkeler aşağıda sunulmaktadır. Bu üründe en yüksek ithalatı 2022 yılında 52,6 milyon dolar ile Lesotho yapmıştır. ABD ikinci sırada yer almaktadır. Nikaragua,

İtalya, Vietnam, Birmanya, Ürdün ve Endonezya ilk iki ülkeyi izlemektedirler. Bu kumaş grubunda görece daha az sayıda ülke ithalat yapmaktadır ve ithalatlar daha küçük ölçekli gerçekleşmektedir.

Tablo 92: Eni 30 Cm'i Geçmeyen Örme Kumaş İthalatı Yapan Ülkeler (Milyon Dolar)

Ülkeler/Yıllar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lesotho	0,2	0,0	42,4	33,9	45,0	47,6	63,3	52,6
ABD	30,8	24,8	22,8	26,8	24,0	28,0	29,5	32,5
Nikaragua	0,0	35,3	49,1	44,5	40,8	36,8	41,9	31,1
İtalya	16,3	15,5	17,5	19,0	18,8	19,7	24,2	26,2
Vietnam	5,4	7,7	8,2	8,8	8,6	6,8	6,8	23,8
Birmanya	0,2	0,1	4,7	3,9	38,9	2,6	4,0	22,3
Ürdün	0,4	0,6	0,5	0,4	0,5	0,5	1,0	11,4
Endonezya	42,9	28,5	24,0	15,5	10,5	14,2	10,7	9,9
Japonya	4,7	5,6	8,6	9,1	8,2	8,0	8,6	9,2
Almanya	5,6	6,8	7,3	6,0	6,1	9,8	12,1	8,6
Fransa	4,9	5,4	6,6	7,0	6,6	6,0	6,6	8,0
Filipinler	12,4	32,6	39,8	32,8	53,6	28,8	22,6	7,9
Bangladeş	32,9	3,5	4,5	6,1	3,5	3,6	9,4	7,8
İngiltere	5,7	4,0	4,7	2,8	1,5	2,7	4,1	7,3
Çin	7,3	6,0	6,0	5,9	6,3	6,3	7,8	6,7
Sirbistan	3,7	2,1	2,5	2,4	2,3	2,2	2,8	6,3
Katar	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,1	0,1	5,9
Hong Kong	6,9	7,4	10,9	8,3	7,4	9,2	15,7	5,8
Hollanda	2,0	2,5	5,0	4,5	2,8	6,6	6,6	5,6
Kanada	5,5	7,4	7,0	7,7	7,0	5,8	6,2	5,6

Kaynak: Trademap.

3.4. Türkiye ve Rakiplerinin İhracat Pazarlarında Konumu

Türkiye'nin örme kumaş ihracatının dünyadaki konumuna ilişkin olarak değerlendirmeler ile rakip ülkelerin karşılaştırmalı konumları bu bölümde incelenmekte ve değerlendirilmektedir. Türkiye örme kumaş üretim kapasitesi, üretimi ve ihracatı ile en önemli ülkeler arasında yer almaya devam etmektedir.

Türkiye'nin örme kumaş ihracatında alt ürünlerin dünya ihracatı içinden aldığı paylarda gelişmeler aşağıda sunulmaktadır. En çok ihracatı yapılan diğer örme kumaşlar ürününde dünya ihracatından alınan pay son üç yılda artmıştır. 2015 yılında yüzde 4,67 olan pay durağanlaşmış ve 2019 yılında da yüzde 4,69 olarak gerçekleşmiştir. Dünya ihracatı içindeki pay 2020-2022 döneminde yükselmiştir. 2022 yılında pay yüzde 6,13 ile en yüksek seviyesine çıkmıştır.

Diğer örme kumaşlar (En $\geq$ 30 Cm, Elastomerik/ Kauçuk İplik = $>$ %5) ihracatının dünya ihracatı içindeki payı da yüksek gerçekleşmektedir. Ancak bu üründe dünya ihracatı içinde alınan payda dalgalanma yaşanmaktadır. 2015 yılında yüzde 5,7 olan pay, 2016 ve 2017 yıllarındaki artışlar sonrası 2018 ve 2019 yıllarında düşmüştür. 2020 yılında yüzde 7,07'ye yükselen pay, 2022 yılında yüzde 5,54 olmuştur.

Diğer örme kumaşlar (En $\leq$ 30 Cm, Elastomerik/ Kauçuk İplik = $>$ %5) ihracatının dünya ihracatı içindeki payı da görece yüksektir. 2015 yılında yüzde 0,93 olan pay izleyen yıllarda önemli artış göstermiş ve 2021 yılında yüzde 4,05'e kadar yükseldikten sonra 2022 yılında yüzde 3,16 olmuştur.

Çözümlü örme kumaş ihracatının dünya ihracatı içindeki payı ise 2016 yılından sonra gerilemiştir. 2016 yılında yüzde 5,36 olan pay 2022 yılında yüzde 3,06 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 93: Türkiye Örme Kumaş Alt Ürün Grupları İhracatlarının Dünya İhracatı İçindeki Payları ve Gelişimi (Yüzde)

Yıllar	6001 Örme Tüylü Kumaşlar	6002 Diğer Örme Mensucat (En $\leq$ 30 Cm, Elastomerik/ Kauçuk İplik = $>$ %5)	6004 Diğer Örme Mensucat (En $\geq$ 30 Cm, Elastomerik/ Kauçuk İplik = $>$ %5)	6003 Eni 30 Cm'i Geçmeyen Örme Kumaş	6005 Çözümlü Örme Kumaş	6006 Diğer Örme Kumaş
2015	0,96	0,93	5,70	0,66	4,85	4,67
2016	0,83	1,02	6,41	0,54	5,36	4,80
2017	0,75	1,44	6,36	0,86	5,32	4,54
2018	0,75	1,96	5,96	0,81	5,11	4,29
2019	0,85	1,69	5,96	0,90	4,20	4,69
2020	0,96	3,70	7,07	0,66	3,24	5,46
2021	1,08	4,05	6,75	0,44	3,55	6,01
2022	1,25	3,16	5,54	0,52	3,06	6,13

Kaynak: TÜİK ve Trademap verilerinden hesaplanmıştır.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

Türkiye'nin örme kumaş ihracatının dünya ihracatı içinden aldığı payın gelişimi rakip ülkelerin ihracat gelişmeleri ile karşılaştırılmaktadır. Bu amaçla üç ayrı ülke grubu ile ayrı karşılaştırma ve değerlendirmeler yapılmaktadır.

İlk olarak Asya'da yer alan rakip ülkelerin ihracat paylarındaki gelişmeler yer almaktadır. Buna göre Çin, Hindistan ve Vietnam'ın 2015 yılından sonra dünya ihracatı içindeki paylarını arttırdıkları görülmektedir. Tayland'ın payı değişmemiştir. Malezya'nın payı da sınırlı bir artış göstermiştir.

Tablo 94: Türkiye ve Seçilmiş Ülkelerin Örme Kumaş İhracatlarının Dünya Payları ve Gelişimi (Yüzde)

Yıllar	Türkiye	Çin	Vietnam	Hindistan	Tayland	Malezya
2015	4,32	43,9	1,5	0,7	1,0	0,3
2016	4,59	44,3	1,8	0,8	1,0	0,4
2017	4,51	46,9	2,2	0,9	1,0	0,5
2018	4,25	49,1	2,7	1,1	1,0	0,6
2019	4,24	51,2	3,2	1,2	1,0	0,8
2020	4,76	51,3	3,6	1,4	1,1	0,7
2021	5,04	53,9	3,4	1,8	1,0	0,7
2022	4,81	56,0	3,2	1,6	1,0	0,7

Kaynak: TÜİK ve Trademap verilerinden hesaplanmıştır.

İkinci olarak gelişmiş ülkeler ile karşılaştırmalar yapılmaktadır. Gelişmiş ülkeler daha yüksek katma değerli ürünlerde ve teknik tekstil alanında kullanılan ürünlerde ihracat yapmaktadırlar. İtalya'nın dünya

ihracatı içindeki payı genel olarak istikrarlı olarak devam etmektedir. Güney Kore ve Tayvan'ın payları azalmıştır. Japonya ve Almanya'nın dünya ihracatı içinden aldıkları paylarda da sınırlı düşüşler olmuştur.

Tablo 95: Türkiye ve Seçilmiş Ülkelerin Örme Kumaş İhracatlarının Dünya Payları ve Gelişimi (Yüzde)

Yıllar	Türkiye	İtalya	Güney Kore	Tayvan	Japonya	Almanya
2015	4,32	3,3	10,6	8,4	1,6	2,6
2016	4,59	3,2	10,4	7,9	1,8	2,7
2017	4,51	3,1	9,3	7,4	1,6	2,7
2018	4,25	3,0	8,4	6,6	1,6	2,4
2019	4,24	2,8	7,4	6,2	1,6	2,2
2020	4,76	2,9	6,6	5,8	1,4	2,2
2021	5,04	2,8	5,7	5,8	1,2	1,9
2022	4,81	3,1	5,3	5,7	1,2	1,8

Kaynak: TÜİK ve Trademap verilerinden hesaplanmıştır.

Üçüncü ülke grubu ile karşılaştırmalarda ise Polonya, Portekiz ve İspanya'nın dünya ihracatı içinden aldıkları payları küçük olduğu ve çok değişmediği görülmektedir.

Özbekistan ve Guatemala'nın da payları düşüktür, ancak bu ülkeler ihracat paylarını kademeli olarak artırmaktadırlar.

Tablo 96: Türkiye ve Seçilmiş Ülkelerin Örmeye Kumaş İhracatlarının Dünya Payları ve Gelişimi (Yüzde)

Yıllar	Türkiye	Polonya	Portekiz	Özbekistan	İspanya	Guatemala
2015	4,32	0,3	0,4	-	1,0	0,4
2016	4,59	0,3	0,5	-	1,2	0,3
2017	4,51	0,4	0,5	0,1	1,1	0,3
2018	4,25	0,3	0,5	0,2	1,1	0,4
2019	4,24	0,2	0,4	0,2	1,1	0,4
2020	4,76	0,3	0,4	0,5	1,1	0,5
2021	5,04	0,2	0,4	0,6	1,0	0,6
2022	4,81	0,4	0,5	0,7	1,0	0,7

Kaynak: TÜİK ve Trademap verilerinden hesaplanmıştır.

Türkiye'nin örmeye kumaş ihracatında birim fiyatlarının rakip ülke birim fiyatları ile karşılaştırılmaları da önemlidir. Aşağıda Türkiye'nin en çok ihracat yaptığı diğer örmeye kumaşlarda (GTİP 6004) rakip ülkeler ile karşılaştırmalar sunulmaktadır. Diğer örmeye kumaşta

Türkiye Çin ve Hindistan'dan daha yüksek ihracat birim fiyatları ile ihracat yapmaktadır. Malezya ve Özbekistan'ın da ihracat birim fiyatları düşüktür. İtalya, Almanya ve Fransa yüksek katma değerli ürünleri ile daha yüksek birim fiyatlarla ihracat yapmaktadır.

Tablo 97: Örmeye Kumaş İhracatında Birim Fiyatlar (Dolar/Kg)

İhracatçılar	2018	2019	2020	2021	2022
Çin	5,48	5,33	5,00	5,54	5,83
Türkiye	5,76	5,46	5,20	5,74	6,72
Tayvan	8,31	8,40	9,05	9,25	9,90
Güney Kore	7,73	7,89	8,23	8,19	8,61
Vietnam	9,13	9,82	11,00	10,60	11,20
Hindistan	4,31	4,35	3,96	4,89	5,25
ABD	7,58	7,21	7,48	7,82	8,55
İtalya	17,97	16,76	15,10	16,81	20,46
Guatemala	7,06	7,42	6,96	7,05	7,97
Tayland	8,06	8,15	8,17	8,11	8,61
İspanya	8,64	8,61	8,56	8,43	9,00
Almanya	14,91	13,34	13,95	13,93	14,16
Özbekistan	4,14	3,68	3,86	5,18	5,74
Fransa	14,90	13,68	12,79	12,28	13,67
Malezya	5,55	4,77	5,42	5,33	5,38
Portekiz	10,18	10,22	10,26	11,61	11,80

Kaynak: Trademap.

3.5. Dünya Örme Kumaş Sanayinde Eğilimler ve Beklentiler

Dünya örme kumaş sanayinde teknolojik gelişmelere, tüketicilerin taleplerine, sürdürülebilirlik ve dijitalleşme ihtiyaçlarına, salgın ve savaş sonrası ortaya çıkan eğilimlere ve küresel ayrışma sürecinin etkilerine bağlı olarak gelişen ve öne çıkan eğilimler ve beklentiler bulunmaktadır. Bu bölümde bu eğilimlere ve beklentilere yer verilmektedir.

Pazarın Büyümesini Destekleyen Unsurlar;

Tekstil inovasyonunun artan önemi, bu alandaki gelişmeler ile konforlu ve uyarlanabilir kumaşlara yönelik artan talep, örme kumaş pazarının büyümesini destekleyen temel unsurların başında gelmektedir. Örme teknolojisindeki ilerleme, örme kumaş uygulamalarının genişletilmesinde ve dolayısıyla pazarın büyümesinde etkili olmaktadır.

Örme kumaşların yüksek esneklik ve nefes alabilirlik özellikleri özellikle değerli olup giyim, spor giyim ve medikal tekstillerde talebin artmasına yol açmaktadır. Buna paralel olarak endüstriler daha sürdürülebilir alternatifler ararken, örme kumaşlar çevre dostu giyim ve ev tekstili çözümlerinde yaygın olarak kullanılmakta ve küresel sürdürülebilirlik çalışmalarına katkı sağlamaktadır.

Otomotiv iç mekanları ve teknik tekstiller gibi uzmanlaşmış alanlarda örme kumaşların kullanımındaki artış, pazarın büyümesine yön vermektedir.

Moda, sağlık hizmetleri ve otomotiv iç mekanları gibi çeşitli sektörlerde işlevsellik ile estetik çekiciliğe yönelik artan ihtiyaç örme kumaşların önemini artırmaktadır.

Moda markaları ile tekstil üreticileri arasındaki yenilikçi tasarım ve çevresel sorumluluğu ön planda tutan iş birlikleri olumlu bir pazar görünümü yaratmaktadır. Araştırma ve geliştirmeye yapılan yatırımlar ve örgü tekniklerindeki yenilikler gibi diğer faktörler, dünya çapında örme kumaş pazarının büyümesine yön vermektedir.

Hazır giyim sektöründe örme ürünlere olan talepteki artışın önümüzdeki on yılda küresel örme kumaş pazarındaki büyüme fırsatlarını artıracığı tahmin edilmektedir. Yüksek performanslı ve hafif örme giyim ürünlerine yönelik artan tercih, sentetik, suni kürk, ipek, keten ve polipropilen gibi tüylü ham maddelere yönelik gereksinimleri artırmaktadır.

Hazır giyim sektöründe büyük şallara, eşarplara, hırkalara ve ilmek dikişli ceketlere olan talep son birkaç yılda artmaktadır. Çok hafif yuvarlak örgü kumaşlar, bu malzemelerin daha iyi nefes alabilme özelliğinden dolayı yüksek talep yaratmaktadır.

Koruyucu giysi endüstrisinde hafif örme tekstiller dünya çapında popüler hale gelmektedir. Pek çok koruyucu giyside dayanıklı, yırtılmaz ve süngerimsi malzemeler tek veya çift kat olarak kullanılmaktadır.

Denim giysilerde rahat, yumuşak ve kırışmaya dayanıklı tekstillerin tercihi artmaktadır ve bu durumun örme kumaşlara olan talebi daha da artırması beklenmektedir. Sentetik elyafların giyim sektöründe giderek artan öneminin önümüzdeki on yılda büyüme fırsatlarını teşvik etmesi öngörülmektedir.

Son yıllarda inşaat sektöründe fiber kullanımında ciddi bir artış yaşanmaktadır. Fiber, yollar, barajlar, duvarlar ve çatılar gibi çeşitli uygulamalarda jeotekstil olarak kullanılmaktadır.

Örme/Örgü Teknolojilerinde Gelişmeler;

Tekstil sektöründe yapay zekâ, otomasyon ve üç boyutlu örgü teknolojilerine talep artmaktadır. Artan üretkenliğe yönelik gereksinimler, üreticileri gelişmiş üretim yöntemleri aramaya teşvik etmektedir. Performanslı örme kumaşlar alanında bu bağlamda dikkate değer gelişmeler yaşanmaktadır.

Örme kumaştaki en son eğilimler gelişmiş 3D teknolojisine yönelik önemli talepler yaratmaktadır. Örme tekstiller endüstriyel işlevlerde de kullanılmaktadır. Malzeme, çok çeşitli endüstriyel uygulamalar için ortam, taşıyıcı ve arayüz işlevlerini birleştirebilmektedir. Çeşitli matrislerle birleştirilen üç boyutlu tekstiller, tekstil yapısal kompozitleri yapmak için takviye malzemeleri olarak kullanılmaktadırlar. Bu ürünlerin öncelikli pazarları inşaat mühendisliği ve savunma sanayi gibi çeşitli alanlardan kaynaklanmaktadır.

Örme kumaş endüstrisinde yapay zekâ uygulamaları da artmaktadır. Yapay zekâ tekstil ürünleri üretilmeden önce özelliklerin ve ürün tutarlılığının tahmin edilmesine yardımcı olmaktadır. Yapay zekâ, giysi kalite kontrolünde önemli bir rol oynayarak hataları ve masrafları azaltmaktadır.

Akıllı Tekstillerin Gelişimi;

Örme kumaşlar, giyilebilir teknoloji uygulamaları için sıcaklık düzenlemesi, nem yönetimi ve hatta gömülü elektronikler gibi özelliklerle tasarlanmaktadır. Örneğin sağlık sektöründe, hastaların yaşamsal durumlarını uzaktan izlemek için akıllı kumaşlar kullanılmaktadır ve bu da verimli, müdahalesiz sağlık hizmeti sağlanmasına olanak sağlamaktadır. Spor giyim endüstrisi de, performans ölçümlerini izlemek ve gerçek zamanlı geri bildirim sağlamak üzere tasarlanmış giysilerle, akıllı tekstilleri benimsedi. Çok işlevliliğe yönelik bu artan talep, tekstil teknolojisindeki devam eden gelişmelerle birleştiğinde, akıllı tekstilleri küresel örme kumaş pazarının büyümesini destekleyen kritik bir faktör olarak konumlandırmaktadır.

Sürdürülebilirlik Eğilimi

Örme kumaş sanayi, sürdürülebilirliğe artan ilgiden de etkilenmektedir. Tüketiciler ve işletmeler tekstillerin çevresel etkilerine giderek daha fazla dikkat etmektedirler. Dokuma kumaşlara göre daha az atık ve enerji ile üretilebilen örme kumaşlar bu nedenle çevreye duyarlı tüketicilere daha çok hitap etmektedir.

Örme Kumaş Ürünlerinde Eğilimler;

Çözümlü örme ürünleri en hızlı büyüme göstermesi beklenen üründür. Çözümlü örme kumaşlar giyim, iç giyim ve aksesuar, ev, otomobil ve imalat dahil olmak üzere çeşitli endüstrilerde kullanılmaktadır. Otomotiv, inşaat ve imalat endüstrilerindeki hızlı büyümenin, triko örgüler, raşel örgü, tığ işi örgü ve Milano örgüsünü içeren segmentin büyümesini hızlandırması beklenmektedir.

Atkılı örme kumaşlar sektöre hakimdir. Düşük maliyet, geliştirilmiş esneklik ve basitleştirilmiş üretim süreci, onu üreticiler arasında tercih edilir kılmaktadır. Düz veya jarse, ribana, ters örgü, interlok, çift örgü ve yuvarlak örgü gibi çeşitli dikiş türlerini içermektedir. Atkı örme kumaşlar iç giyim, pijama, kazak, atkı, şapka ve eldiven üretiminde yaygın olarak kullanılmaktadır. Dikişsiz iç çamaşırı imalat endüstrilerinde yuvarlak örgü makineleri son birkaç yılda büyük önem kazanmıştır.

Malzemenin daha iyi nefes alma özelliği gibi özellikleri, yuvarlak örgü kumaşlara olan talebin artmasına neden olmaktadır. Hafif örme kumaşlar aynı zamanda koruyucu giysi pazarında da önemli bir ilgi kazanmıştır. Koruyucu giysilere süngerimsi, yırtılmaz ve dayanıklı kumaşlar tek veya çift kat olarak eklenmektedir. Benzer şekilde, spor giyim endüstrisinde, yüksek sıkıştırma, klora dayanıklılık ve nem yönetimi özellikleriyle birlikte hafif örme kumaşlar yüksek talep görmektedir.

Sentetik boyalı elyaflar dünya örme kumaş pazarındaki en büyük segmenttir. Bunun nedeni, sentetik boyalı elyaflardan yapılmış örme kumaşların giyimde geniş ölçekte kullanılmasıdır. Bu alanda talep artarak devam edecektir.

Kullanıcı Sektörlerde Görünüm;

Moda ve giyim, örme kumaş pazarının en büyük segmenti ve aynı zamanda en hızlı büyüyen segmentidir. Pazarın büyüklüğü temel olarak örme ayakkabılara olan yüksek talepten, spor giyim ve gündelik kıyafetlerin küresel olarak benimsenmesinden ve örme giyim ürünlerinin Y kuşağı nüfusu arasında yüksek popülarlığından kaynaklanmaktadır.

Gündelik ve spor giyim dünyada hızla artan popülaritesi ile örme giyim ürünlerine talep daha hızlı artmaktadır. Bu eğilim büyük ölçüde toplumsal normlardaki değişimlere, yaşam tarzı değişikliklerine ve konforu stille harmanlayan atletik giyim modasının yükselişine bağlanmaktadır. Örme kumaşlar, esneklik ve nefes alabilirlik gibi doğal özellikleriyle gündelik giyim ve atletik giysilerin üretimi için idealdir. Mükemmel konfor seviyeleri sağlarken, vücut hareketlerine uyum sağlama yeteneği özellikle tüketicilerin ilgisini çekmektedir.

Teknik uygulama segmenti büyük bir paya sahiptir. Teknoloji sektöründeki başlıca uygulamalar ambalajlama, otomotiv, imalat, ev, inşaat ve tıptır. Dügümsüz özellikleri nedeniyle raşel ve tığ işi örgü teknolojisi, hassas bileşenlerin güvenli ve çizilmeden işlenmesini sağlamaktadır. Böylece ambalaj sektöründe büyük önem kazanmıştır. Endüstriyel ve gıda ürünlerinin nakliyesinde örgü çanta ve çuvallar kullanılmaktadır.

Ürünün temel uygulamalarından biri de otomotiv endüstrisidir. Yastıklama özelliği nedeniyle ara parça kumaşı araba koltukları, hava yastıkları, teller üzerindeki koruyucu astar ve tavan üretiminde yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu tekstiller paspaslarda, filtrelerde, lastiklerde, emniyet kemerlerinde ve ses geçirmez motorlarda kullanılmaktadır. Örme kumaş talebini körükleyecek şekilde otomotiv sektöründe yakın gelecekte hızlı bir büyüme beklenmektedir.

Örme kumaşlar, medikal tekstil sektöründe oldukça önem kazanmıştır. 3D spacer, 4D spacer, file, düz ve fırçalanmış kumaşları kullanarak bandaj, alçı, hastane çamaşır torbaları, tekerlekli sandalye kaplamaları ve oturma yerleri, medikal yataklar ve ortopedik destek üretiminde geniş bir uygulama alanına sahiptir.

Bu tür kumaşlar aynı zamanda yapay bağlar, akciğerler, kaburgalar, dikişler, fitik yastıkları, yapay dirsekler ve kalça eklemleri için implante edilebilir tıbbi tekstiller olarak da yaygın olarak kullanılmaktadırlar. Medikal sektörünün hızlı gelişiminin ürüne olan talebi artırması beklenmektedir.

Bölgesel Görünüm;

Kuzey Amerika'da çevresel sürdürülebilirlik, düzenleyici yaptırımlar ve yenilikçi üretim stratejilerinin erken uygulanması gibi faktörler, sektördeki gelişimi etkilemede çok önemli bir rol oynamaktadır. Rekabet nedeniyle Kuzey Amerika örme kumaş pazarında durgun bir platoya ulaşmıştır. Bununla birlikte, çevre dostu kumaşlara olan talebin artması ve örme kumaşların uygulama kapsamının genişlemesi nedeniyle pazarın büyümesi beklenmektedir.

Asya-Pasifik, örme kumaşlar pazarında hâkim paya sahiptir. Çin, tüm ülkeler arasında dünyada en büyük paya sahip ülkedir. Çin aynı zamanda hazır giyim sektöründe dünyanın en önemli ihracatçı ülkesidir. Avrupa'nın tekstil ve giyim ithalatının üçte birini karşılamaktadır. Bu ülkenin üreticileri, yüksek kaliteli tekstil örme için otomasyona ve dijitalleşmeye doğru ilerlemektedirler. Çin'in yanı sıra Hindistan ve Bangladeş'te de örme pazarları hızlı gelişmektedir. Uygun düzenleyici yapılar, politika girişimleri ve düşük işgücü maliyetleri bu alanda endüstrinin büyümesini hızlandırmıştır.

Rekabet Ortamı;

Örme kumaşın küresel pazarı hem küçük hem de büyük oyuncuların çok sayıda olduğu rekabetçi ancak parçalanmış olmaya devam etmektedir. Önümüzdeki dönemde teknoloji geliştirmeye yönelik artan talep ve artan çeşitlilik, yenilikçi oyuncular için çok büyük bir potansiyel vaat etmektedir.

Pazardaki kilit oyuncular, pazar konumlarını geliştirmek ve ortaya çıkan trendlere yanıt vermek için çeşitli stratejik eylemlere odaklanmaktadır. Bunların başında, nem emici, antimikrobiyal ve UV koruyucu özellikler gibi gelişmiş özelliklere sahip yenilikçi kumaşlar sunmak için araştırma ve geliştirmeye yatırım yapmak gelmektedir.

Sürdürülebilirlik acil bir endişe haline geldikçe birçok üretici, geri dönüştürülmüş veya organik elyafların kullanımı ve üretim süreçlerinde su kullanımının azaltılması dahil olmak üzere çevre dostu malzeme ve uygulamalara yönelmektedirler.

Ayrıca şirketler, artan küresel talebi karşılamak için üretim kapasitelerini genişletmekte ve tedarik zincirlerini güçlendirmektedirler. Moda markaları ve spor giyim firmalarıyla iş birlikleri ve ortaklıklar da yaygındır. Bu, oyuncuların özelleştirilmiş çözümler geliştirmelerine ve yeni pazar segmentlerine girmelerine olanak tanımaktadır. Bazı üreticiler daha geniş bir müşteri tabanına ulaşmak ve pazar görünürlüğünü artırmak için çevrimiçi satış kanallarını da araştırmaktadır.

Avrupa Pazarında Genel Eğilimler;

Avrupa örme kumaş, örme giyim ve diğer örme eşyalar pazarı sürdürülebilirlik, teknolojik yenilik ve kurumsal ve sosyal sorumluluğa artan vurgu ile ilgili genel giyim eğilimlerini takip etmektedir.

Avrupa'da salgın ve evden çalışan sayısının artmasıyla birlikte tüketiciler hem rahat hem de şık kıyafetler satın almaya yönelmiştir. Özellikle ilkbahar, sonbahar ve kış aylarında büyük beden veya belli ölçüde şıklığa sahip atletik örme ürünleri popülerlik kazanmıştır.

Yeni üretim yöntemleri, malzemeler ve tekstil işlemleri Avrupa örme pazarında yenilikler yaratmaktadır. Düz örgü, vücut haritalı giysiler için yuvarlak örgü, örme ayakkabı ve çözgülü örme gibi yeni teknolojiler, Avrupa pazarına satış yapan örme giyim üreticilerinin odak noktası olmaya başlamıştır.

Online satışlar Avrupa'da örme pazarındaki payını artırmıştır. Müşteriler giderek daha fazla talepkâr hale gelmektedir ve müşterileri daha iyi anlamak ve onlarla neyin alakalı olduğunu bilmek giderek daha önemli hale gelmektedir. Pazarlamanın kalitesi sektördeki büyümenin en önemli faktörlerinden biri olmaktadır. Doğru etkileyicilere ve ünlülere sponsor olmak, sosyal medyada güçlü bir varlığa ve etkili hikâye anlatma becerilerine sahip olmak gibi ihtiyaçları ortaya çıkarmaktadır. Şirketler dijital kapasitelerini artırmaktadır.

Sürdürülebilirlik konularının yalnızca örme ürünlerinin çevre dostu üretimini garanti etmesi değil, aynı zamanda hammaddesi olan ipliğin adil ve temiz kaynak kullanımını da garanti etmesi beklenmektedir. Pek çok markanın sürdürülebilir bir ürün yelpazesi olurken, sürdürülebilirliği markasının ve ürününün merkezine koyan markalar da ortaya çıkmaktadır. Şirketler, elyaflarının kökenlerini giderek daha fazla geriye doğru takip etmekte, kaliteyi ve sürdürülebilirliği garanti altına almayı hedeflemektedirler.

4.

BÖLÜM:
TÜRKİYE
ÖRME
KUMAŞ
SANAYİ
İÇİN
ÖNERİLER

Çalışmanın ilk üç bölümünde Türkiye ve dünya örme sanayine ilişkin ayrıntılı inceleme, değerlendirme ve öngörüler yapılmıştır. Çalışmanın dördüncü ve son bölümünde Türkiye örme sanayine ilişkin öneriler ve sektörün taleplerine yer verilmektedir.

1. Üretim Kapasitesi Planlaması Yapılması

Sektörde etkin üretim kapasitesi bulunmamaktadır. Bu nedenle yeni girişimler ve yatırımlar ile kapasite ihtiyacın üzerinde artmakta ve yatırımlar aynı ürün gruplarında toplulaşarak bir dönem sonra haksız rekabet uygulamalarına yol açmaktadır. Bu nedenle öncelikle sanayide alt ürünler bazında mevcut ayrıntılı kapasite tespiti yapılmalı ve yeni girişimlere ve yatırımlara ihtiyaç olan ürün grupları için izin verilmelidir. Genellikle vergi avantajlarından yararlanmak için yapılan yatırımlar âtil kapasitelere yol açmakta ve ithal makineler yığılmaktadır.

2. Yatırım Teşvikleri Bölgesel Değil, Sektörel Verilmelidir.

Yatırım teşvikleri bölgesel değil, sektörel olarak verilmelidir. Sektörlerde öncelikli ve yüksek katma değerli ürünler belirlenerek yatırım teşvikleri bu ürünlerin yatırımları için verilmelidir. Yatırım teşviklerinde az gelişmiş bölgeler hariç farklılıklar kalkmalıdır.

3. Üretimde Ürün Çeşitliliğinin Arttırılması

Sektörde üretilen ürünler hem yapısal olarak hem de konjonktürel olarak çok benzer olmaktadır. Ürün çeşitliliği sınırlı kalmaktadır. Yeni yatırımlar standart ürünlerin dışındaki ürünlere yapılmalıdır. Sektörde tasarımın gelişmesini engelleyen önemli bir konu taklitçiliktir. Ürün ve tasarımlar için yenilikçilik fikri mülkiyet haklarının korunması ile sağlanmalıdır.

4. Girdi Üretiminde Ürün Çeşitliliğinin Arttırılması

Türkiye’de tekstil sanayinde yüksek bir entegrasyon bulunmaktadır. Ancak örme kumaş sanayine girdi sağlayan iplik sektöründe ürün çeşitliliği sınırlıdır. Ağırlıklı olarak standart ve benzer ürünler üretilmektedir. İplik sanayinde ürün çeşitliliği arttırılmalı, yenilikçi ve yüksek katma değerli ürünler üretilmeli ve yatırım teşvikleri bu alanda verilmelidir.

5. İplik İthalatında Kısıtlamaların Azaltılması

Örme kumaş sanayi zamanında, yeterli, uygun fiyatla ve uygun kalitede iplik tedarik ederek rekabet gücünü sağlamaktadır. Yurt içinden tedarik yanısıra alıcıların da talepleri ile yurt dışından da iplik tedariki ihtiyacı olmaktadır. Ancak korunma önlemleri ithalatı pahalı hale getirmektedir. Bu nedenle iplik ithalatındaki korunma önlemleri kademeli olarak azaltılmalıdır.

6. İplik İhracatında Gözetim

Türk örme kumaş sanayinin yurt dışındaki rakiplerine Türkiye’den iplik ihraç edilmesi rekabet gücünü olumsuz etkilemektedir. Hindistan, Pakistan, Fas örnek ülkelerdir. Tekstil sanayinde katma değer kumaş ve hazır giyim üretimi ile sağlanmaktadır. Bu nedenle iplik ihracatına gözetim sağlanması yararlı olacaktır.

7. Yurtiçinden Temin Edilen İpliklerde Plastik Bobin Kullanımının Maliyeti

Yurtiçinden temin edilen ipliklerin sarılı olduğu plastik bobinler toplamda önemli bir ağırlık oluşturmaktadır ve bu ağırlık iplik miktarı içinde değerlendirilmektedir. 50 ton iplik tedarikinde 1,5 ton plastik bobin ağırlığı oluşmaktadır. Bu nedenle yurtiçi tedarikte bobin ağırlığı dışarıda bırakılarak tedarikte iplik miktar hesaplaması yapılmalıdır.

8. Yurtiçi Pazarda Yeniden Güven Tesis Edilmesi

2021 ve 2022 yıllarında uygulanan ekonomi politikaları nedeniyle yurtiçi pazarda firmalar sürece uyum sağlamak için farklı uygulamalara yönelmiştir. Satışların nakit ödemeye dönmüş olması bunların başında gelmektedir. Yabancı para cinsinden fiyatlamalar ve ödeme yapılması talepleri vardır. Ekonomide normalleşme sağlanmalı ve pazarda yeniden güven tesis edilmelidir. Özellikle yabancı para ile fiyatlama ve ödemeler sona ermelidir.

9. Özel İhtisas Sanayi Bölgeleri Kurulması, Arazi ve Bina Tahsisi

Büyük şehirler içinde kalan üretim tesislerinin taşınacağı ve yeni yatırımların yapılacağı özel ihtisas sanayi bölgeleri kurulmalıdır. Organize sanayi bölgeleri mevcut kümelenmelere de yakın olmalıdır. Yeni organize sanayi bölgelerinde uzun vadeli arazi tahsisleri yapılmalıdır. Alt yapı ve fabrika binaları da kamu tarafından yapılmalı uzun vadeli kiralamalar sağlanmalıdır.

10. Üretimin Anadolu'ya Taşınması İçin Destekler

Tekstil sektöründe büyük şehirler idari, moda ve tasarım merkezleri olmalı, üretim Anadolu'da toplanmalıdır. Büyük şehirlerde üretim ve iş koşulları giderek zorlaşmaktadır. Büyük şehirlerdeki üretimlerin taşınması için uzun süreli vergi tatilleri ve kıdemlerin karşılanması gibi destekler sağlanmalıdır. Ayrıca Anadolu'da iş öncesi ve iş başı eğitim destekleri de arttırılmalıdır.

11. Deprem Riski ve Taşınma İhtiyacı

İstanbul'da örme kumaş sanayi Merter, Güngören, Bağcılar ve Zeytinburnu bölgesinde yer almaktadır. Bu bölge yüksek deprem riski taşımaktadır. Fabrika binaları eski ve yıpranmıştır. İstanbul'da ve diğer illerde deprem riski taşıyan fabrikalar tahsis edilecek organize sanayi bölgelerine planlı olarak taşınmalıdır. Taşınma destekleri sağlanmalıdır. Organize sanayi bölgelerinde araziler uzun vadeli kiralanmalıdır. Yine alt yapı ve fabrika binaları kamu tarafından yapılmalı ve kiralanmalıdır.

12. Kayıt Dışı Üretimin Denetimi ve Kontrolü

Sektörde haksız rekabete yol açan kayıt dışı üretimler denetim yolu ile belirlenmeli, kayıt içine giriş için olanak sağlanmalı, düzenli kontroller yapılarak belirli süre içinde kayıt içine girmeyen girişimler kapatılmalıdır.

13. Yüksek Üretim Maliyetleri

2022 ve 2023 yıllarında işgücü, enerji, taşımacılık ve diğer satın alınan hizmetler maliyetlerinde yüksek artışlar olmuştur. Sektörün üretim maliyetleri önemli ölçüde yükselmiş ve rekabet gücü azalmıştır. Kamunun yönettiği ve yönlendirdiği fiyatlarda bundan sonra sınırlı ve hedef enflasyona bağlı artışlar yapılmalıdır. Ücret artışları da yılda bir kez olmalı ve artışlar hedef enflasyonu geçmemelidir.

14. İş ve Çalışma Barışının Korunması

Örme kumaş sanayi emek yoğun bir sektördür. Yüksek bir istihdam sağlamaktadır. Örme sanayinde iş ve çalışma barışının korunması büyük önem taşımaktadır. Bu itibarla özellikle iş mahkemelerindeki süreçlerde ve kararlarda daha objektif olunmalıdır.

15. Hazır Giyim Sektörü ile Dengeli İş Birlikleri Yürütülmesi

Örme kumaş sanayinin ana ve büyük müşterisi hazır giyim sektörüdür. Hazır giyim sektörü de bir değişim ve dönüşüm süreci içinde bulunmaktadır. Bu çerçevede örme kumaş sanayi ile hazır giyim sektörü arasında dengeli bir iş birliği yürütülmelidir. Hazır giyim sektörü ile örme kumaş sanayi artan maliyetleri ortak ve adil şekilde paylaşmalı, artan yurtdışı rekabet baskısını birlikte göğüslemelidir. Aynı şekilde zincir içinde yer alan iplik sanayi de bu iş birliği içinde olmalıdır. Ekonomik koşullar nedeniyle Türkiye değer zincirinin her halkasında daha pahalı hale gelmiştir. Bu zorlu rekabet ve maliyet koşulları iş birliği içinde yönetilmelidir.

16. Üretimde Kalitenin Korunması

2022 ve 2023 yıllarında yaşanan yüksek maliyet artışları ile iç ve dış pazardaki daralma ve rekabet baskısı üretim ve ürün kalitesi üzerinde de baskı yaratmaktadır. Fiyat/maliyet tercihi fiyat/kalite tercihinin önüne geçmektedir. Ucuz ama kalitesiz mal kullanımı artmaktadır. Değer zincirinin tamamında iplik, örme kumaş, boya, kimyasallar ve hazır giyim sektöründe asgari kaliteler korunmalıdır. Ucuz ve kalitesiz iplik ithalatı da denetlenmelidir.

17. Onaylı ve Sertifikalı Atölyeler Sistemi Kurulması

Örme kumaş sanayinde üretim kalitesinin korunması ve kayıt dışının önlenmesi için onaylı ve sertifikalı atölyeler sistemi kurulmalıdır. Atölye ölçeğinde olan işletmeler için uyması istenecek belli kalite ve iş kriterleri getirilmelidir. Atölyeler bu kritere uyum sağlamalı ve buna ilişkin sertifikalar onaylı atölyeler belirlenmelidir. Üretim de bu onaylı atölyeler tarafında yapılmalıdır.

18. Yabancıların Çalıştırılması

Türkiye’de düzensiz ve geçici mülteciler ve göçmenler yaşamaktadır. Bunların önemli bölümü de istihdamdadır. Yabancıların çalışmasına ilişkin geçici veya kalıcı düzenlemeler yapılarak kayıtlı ve izlenebilir bir sistem yaratılmalıdır. Sanayi kesiminde oturma iznine sahip olan yabancılara verilecek geçici statü ile yabancılar çalıştırılmalıdır. İşletmelere de toplam istihdamlarının belli bir oranını aşmayacak şekilde geçici yabancı çalıştırma izni verilmelidir. Sanayide çalışma süresi bir yıl olmalı ve her yıl yenilenmelidir. İşletmelere “yeminli sanayici statüsü” verilerek işletmeler yabancı çalışanlarından sınırlı sorumlu olmalıdır.

19. Tekstil Sanayinde Entegre Yatırımlar Örme Sanayini Sınırlamaktadır.

Tekstil sanayinde tam entegre tesis yatırımları ile mevcut firmaların tam entegrasyona geçişleri örme sanayisini sınırlamaktadır. İplik-örme-boyama-hazır giyim gibi tam entegrasyon örme kapasitelerini de entegre tesislerinin çatısı altına almaktadır. Özellikle artan taşımacılık maliyetleri ve kalite sorunları nedeniyle tam entegrasyon tercih edilmektedir. Bu eğilim sadece örme kumaş üretimi yapan firmalar için yeni bir rekabet alanı oluşturmaktadır. Bazı örme tesisleri kapanmaktadır.

20. Tam Otomasyon, Dijitalleşme ve Yalın Üretime Geçiş

Firmalar için artan maliyetler ve rekabet karşısında verimlilik ve etkinlik en önemli rekabet unsurlarından biri haline gelmiştir. Bu nedenle örme kumaş sanayi üretiminde tam otomasyon, dijitalleşme ve yalın üretime geçiş hızlanmalıdır. Bu konuda mevcut firmaların yapacakları yatırımlar bölge farkı gözetmeden desteklenmelidir.

EK1:

AB SÜRDÜRÜLEBİLİR
TEKSTİL STRATEJİSİ

Avrupa Komisyonu tarafından Döngüsel Ekonomi Eylem Planı kapsamında, iklim değişikliği ile mücadele ve sürdürülebilirliğin AB genelinde norm haline getirilmesi amacıyla 30 Mart 2022 tarihinde bir mevzuat önerisi paketi açıklanmıştır. Anılan paket çerçevesinde, iklim değişikliği ile mücadelede ön plana çıkan tekstil sektörü öncelikli olarak ele alınmış ve Sürdürülebilir ve Döngüsel Tekstil için AB Stratejisi açıklanmıştır. Strateji kapsamında tekstil sektörünün öncelikli olarak ele alınma sebepleri aşağıdaki şekilde açıklanmıştır.

• **Tekstil sektörünün çevre ve iklim değişikliği üzerine etkileri:** 2000-2015 yılları arasında tekstil üretimi ikiye katlanmış olup, hazır giyim tüketiminin 2030 yılına kadar %63 oranında artarak 62 milyon tondan 102 milyon tona yükselmesi beklenmektedir. AB genelinde her sene 5,8 milyon ton tekstil açığı ortaya çıkmaktadır. Gıda, barınma ve ulaşımdan sonra çevre ve iklim değişikliği üzerinde dördüncü en yüksek etkiye sahip olan, su ve arazi kullanımında üçüncü, birincil hammadde kullanımında ise beşinci en yüksek tüketim alanı olan tekstil sektörü, döngüsel ekonomi için öncelikli dönüşüm bekleyen alanlardan biridir.

• **“Fast-Fashion” trendi ile tüketimde yaşanan artış:** Avrupa Birliği Bilim ve Teknoloji Birimi JRC raporuna göre, 1996-2018 yılları arasında “fast-fashion” trendi ile hazır giyim fiyatlarında %30 oranında düşüş yaşanmış olmasına rağmen, hane halkının tüketimi %14-17 oranında artış kaydetmiştir.

• **Tekstil sektörünün sosyal politikalar ile bağlantısı:** Küresel değer zincirine bağlı olan sektörde, maliyeti düşürmek için çocuk işçi ve düşük maaşlı kadın işçiler çalıştırılmakta olup, sektörün dönüşümünde sosyal önceliklerin dikkate alındığı sürdürülebilir bir modele geçilmesi hedeflenmektedir.

• **Sektörün AB ekonomisindeki ağırlığı:** 160.000 firma ile 1,5 milyon kişiye istihdam sunmakta olan sektör, 2019 yılında 162 milyar Euro ciro ile AB ekonomisine önemli ölçüde katkı sağlamaktadır. Sektör Covid salgınından büyük ölçüde etkilenmiş olup, 2020 yılında tekstil sektörü %9,2 oranında, hazır giyim sektörü ise %18,1 oranında daralmıştır.

• **Tedarik zincirindeki aksamalar:** Rusya'nın Ukrayna'yı işgali ile enerji fiyatlarının artması, girdi tedariki güvenliğine tehdit oluşturarak küresel tedarik zincirlerindeki hassasiyetleri ortaya koymuştur. Bu kapsamda, çoğunlukla KOBİ'lerden oluşan sektör talepteki ani düşüşlerden, tedarik zincirindeki aksamalardan büyük ölçüde etkilenmiş olup, sektörün enerji ve girdi tedariki, sürdürülebilir ürün üretimi ve vasıflı istihdam yaratımı gibi konularda gelişerek direnç kazanması hedeflenmektedir.

Bu çerçevede, Strateji ile:

- 2030 yılı itibariyle AB pazarına sunulacak tüm tekstil ürünlerinin uzun ömürlü ve geri dönüştürülebilir olması, çevreye zararlı kimyasal içermemesi, büyük ölçüde geri dönüştürülmüş liflerden, sosyal haklara ve çevreye haneler getirmeden üretilmesi,

- Tüketicinin daha uzun ömürlü ve kaliteli tekstil ürünlerine erişim sağlaması, ‘fast-fashion’ eğiliminin sona ermesi, yeniden kullanım ve tamir imkanlarının yaygınlaşması,

- Rekabetçi ve iklim değişikliğine dirençli, yenilikçiliğin ön plana çıktığı sektörde, üreticinin tedarik zincirinin her aşamasında ürünün sorumluluğunu alması,

- Yenilikçi liften-life geri dönüşüm kapasitesinin artırılması amaçlanmaktadır.

Sürdürülebilir ve Döngüsel Tekstil İçin Somut Politikalar;

1. Zorunlu Eko-Tasarım Kuralları

AB genelinde fabrikalarda kullanılan kumaşın %25 ila %40'ından fire verilmekte ve atığa dönüşmektedir. Avrupa'da tüketim sonrası toplanan tekstil ürünlerinin sadece %20'si daha alt seviye bir ürün grubu olmak üzere geri dönüştürülmektedir. Tekstil ürünlerinin düşük oranda geri dönüştürülmesinde ürünün içeriğinin geri dönüşüme uygun olmaması önemli rol oynamaktadır. Polyester ve kotonun karıştırılarak kullanılması geri dönüşüm sürecini zorlaştırmakta, son dönemde tekstil ürünlerinde sıklıkla kullanılan elasten ise geri dönüşüm makinalarını kirletici etki doğurmaktadır.

Bu doğrultuda, tekstil ürünlerinin tasarımının sürdürülebilirlik hedefleri dikkate alınarak yapılması önem arz etmektedir. Halihazırda Avrupa Komisyonu tarafından çevresel hedefler doğrultusunda tekstil ürünlerinin dayanıklılığının artırılması, tehlikeli kimyasallardan arındırılması ve sürdürülebilir tedarik zincirleri oluşturulmasına yönelik zorunlu olmayan kriterler geliştirilmiştir. Tekstil sanayinin katılımıyla hazır giyim ve ayakkabı ürünlerinin çevresel ayak izinin ölçülmesine ilişkin çalışmanın ise 2024 yılında tamamlanması beklenmektedir.

Söz konusu çalışmalar temel alınarak, Sürdürülebilir Ürünler için Eko-Tasarım Yönetmeliği kapsamında tekstil sektörüne yönelik zorunlu tasarım kuralları getirilmesi amaçlanmaktadır. Söz konusu kurallar ile, tekstil ürünlerinin dayanıklılığının artırılması, yeniden kullanılabilir, tamir edilebilir, geri dönüştürülebilir olması, zorunlu olarak belirli miktarlarda geri dönüştürülmüş içeriğe sahip olması, zararlı içeriklerin miktarının azaltılması ve takibinin yapılabilmesi hedeflenmektedir. Söz konusu kurallar fayda-maliyet performansı ve ürünlerin maddi olarak erişebilir olması dikkate alınarak tasarlanacaktır.

Komisyon tarafından, yapılacak etki analizi sonrasında yeşil kamu alımları için zorunlu kriterler getirilmesi ve üye ülkelerin tekstil ürünlerine yönelik teşvik mekanizmalarının şekillendirilmesi öngörülmektedir.

2. Satılmayan veya iade eden ürünlerin imhasının engellenmesi

Komisyon tarafından büyük firmaların tekstil dahil olmak üzere imha ettiği, tekrar kullandığı, geri dönüştürdüğü ürün miktarlarına dair zorunlu beyanda bulunmasını gerektiren şeffaflık hükmü geliştirilmesi, satılmayan ürünlerin imhasının ise yasaklanması amaçlanmaktadır. Geliştirilen dijital araçlar ile tüketiciler ile satıcıların etkileşiminin artırılması, tüketici beğenilerinin dijital olarak takip edilmesi ve geri iade edilen ürün sayısının azaltılarak, e-ticaretin de karbon ayak izinin düşürülmesi beklenmektedir.

3. Mikroplastik salınımı ile mücadele

Hazır giyim ürünlerinin %60'ı polyester başta olmak üzere sentetik ürünlerden oluşmaktadır. Düşük maliyeti nedeniyle özellikle 'fast-fashion' markaları tarafından tercih edilen sentetik tekstil ürünleri 5 ila 10 yıkamadan sonra mikroplastik kirliliğine yol açmakta, yıllık 40.000 ton mikroplastik salınımı oluşmaktadır. Bu çerçevede, ürünlerin sentetik içerik dikkate alınarak tasarlanması amacıyla zorunlu kurallar getirilmesi öngörülmektedir. Ayrıca, Avrupa Komisyonu tarafından 2022 yılının ikinci yarısında açıklanacak olan mikroplastiklerin istemsiz salınımının önlenmesine yönelik strateji ile üretim aşamasında ön yıkama, etiketleme, yenilikçi içerik kullanımı, çamaşır makineleri filtreleri, deterjan kullanımı gibi hususları detaylıca ele alması beklenmektedir. Komisyon, halihazırda mikroplastik salınımını ölçmek amacıyla geliştirilen test yöntemlerine ilişkin standardizasyon çalışmalarını da dikkate alacaktır.

4. Dijital Ürün Pasaportu

Sürdürülebilir Ürünler için Eko-Tasarım Yönetmeliği kapsamına dahil olan tekstil ürünlerine “sürdürülebilirlik performansı, çevresel ayak izi ve geri dönüştürülmesine dair detaylar” gibi bilgileri içeren Dijital Ürün Pasaportu zorunluluğu getirilmesi öngörülmektedir. Böylece, ürünün çevresel sürdürülebilirliğine ilişkin bilgilere kolaylıkla erişilmesi, tüketicilerin doğru ürünlere yönlendirilmesi, tedarik zincirindeki üretici ve geri dönüştürücü dahil tüm aktörlerin iletişiminin kolaylaşması sağlanacaktır.

Bu kapsamda, Komisyon tarafından mevcut Tekstil Etiketleme Yönetmeliği de gözden geçirilecek, sürdürülebilirlik, döngüsel parametreler, ürünün üretim aşamalarının yapıldığı ülkeler gibi bilgilerin zorunlu olarak paylaşılması değerlendirilecektir. Komisyon gündeminde ayrıca dijital etiketlerin kullanılması da yer almaktadır.

5. Yeşil Beyanların Güvenilirliği

Halihazırda sürdürülebilir olduğu iddiası ile piyasada satışa sunulan ürünlerin %39'unun esasında sürdürülebilir olmadığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda, tüketicilerin sürdürülebilir veya çevre dostu gibi yanlış beyanlardan korunması amacıyla geliştirilen Yeşil Dönüşüm için Tüketicinin Güçlendirilmesi İnişiyatifi ile Haksız Rekabet Direktifi ile Tüketici Hakları Direktifinin gözden geçirilmesi öngörülmektedir. Bu çerçevede, EU Ekoetiket mevzuatı veya ilgili AB mevzuatının gerekliliklerini yerine getirmeden, “yeşil”, “çevre-dostu”, “çevre için iyi” gibi çevresel beyanların kullanımı yasaklanacaktır.

Komisyon ayrıca, Yeşil Beyan İnişiyatifi ile tüm çevresel beyanlar için asgari kriter geliştirmeyi öngörmektedir. Bu kapsamda, Çevresel Ayak izi Metodu'nun benimsenmesi, ürünün somut olarak çevreye etkisinin ortaya konulması açısından ön plana çıkmaktadır. Komisyonun ayrıca, Tekstil ve Ayakkabı için Eko Etiket düzenlemesini gözden geçirmesi öngörülmektedir.

Öte yandan, plastik şişelerin geri dönüşümünden üretilmiş olan tekstil ürünlerinin, mikroplastik salınımı nedeniyle sanıldığı gibi çevre-dostu olmadığına dikkat çekilerek, Eko-Tasarım mevzuatı, Eko-Etiket kriterleri ve Yeşil Beyan inisiyatifinin, bu gibi pratiklerin engellenmesine yönelik olarak kurgulanması beklenmektedir.

6. Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu (Extended Producer Responsibility-EPR)

AB'de yıllık olarak toplanan 2,1 milyon ton kullanılmış hazır giyim ve ev tekstili ürünü, AB pazarına sunulan tekstil ürünlerinin %38'ine tekabül etmekte olup, geri kalan %62'nin atığa dönüştüğü varsayılmaktadır.

Bu nedenle, halihazırda Fransa, Almanya gibi bazı AB ülkelerinde piller, plastikler, tekstil ürünleri gibi bazı ürün grupları için uygulanmakta olan genişletilmiş üretici sorumluluğu-EPR kuralları ile bizzat üreticinin satış sonrası ürünün toplanması, geri dönüştürülmesi, yeniden kullanılması ve atık haline geldikten sonra çevreye zarar vermeden imhası sürecinden sorumlu olması amaçlanmaktadır. 1 Ocak 2025 yılında tekstil atıklarının ayrı çöplerde toplanması zorunluluğu da dikkate alınarak pek çok AB ülkesi tarafından da EPR mevzuatları hazırlanmaktadır.

Bu kapsamda, AB ülkelerine EPR kapsamı ürün üreten, ithal eden tüm üreticilerin ilgili ülkeden EPR numarası temin etmesi gerekmekte olup, halihazırda her ülkenin kendi EPR numarası bulunmaktadır. Üreticilerin, piyasaya sürdükleri ürün miktarı ile orantılı olarak EPR ücreti ödemektedir.

Avrupa Komisyonu, 2023 yılında planladığı Atık Çerçevesi Direktifinin bir parçası olarak, üye ülkelerde geliştirilmiş veya geliştirilmekte olan EPR uygulamalarını tek çatı altında toplamayı amaçlamaktadır. Uygulama kapsamında, döngüsel özelliği fazla olan ürünler için daha düşük EPR ücreti tahsis edilmesi, böylelikle döngüsel prensiplere uygun ürün üretilmesi de teşvik edilecektir. EPR tahsisatlarından oluşan bütçe ise atık önleme uygulamaları ve geri dönüşüme hazırlama gibi amaçlar için kullanılacaktır.

Sürdürülebilir ve Döngüsel Tekstil için Zemin Hazırlayıcı Politikalar;

1. Geleceğin Tekstil Ekosistemi için Dönüşüm Yolu Platformu (Transition Pathway)

Yeni AB Sanayi Stratejisi, AB'deki sanayi ekosisteminin çevresel dönüşüme karşı direncinin artırılması, yeşil ve dijital dönüşümünün hızlanması ihtiyacını ortaya koymuş olup, bu kapsamda Komisyon tarafından sanayi ekosistemlerinin dönüşümünü kolaylaştırmak için tüm paydaşların katılım sağladığı işbirliği platformları kurulmaktadır.

2. Fazla üretim ve fazla tüketime yol açan Fast Fashion trendinin sona ermesi

Yeni Eko-Tasarım Direktifi ve genişletilmiş üretici sorumluluğu kuralları ile daha sürdürülebilir ve uzun ömürlü ürünler üretilmesi ve fast-fashion trendinin değişmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, Avrupa Komisyonu markaları yıllık koleksiyon sayılarını azaltmaya davet etmiştir. Bu noktada tüketim alışkanlıklarının değişmesi önem arz etmekte olup, firmaların döngüsel iş modellerini benimseyerek, ürünü hizmet olarak sunma, kiralama, ikinci el ve tamirat hizmetlerini geliştirmesi gerekmektedir.

Bu noktada, ikinci el sektöründe aktif olan sosyal girişimlerin desteklenmesi önem arz etmektedir. Avrupa Komisyonu ayrıca, DTÖ kurallarını ihlal etmeden üye ülkeleri ikinci el ve tamirat sektörlerine avantajlı vergi rejimleri uygulamaya davet etmiştir. Bu kapsamda, #ReFashionNow mottosu ile tüketim ve üretim eğilimlerinin değişmesi, kalite, dayanıklılık, tamirat ve yeniden kullanım prensiplerinin ön plana çıkarılması amaçlanmaktadır.

3. Adil Rekabet Koşulları Sağlanması

Tedarik zincirlerinin karmaşıklaşması, e-ticaret ile AB dışından satın alınan ürünlerin çoğalması nedeniyle, piyasa gözetim ve denetim koşullarının tüketicinin sürdürülebilirlik yönünde korunması amacıyla gözden geçirilmesini gerektirmektedir. Bu kapsamda, son dönemde geliştirilen AB Ürün Uyum Ağı-EU Product Compliance Network ile öncelikli alanlarda AB ülkelerindeki yetkili otoriteler arasındaki iletişimin kuvvetlendirilmesi, piyasa gözetimine yönelik dijital enstrümanlar geliştirilmesi, bazı ürünlerin kontrol sıklığına ilişkin ortak kurallar belirlenmesi amaçlanmaktadır.

4. Araştırma, inovasyon ve yatırımın desteklenmesi

- New European Bauhaus inisiyatifi ile tekstil dahil pek çok sektörde sürdürülebilir yaşam tarzları oluşturulması amaçlanmaktadır.
- #ReFashionNow inisiyatifi ile sürdürülebilirliğe yönelik moda projeleri desteklenecektir.
- Made in Europe Partnership dijital, rekabetçi, yeşil, sosyal olarak sürdürülebilir üretiminin desteklenmesi amaçlanmakta olup, sanayici, kamu sektörü, STKlar, üniversiteler arasında kurulan stratejik ortaklık ile AB sanayinin söz konusu hedefler doğrultusunda gelişmesini sağlamaya yönelik strateji ve politikaların belirlenmesi hedeflenmektedir.
- Circular Bio-based Europe Joint Undertaking ile tekstil sanayinin fosil yakıt bazlı sentetik liflere bağımlılığının azaltılması ve sürdürülebilir yeni tekstil lifleri geliştirilmesi amaçlanmaktadır.
- European Partnership Process4Planet tekstil sanayi dahil olmak üzere AB işleme sanayinin karbonsuzlaştırılması ve döngüselleşmesi için gerekli yenilikçi girişimleri sağlar. Yerel girişimlere öncelik verilecek olan programda, "Hubs for Circularity" girişimi ile yerel kamu otoriteleri, işleme sanayi ve diğer özel sektör aktörlerinin döngüsel kaynak kullanımını maksimize ederken, çevreye olumsuz etkinin minimize edileceği, döngüsel iş modelleri geliştirmesi amaçlanmaktadır.

Avrupa İnovasyon ve Teknoloji Enstitüsü (EIT) ve Ufuk Avrupa kapsamında bulunan fonlar ile döngüsellğe ve dijitalizasyona yönelik projeler desteklenmektedir. Buna ek olarak, LIFE Programı altında döngüsel moda iş modelleri oluşturulması amacıyla teknolojik inovasyona yönelik projeler desteklenecektir. Benzer şekilde, Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu projelerinden de faydalanmak mümkün olacaktır.

Komisyon tarafından tekstil firmaları Avrupa Yeşil Mutabakat Verialanı ve İmalat Verialanı gibi inisiyatiflere katılım sağlamaya teşvik edilerek, firmalar arasındaki veri paylaşımını kolaylaştıracaktır. Avrupa Digital İnovasyon Merkezleri Ağı ile firmaların dijital altyapılarının geliştirilmesine yönelik destek sağlanacaktır.

Üye ülkeler ayrıca, pandemi sonrası geliştirilmiş olan Kurtarma ve Dirençlilik Mekanizması kapsamında, araştırma, inovasyon ve yatırımlara yönelik fonlardan faydalanabilecektir. Bu noktada, yatırımların doğru alanlara yönlendirilmesi amacıyla, Avrupa Komisyonu tarafından Taksonomi Tüzüğü kapsamında, hazır giyim üretiminde kirlilik etkenini de dikkate alarak döngüsel ekonomiye ciddi katkının belirlenmesine yönelik teknik tarama kriteri belirlenmesi öngörülmektedir.

5. Yeşil ve Dijital Dönüşüm için Nitelikli İşgücü Yetiştirilmesi

Tekstil sektörü yeşil ve dijital dönüşüm için ekodizayn, lif gelişimi, yenilikçi tekstil üretimi, tamir ve yeniden kullanım alanları için nitelikli işgücüne ihtiyaç duymaktadır. AB bu alanda halihazırda yaşanan açığın giderilmesi amacıyla EU Pact for Skills inisiyatifi altında, tekstil ekosisteminde dijital yeteneklerin yanı sıra ürünün yaşam döngüsü ve değer zinciri analizinin yapılması gibi yeteneklerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

New European Skills Agenda, Digital Compass 2030 gibi inisiyatiflerle ise sanayi, kamu otoriteleri ve eğitim sağlayıcılar arasında iş birliği tesis edilmesi amaçlanırken, kadınların yönetim pozisyonlarına yükselmesi, 10.000 KOBİ'nin dijitalizasyon çabalarının desteklenmesi gibi çeşitli performans kriterleri belirlenmiştir.

6. Küresel düzeyde sürdürülebilir tekstil değer zincirleri tesis edilmesi

Avrupa Birliği, G7 ve G20 gibi platformlara ek olarak, Global Alliance for Circular Economy and Resource Efficiency (GACERE) ve Birleşmiş Milletler Çevre Meclisi kapsamında sürdürülebilir ve döngüsellğe yönelik küresel düzeyde çalışmalara katkı sağlamaktadır.

-Çevresel ve sosyal adalete yönelik durum tespiti (due diligence)

Avrupa Birliği 2019 yılında 80 milyar Euro ile en çok hazır giyim ithalatı yapan ülke olmuştur. Bu kapsamda, AB'de tüketilen tekstil ve hazır giyim ürünlerinin çevresel ve sosyal adalete uygun yeşil ve adil değer zincirlerinde üretilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, ithalat yapılan üçüncü ülkelerde çocuk işçi çalıştırılmaması, adil maaş dağılımı, işçi güvenliği gibi uluslararası iş standartlarına uyum sağlanması ve ağırlıklı olarak kadın olan tekstil işçilerinin çalışma koşullarının iyileştirilmesi gibi konuların denetlenmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda geliştirilen, Corporate Sustainability Due Diligence Direktifi taslağı kapsamında, belirli bir büyüklüğe sahip markaların küresel tedarik zincirlerinde yer alan üretim tesislerinin çevresel ve sosyal haklara riayet ettiğini denetim altına alması hedeflenmektedir.

- Tekstil atığı ihracatı yönetimi

AB dışına tekstil atığı ihracatı 2020 yılında 1,4 milyon ton ile rekor düzeye ulaşmış olup, atık ihracatına ilişkin yeni mevzuat önerisi kapsamında, OECD üyesi olmayan ülkelere atık ihracatına ancak söz konusu ülkenin anılan atığı ithal etmek istediğine ve sürdürülebilir şekilde yönetebileceğine ilişkin Avrupa Komisyonuna yapacağı bildirim sonrası izin verilecektir. Mevzuat kapsamında ayrıca, ikinci el ürün ile atık kategorisinin doğru yapılmasına ilişkin kriterler geliştirilecektir.

Avrupa Komisyonu ayrıca, küresel düzeyde atık yönetiminin izlenebilirliğinin ve şeffaflığın sağlanması amacıyla üçüncü ülkelerle iş birlikleri tesis edecek, mevcut Serbest Ticaret Anlaşmalarının sürdürülebilir kalkınma başlıklarına bu yönde hükümler ekleyecektir.

ÖRME KUMAŞ SANAYİ

MERKEZ

Meşrutiyet Cad. No:63, 34430 Beyoğlu/İstanbul

T: (0212) 252 29 00 (Pbx)

F: (0212) 249 50 84

www.iso.org.tr, iso@hs03.kep.tr

YENİBOSNA TEMSİLCİLİĞİ

Çobançeşme Mah. Sanayi Cad. No:44 B Blok, Zemin Kat No:3 (Nish İstanbul)

Bahçelievler/İstanbul

T: (0212) 603 65 58

F: (0212) 603 65 59

yenibosna@iso.org.tr

ÜMRANIYE TEMSİLCİLİĞİ

Yukarı Dudullu İMES Sanayi Sitesi A Blok 107.Sk. No: 1/B Ümraniye/İstanbul

T: (0216) 420 51 74

F: (0216) 420 51 75

umraniye@iso.org.tr

TUZLA HİZMET BİRİMİ

İstanbul Anadolu Yakası OSB İdari Binası Aydınlı Mah. Gazi Bulvarı 5. Sok. No:2

Tuzla/İstanbul

T: (0216) 593 00 78

F: (0216) 593 00 79

tuzla@iso.org.tr

HADIMKÖY HİZMET BİRİMİ

Alkent Mah. Mehmet Yeşilgöl Cad. Pelican Hill Residence Dükkan No: 145/F Hadımköy, Büyükçekmece/İstanbul

T: (0212) 886 67 05

F: (0212) 886 67 07

hadimkoy@iso.org.tr

Cumhuriyetimizin
100. Yılı Kutlu Olsun

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

www.iso.org.tr

ist_sanayiodasi

istanbulsanayiodasi

istanbulsanayiodasi

istanbulsanayiodasi

istanbulsanayiodasi